

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ
CASA CORPULUI DIDACTIC TIMIȘ

SIMPOZIONUL

***„Dascăli pentru secolul XXI,
profesori competenți,
educație de calitate”***

Ediția I, Anul 1, Septembrie 2024

Editura Acces a Casei Corpului Didactic Timiș
ISSN 3061 - 4074 ISSN-L 3061 - 4074

ARGUMENT

O preocupare majoră, la nivel european, este de a regândi învățământul în sensul dezvoltării armonioase nu doar a elevilor, ci de a găsi pentru fiecare participant la procesul educațional, calea sau drumul de urmat în viață, care să aducă beneficii și progres, nu doar individului, dar și societății. O educație de calitate îmbunătățește capacitatea indivizilor în plan personal, a grupurilor și comunităților, a organizațiilor și țărilor prin modul de abordare a problematicilor de pregătire pentru viață, pentru viitor, având în vedere problemele tot mai complexe apărute în societatea contemporană. O educație de calitate poate genera o schimbare a mentalităților, potențând capacitatea acestora de a crea o lume mai sigură, mai sănătoasă și mai prosperă, îmbunătățind astfel calitatea vieții. Prin grija școlii, dar și a familiei pentru o educație de calitate, se oferă un grad sporit de conștientizare și putere de a explora și dezvolta noi concepte, viziuni, metode și instrumente de lucru, ce pot conduce la cunoaștere, o expectanță firească în arealul contemporan.

În mod sigur, unul dintre pilonii educației și a dezvoltării sociale este rolul profesorului în școala modernă. Profesorii secolului XXI ar trebui să fie nu doar oameni care transmit informații elevilor la clasă, ci ei trebuie să se dedubleze în mentori și modele de inspirație, în modele de urmat pentru viitorul pe care doresc să-l ofere elevilor. Profesorii trebuie să-și recompună, să-și redefinească și să-și adapteze în permanență rolurile pentru a răspunde cerințelor și provocărilor contemporane, având în vedere schimbările rapide și progresele tehnologice din societatea noastră. „Idealul educațional al școlii românești este de a asigura dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii”...afirma cu încredere un articol din nu foarte vechea Lege nr. 1 a educației naționale. Un ideal educațional deloc utopic, dar dificil de atins în condițiile unei școli care se confruntă cu o multitudine de probleme și greutăți, adeseori insurmontabile.

Ca un ecou al preocupărilor din climatul social și educațional actual, simpozionul „Rolul profesorului în școala românească, profesori competenți, educație de calitate” își propune să faciliteze schimburile de idei și interacțiunea între diferiții factori

interesați de domeniul educației, să faciliteze înțelegerea și conștientizarea publică a importanței și rolului unei educații de calitate prin profesori bine pregătiți, conștienți de valoarea și rolul lor într-o lume dezvoltată echitabil, corect și armonios, cu un țel precis și clar, acela de a contribui la un viitor mai bun pentru întreaga societate. Un alt deziderat al simpozionului este acela de a promova potențialul creativ și inovator al cadrelor didactice prin exemple de bună practică, prin materiale și articole ce reprezintă o parte a interesului acordat pregătirii personale, formării continue, a cercetărilor personale și a experiențelor relevante, o dovadă certă a propriilor valori și credințe, pentru dezvoltarea unei cariere de succes.

Ne-am mai putea dori în acest fel ca activitățile desfășurate cu această ocazie să sporească atractivitatea profesiei de cadru didactic, să identifice, să promoveze și să reafirme un anume specific cultural și spiritual punându-l în valoare ca resursă a dezvoltării personale, un exemplu demn de urmat și de pus în aplicare. Nu în ultimul rând, simpozionul se dorește un semnal ce trebuie să readucă dascălul în mijlocul societății ca exponent al unui sistem de valori funcțional și durabil, model de interes și de afirmare, un redutabil pilon al societății secolului XXI.

TEMELE SIMPOZIONULUI:

Temele abordate se subsumează obiectivelor simpozionului „Rolul profesorului în școala românească, profesori competenți, educație de calitate” și reprezintă o preocupare permanentă nu doar a instituției noastre, ci un set de idei și principii ce preocupă întreaga societate educațională a timpurilor noastre. Secțiunile simpozionului sunt următoarele:

- I. Didactica și metodică disciplinei, noi abordări ale predării specialității urmate. Strategii moderne și competitive ale predării disciplinelor din cadrul ariei curriculare, în contextul activității didactice de specialitate. Idei și bune practici experimentate în predarea la clasă;
- II. Importanța proiectelor și activităților extracurriculare în atragerea elevilor spre școală și spre învățarea nonformală, utile dezvoltării durabile a societății românești contemporane;
- III. Potențialul și resursele active în educație ale C.D.I.-urilor și bibliotecilor școlare.

ORGANIZATORI

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

PROF. AURA CODRUȚA DANIELESCU - INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL

CASA CORPULUI DIDACTIC TIMIȘ

PROF. MIHAELA DANA IVAȘCA – DIRECTOR

Colectivul de redacție

Manager științific:

Director C.C.D. TIMIȘ, PROF. MIHAELA DANA IVAȘCA

Editor coordonator:

Prof. dr. Dan Aurel Băcilă

Editori:

Prof. Simona Elena Duiuleasa

Prof. Călin Glad Diaconescu

Prof. Ana Natalia Popescu

Prof. Raluca Ionescu

Psih. Dana Mihăilă

Ec. Bianca Popa

ISSN 3061 - 4074 ISSN-L 3061 - 4074

Design grafic: prof. Delia Vulpe

Strategii de învățare multimodale complementare orei de limba și literatura română

Prof. Andrei Cristina, Liceul Teoretic "Grigore Moisil" Timișoara

În contextul educațional românesc actual, școala nu mai este doar un loc unde se transmit cunoștințe teoretice; ea trebuie să răspundă și nevoilor de dezvoltare personală și socială ale elevilor. Transformările rapide din societate, tehnologie și piața muncii impun un sistem educațional care să fie capabil să pregătească tinerii pentru provocările viitorului. În acest sens, activitățile extracurriculare și proiectele școlare joacă un rol esențial în stimularea interesului elevilor pentru învățare și în prevenirea abandonului școlar. În România, problemele sistemului educațional includ adesea curriculum-ul rigid, lipsa de resurse adecvate și un accent prea mare pe memorarea informațiilor în detrimentul dezvoltării competențelor practice. Astfel, activitățile extracurriculare devin un complement necesar pentru educația formală, oferind elevilor ocazia de a explora diverse domenii de interes într-un mod interactiv și aplicat. De la cluburi de știință și tehnologie la ateliere de artă și sporturi, aceste activități sunt menite să îmbogățească experiența educațională și să contribuie la dezvoltarea unor competențe esențiale pentru viitor.

Proiectele extracurriculare ajută la crearea unui mediu școlar mai atractiv și dinamic, în care elevii sunt motivați să participe activ și să se implice în comunitatea școlară. Ele facilitează dezvoltarea competențelor sociale și emoționale, cum ar fi empatia, comunicarea eficientă și lucrul în echipă, și oferă oportunități de învățare practică care sunt adesea neglijate în cadrul orelor tradiționale de curs. Prin intermediul acestor activități, elevii își pot descoperi și dezvolta pasiuni și talente, ceea ce contribuie la creșterea motivației pentru învățare și la reducerea riscului de abandon școlar.

În concluzie, activitățile și proiectele extracurriculare reprezintă un instrument vital în educația modernă, având capacitatea de a transforma experiența școlară și de a pregăti elevii pentru o viață activă și împlinită, atât din punct de vedere personal, cât și profesional.

Strategiile de învățare multimodale vizează dezvoltarea competențelor sociale și emoționale

Participarea elevilor la proiecte extracurriculare le oferă oportunități de a dezvolta competențe sociale și emoționale esențiale, cum ar fi empatia, comunicarea eficientă și lucrul în echipă. Aceste activități contribuie la crearea unui mediu școlar pozitiv, în care elevii se simt mai conectați și mai motivați să participe activ la viața școlii.

Stimularea creativității și a gândirii critice

Proiectele extracurriculare, cum ar fi concursurile de dezbateri, atelierele de artă sau cluburile de știință, încurajează elevii să gândească creativ și critic. Aceste activități le

permit să exploreze interesele personale și să descopere noi pasiuni, îmbunătățind astfel motivația pentru învățare și reducând riscul de abandon școlar.

Îmbunătățirea performanțelor școlare

Studiile au arătat că implicarea în activități extracurriculare poate duce la o îmbunătățire a performanțelor academice. Elevii care participă la astfel de proiecte dezvoltă abilități de gestionare a timpului și de auto-disciplină, care se reflectă pozitiv în rezultatele lor școlare.

Învățarea nonformală: un concept complementar educației formale. În contextul școlar actual, învățarea nonformală se axează, cu precădere, pe:

Flexibilitate și adaptabilitate

Învățarea nonformală oferă flexibilitate în abordarea temelor educaționale, permițând adaptarea conținutului la nevoile și interesele specifice ale elevilor. Acest tip de învățare completează educația formală, oferindu-le elevilor ocazia de a-și dezvolta competențe practice și de a aplica cunoștințele teoretice în contexte reale.

Învățarea prin experiență. Activitățile nonformale se bazează pe învățarea prin experiență, un aspect crucial pentru dezvoltarea abilităților practice. Prin participarea la proiecte și activități extracurriculare, elevii au ocazia să învețe prin experimentare directă, ceea ce facilitează o înțelegere mai profundă și mai durabilă a conceptelor studiate.

Stimularea autonomiei și a responsabilității

Învățarea nonformală promovează autonomia și responsabilitatea personală. Elevii sunt adesea implicați în planificarea și gestionarea propriilor proiecte, ceea ce le dezvoltă abilitățile de organizare și de luare a deciziilor. Aceste competențe sunt esențiale pentru succesul lor viitor, atât în mediul academic, cât și în carieră.

Exemple concrete de activități extracurriculare pentru elevii de gimnaziu

Clubul de dezbateri și oratorie

Clubul de dezbateri și oratorie oferă elevilor de gimnaziu oportunitatea de a dezvolta abilități esențiale de comunicare, gândire critică și argumentare. Prin participarea la dezbateri și activități de vorbire în public, elevii învață să își exprime ideile clar și convingător, să asculte activ și să răspundă argumentelor altora într-un mod respectuos și eficient.

Activități:

1. Dezbateri structurate:

- Teme de dezbateri: se vor alege subiecte relevante și interesante pentru elevi, cum ar fi „Impactul tehnologiei asupra educației”, „Beneficiile și riscurile rețelelor sociale” sau „Importanța protejării mediului înconjurător”.

- Formate de dezbatere: clubul va folosi formate variate, precum dezbaterea Oxford (cu echipe pro și contra) sau dezbaterea Karl Popper (cu roluri fixe pentru fiecare membru al echipei).
 - Role-play: elevii vor învăța să adopte și să argumenteze atât poziții cu care sunt de acord, cât și poziții opuse, dezvoltând astfel empatia și capacitatea de a vedea lucrurile din perspective diferite.
2. Exerciții de argumentare și contraargumentare:
- Argumente în favoare și împotriva: elevii vor primi afirmații pe diverse teme și vor trebui să formuleze argumente pro și contra într-un timp limitat.
 - Atac și apărare: elevii vor exersa să contracareze argumentele oponentilor și să apere propriile poziții prin utilizarea de dovezi și exemple relevante.
3. Ateliere de vorbire în public:
- Discursuri pregătite: elevii vor avea sarcina de a pregăti și susține discursuri pe teme date sau alese de ei, dezvoltându-și astfel abilitățile de cercetare și organizare a informației.
 - Discursuri impromptu: elevii vor exersa vorbirea spontană prin susținerea de discursuri improvizate pe teme surpriză, ceea ce le va îmbunătăți abilitățile de gândire rapidă și adaptabilitate.
4. Jocuri de rol și improvizație:
- Simulări de dezbateri: elevii vor participa la simulări de dezbateri parlamentare sau consilii școlare, învățând astfel despre procesele democratice și dezvoltându-și abilitățile de negociere și colaborare.
 - Exerciții de improvizație: prin diverse exerciții de improvizație, elevii își vor dezvolta creativitatea și încrederea în a se exprima liber în fața unui public.
5. Participarea la concursuri de oratorie:
- Concursuri locale și naționale: elevii vor fi încurajați să participe la concursuri de oratorie și dezbateri organizate la nivel local și național, unde vor avea ocazia să-și pună în practică abilitățile și să învețe din experiențele altor participanți.
 - Organizarea de competiții interne: clubul poate organiza competiții interne de dezbatere și oratorie, oferindu-le elevilor un mediu sigur și stimulat în care să își demonstreze abilitățile.
6. Feedback și reflectare:
- Feedback constructiv: la sfârșitul fiecărei sesiuni, elevii vor primi feedback constructiv de la colegi și profesori, axat pe punctele forte și pe aspectele ce pot fi îmbunătățite.
 - Autoevaluare și reflecție: elevii vor fi încurajați să reflecteze asupra propriilor performanțe, să identifice domeniile în care doresc să progreseze și să își stabilească obiective personale pentru dezvoltarea lor continuă.

Beneficii:

- Dezvoltarea abilităților de comunicare: elevii își vor îmbunătăți abilitățile de a vorbi clar, concis și convingător în public.

- Creșterea încrederii în sine: participarea regulată la activități de vorbire în public și dezbateri va spori încrederea elevilor în capacitatea lor de a se exprima și de a susține un punct de vedere.
- Îmbunătățirea gândirii critice și analitice: elevii vor învăța să analizeze informațiile din diverse perspective și să dezvolte argumente bine fundamentate.
- Dezvoltarea empatiei și a abilităților de ascultare: prin ascultarea activă și răspunsul respectuos la argumentele altora, elevii vor dezvolta empatia și respectul pentru opiniile diferite.
- Stimularea creativității: exercițiile de improvizație și discursurile impromptu vor încuraja elevii să fie creativi și să se adapteze rapid la situații noi.

Clubul de dezbateri și oratorie oferă elevilor o platformă valoroasă pentru a-și dezvolta competențele esențiale de comunicare și gândire critică, pregătindu-i astfel pentru succesul academic și profesional viitor.

Atelierul de teatru și improvizație

Atelierul de teatru și improvizație este un spațiu creativ unde elevii de gimnaziu pot explora arta teatrală și improvizația. Acest atelier le oferă elevilor ocazia de a-și dezvolta abilitățile de expresie, încrederea în sine și capacitatea de a lucra în echipă, prin intermediul unor activități practice și interactive.

Activități:

1. Exerciții de încălzire și jocuri de concentrare:
 - Exerciții fizice de încălzire: încălzirea corpului prin mișcări ritmice, stretching și jocuri dinamice pentru a pregăti elevii pentru activitățile teatrale.
 - Jocuri de concentrare: jocuri menite să îmbunătățească atenția și concentrarea, cum ar fi "Mirroring" (ogindirea mișcărilor partenerului) și "Zip Zap Zop" (un joc de rapiditate și coordonare).
2. Exerciții de improvizație:
 - Jocuri de improvizație: jocuri precum "Freeze" (înghețarea unei scene și schimbarea ei cu o nouă propunere) și "What are you doing?" (schimbarea acțiunilor în funcție de sugestiile colegilor).
 - Scenete improvizate: crearea de scenete improvizate pe teme date sau alese de elevi, stimulând creativitatea și capacitatea de adaptare rapidă.
3. Tehnici de actorie:
 - Exerciții de dicție și vocalizare: activități menite să îmbunătățească claritatea vorbirii și proiecția vocală, cum ar fi exerciții de articulare și vocalize.
 - Studiarea personajelor: elevii vor explora diverse tehnici de dezvoltare a personajelor, inclusiv analiza motivațiilor și a emoțiilor personajelor din piese.
4. Pregătirea și punerea în scenă a pieselor de teatru:

- Selectarea pieselor: alegerea unor piese de teatru potrivite pentru vârsta și interesele elevilor, inclusiv adaptări ale clasicii și piese moderne.
 - Repetiții: repetiții regulate pentru perfecționarea interpretării, a mișcărilor scenice și a sincronizării.
 - Costume și decoruri: crearea costumelor și decorurilor necesare pentru piesă, implicând elevii în procesul de design și realizare.
5. Participarea la festivaluri și concursuri de teatru:
- Festivaluri locale și regionale: participarea la festivaluri de teatru pentru elevi, oferindu-le ocazia de a-și prezenta munca și de a învăța de la alți participanți.
 - Concursuri de teatru: înscrierea la concursuri de teatru școlar, unde elevii pot concura cu alte echipe și pot primi feedback constructiv de la profesioniști.
6. Teatru de mișcare și dans:
- Coregrafie: crearea și practicarea unor secvențe de dans și mișcare scenică pentru a îmbunătăți coordonarea și expresivitatea corporală.
 - Teatru fizic: explorarea tehnicilor de teatru fizic, în care povestea este spusă prin mișcare și gesturi, fără folosirea cuvintelor.
7. Sesiuni de feedback și reflectare:
- Feedback constructiv: după fiecare performanță sau repetiție, elevii vor primi feedback constructiv de la colegi și instructori, axat pe punctele forte și pe aspectele ce pot fi îmbunătățite.
 - Autoevaluare: elevii vor fi încurajați să reflecteze asupra propriei performanțe, să identifice domeniile în care doresc să progreseze și să își stabilească obiective personale pentru dezvoltarea lor continuă.

Beneficii:

- Dezvoltarea încrederii în sine: elevii își vor îmbunătăți încrederea în sine prin performanțele în fața colegilor și a unui public.
- Îmbunătățirea abilităților de comunicare: participarea la activități de teatru și improvizație va stimula abilitățile de comunicare verbală și nonverbală.
- Stimularea creativității: elevii vor învăța să își exprime ideile și emoțiile într-un mod creativ și original.
- Dezvoltarea abilităților de lucru în echipă: activitățile de grup vor încuraja colaborarea și coordonarea între elevi, dezvoltând abilitățile de lucru în echipă.
- Îmbunătățirea abilităților de rezolvare a problemelor: improvizația și jocurile de rol vor încuraja elevii să găsească soluții rapide și eficiente la diverse provocări.

Atelierul de teatru și improvizație oferă elevilor o platformă valoroasă pentru a-și dezvolta competențele de expresie și creativitate, pregătindu-i astfel pentru diverse

situații din viața personală și profesională. Prin aceste activități, elevii învață să comunice eficient, să colaboreze cu ceilalți și să se adapteze la situații noi, devenind astfel mai încrezători și mai bine pregătiți pentru viitor.

Clubul de lectură și scriere creativă

Clubul de lectură și scriere creativă este un loc unde elevii de gimnaziu pot explora și dezvolta pasiunea pentru literatură și scris. Prin diverse activități interactive, elevii își îmbunătățesc abilitățile de lectură critică și de scriere, învățând să aprecieze diverse genuri literare și să își exprime ideile și emoțiile prin cuvinte.

Activități:

1. Sesiuni de lectură și discuții:

- Lecturi comune: alegerea unor cărți care să fie citite de toți membrii clubului, urmate de discuții în care elevii își împărtășesc impresiile, analizează temele principale și caracterele, și discută stilul autorului.
- Cercuri de lectură: împărțirea în grupuri mici pentru a citi și discuta fragmente din cărți, poezii sau articole alese, încurajând astfel schimbul de idei și dezvoltarea gândirii critice.

2. Ateliere de scriere creativă:

- Exerciții de scriere: activități scurte de scriere creativă, cum ar fi „scrierea automată” (scrierea continuă timp de 5-10 minute fără oprire) sau „cutia cu provocări” (extrageți un subiect dintr-o cutie și scrieți o poveste pe tema respectivă).
- Scrierea de proză și poezie: elevii vor lucra la povestiri, eseuri, poezii și alte forme de scriere creativă, beneficiind de feedback constructiv din partea colegilor și a profesorului coordonator.

3. Întâlniri cu autori și scriitori:

- Invitați speciali: organizarea de întâlniri cu autori, poeți și scriitori locali sau naționali, care să împărtășească experiențele lor și să ofere sfaturi și inspirație elevilor.
- Ateliere interactive: sesiuni de întrebări și răspunsuri și ateliere de scriere conduse de scriitori invitați, care să ajute elevii să înțeleagă mai bine procesul creativ și să își îmbunătățească tehnicile de scriere.

4. Concursuri și publicații:

- Concursuri de scriere: organizarea de concursuri interne și participarea la concursuri de scriere creativă la nivel local, național și internațional, încurajând elevii să își expună lucrările și să primească recunoaștere pentru eforturile lor.
- Revista școlii: crearea unei reviste literare a clubului, în care elevii să își publice povestirile, poeziile și eseurile, și care să fie distribuită în cadrul școlii și comunității.

5. Proiecte de lectură și scriere colaborative:

- Scrierea de grup: realizarea unor proiecte de scriere colaborativă, unde elevii să lucreze împreună la crearea unei povestiri sau a unei piese de teatru.
- Club de carte virtual: crearea unui blog sau a unui forum online unde elevii pot posta recenzii de carte, recomandări și pot participa la discuții despre lecturile lor preferate.

6. Activități de lectură creativă:

- Lectură dramatică: citirea cu voce tare a unor piese de teatru sau scenarii, urmând ca elevii să interpreteze diverse personaje și să își exerseze abilitățile de vorbire și de interpretare.
- Club de poezie: organizarea unor seri de poezie unde elevii își pot recita creațiile proprii sau pot citi poezii ale autorilor preferați, încurajându-i să-și exprime emoțiile și sentimentele prin versuri.

Beneficii:

- Dezvoltarea abilităților de lectură critică: elevii își vor îmbunătăți abilitățile de analiză și interpretare a textelor literare, învățând să identifice teme, simboluri și stiluri literare.
- Stimularea creativității și imaginației: participarea la activitățile de scriere creativă va încuraja elevii să își folosească imaginația și să exploreze diverse moduri de a-și exprima ideile.
- Îmbunătățirea abilităților de scriere: elevii vor învăța să scrie coerent și expresiv, dezvoltându-și stilul personal și perfecționându-și tehnicile de scriere.
- Creșterea încrederii în sine: prin publicarea lucrărilor lor și participarea la concursuri, elevii vor câștiga încredere în propriile abilități și vor fi motivați să își continue explorările literare.
- Promovarea lecturii: clubul va încuraja elevii să citească mai mult și să descopere plăcerea lecturii, contribuind astfel la dezvoltarea lor personală și academică.

Clubul de lectură și scriere creativă oferă elevilor un mediu stimulat și suportiv, în care să își dezvolte pasiunea pentru literatură și să își îmbunătățească abilitățile de lectură și scriere. Prin participarea la aceste activități, elevii vor deveni mai încrezători, mai creativi și mai bine pregătiți pentru a face față provocărilor academice și profesionale viitoare.

Concluzii:

Proiectele și activitățile extracurriculare sunt esențiale pentru atragerea elevilor către școală și învățarea nonformală. Aceste activități contribuie semnificativ la

îmbunătățirea performanțelor academice și la dezvoltarea competențelor sociale, emoționale și practice necesare pentru succesul în viața personală și profesională. Ele oferă elevilor oportunități de a explora interesele personale, de a dezvolta abilități esențiale precum gândirea critică, creativitatea și lucrul în echipă, și de a se implica activ în comunitatea școlară. Prin promovarea unui mediu de învățare divers și incluziv, activitățile extracurriculare și nonformale ajută la formarea unor tineri bine pregătiți și motivați, capabili să facă față provocărilor viitorului și să contribuie pozitiv la societate. Astfel, școlile care integrează aceste activități în programul lor educațional creează un cadru de învățare holistic, care stimulează dezvoltarea completă a elevilor.

Bibliografie

Mușata-Dacia, Bocoș, *Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice*, Polirom 2021

Ioan Neacșu. *Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practici de succes*, Ed. Militară, 1990

Ioan Ovidiu Pânișoară, *Ghidul profesorului*, Ed. Polirom, 2017

Ioan Ovidiu Pânișoară, *Enciclopedia metodelor de învățământ*, Ed. Polirom, 2022

Goleman, Daniel, *Inteligența Emoțională*, Editura Curtea Veche, 2008

Robinson, Ken, *O lume nouă: revoluția creativă a educației*, Editura Trei, 2017

Educația financiară a elevilor

Prof. Babeș Cristina – Ștefania, Inspectoratul Școlar Județean Timiș

Importanța educației financiare derivă din faptul că aceasta ne oferă cunoștințele și abilitățile de care avem nevoie pentru a gestiona banii în mod eficient. Fără aceasta, deciziile noastre financiare nu au o bază solidă pentru succes. Și acest lucru poate avea consecințe nefericite:

- românii se află pe ultimul loc la educație financiară în Europa;
- ultimul studiu realizat de Banca Mondială la nivelul Uniunii Europene și prezentat în cadrul celei de-a doua ediții a European Money Week din 2018 a plasat România pe ultimul loc din 127 de țări calificate ca răspunsuri, cu un procentaj de 22%, în condițiile unei medii europene de 55%;
- ultima cercetare realizată de Erste Group ne arată că un sfert dintre români nu economisesc deloc și doar 17% dintre ei au economisirea printre priorități, restul punând deoparte doar ce le rămâne la final de lună sau de an.

Având în vedere statisticile de mai sus, s-ar putea să nu fie surprinzător faptul că doar 1 din 5 români înțelege noțiunile financiare de bază. Prin urmare, este esențial să avem programe de educație financiară pentru a-i ajuta pe elevi nu doar să înțeleagă concepte financiare, dar, mai ales, să le poată pune în practică. Să știe ce înseamnă o planificare atentă, o organizare a bugetului personal, un plan de economisire, un plan de investiții, decizii inteligente legate de satisfacerea nevoilor și a dorințelor.

În contextual actual, în care deciziile financiare au devenit tot mai complexe, abilitățile, cunoștințele și deciziile financiare trebuie să fie cultivate de la o vârstă tot mai fragedă. Aprofundarea conceptelor financiare în educația elevilor poate avea un impact durabil asupra calității vieților lor. Importanța educației financiare în rândul elevilor și beneficiile pe termen lung ale acesteia vor avea efectul dorit dacă se vor lua în calcul recomandările detaliate în continuare.

Educația financiară timpurie are scopul de a îi ajuta pe elevi să formeze și să dezvolte obiceiuri financiare sănătoase, precum economisirea și cheltuirea responsabilă a resurselor financiare. Prin înțelegerea și însușirea valorii banilor, precum și a modului în care aceștia trebuie gestionați, elevii vor deveni predispuși să adopte în viața adultă un comportament financiar prudent și responsabil. Spre exemplu, un elev care învață să economisească o parte din alocația sa va înțelege mai bine importanța economisirii

pentru țeluri și obiective pe termen lung, precum achiziționarea unor bunuri sau servicii cu preț ridicat, greu accesibile. Prin intermediul educației financiare elevii își vor dezvolta abilități în luarea deciziilor financiare, în sensul că vor înțelege consecințele acestora. Învățând să evalueze opțiuni și să ia decizii informate, elevii își vor dezvolta abilități critice care îi vor ajuta și în viața adultă. De exemplu, un elev care compară prețurile și analizează costurile și beneficiile diferitelor produse sau servicii va fi mai bine pregătit să ia decizii de cumpărare responsabile și inteligente în viitor. Studiul matematicii financiare, cum ar fi gestionarea și încadrarea într-un buget sau calculul dobânzii unui credit, are rolul de a îmbunătăți competențele matematice ale elevilor. Educația financiară poate avea un impact pozitiv asupra performanțelor academice generale și contribuie la dezvoltarea competențelor de viață, cum ar fi planificarea, organizarea și stabilirea obiectivelor, toate acestea fiind esențiale pentru succesul personal și profesional.

Înțelegerea și însușirea principiilor de bază ale prevenirii și gestionării datoriilor financiare este de o importanță majoră, având în vedere că trăim într-o societate în care creditul în general este foarte ușor accesibil. Educația financiară poate preveni acumularea datoriilor excesive prin învățarea elevilor despre riscurile și responsabilitățile asociate contractelor de împrumut. De asemenea, elevii pot învăța despre importanța asigurărilor și a altor instrumente de gestionare a riscurilor, contribuind astfel la stabilitatea lor financiară pe termen lung.

Tehnologia actuală influențează rapid modul în care ne gestionăm finanțele, pentru că lumea economică este în continuă schimbare. Prin educația financiară elevii sunt pregătiți să navigheze într-un peisaj financiar dinamic și să se adapteze la noile tehnologii și instrumente financiare. În vederea pregătirii pentru viitorul economic, înțelegerea conceptelor precum investițiile, criptomonede sau tehnologiile financiare poate oferi elevilor un avantaj competitiv în viitor.

Educația financiară reprezintă un aspect esențial al formării unei generații de elevi responsabili și autonome din punct de vedere economic. Educația financiară pentru elevi nu este doar despre învățarea de a economisi bani sau de a face cumpărături cumpătate. Este vorba despre construirea unei fundații solide pentru o viață de succes financiar și personal. Prin educația financiară timpurie, elevii pot dezvolta abilități esențiale care îi vor ajuta să ia decizii financiare informate, să gestioneze riscurile și să se pregătească pentru un potențial viitor economic incert. Este responsabilitatea părinților, a profesorilor și a societății în ansamblu să asigure că fiecare elev are acces la această formare esențială.

**ISTORICUL CONCURSULUI DE PIAN ALMA CORNEA IONESCU
ORGANIZAT DE LICEUL DE ARTĂ ION VIDU TIMIȘOARA**

Prof. dr. Dan Aurel Băcilă

Liceul de Artă Ion Vidu Timișoara

În anul 1950, imediat după desființarea Institutului de Muzică și Artă Dramatică din Timișoara, la data de 1 noiembrie 1950, va lua ființă Școala Medie Tehnică de Muzică, instituție, care, deși a funcționat sub mai multe denumiri și tipuri de organizare, își continuă activitatea și în zilele noastre. Catedra de pian a acestei instituții a beneficiat de-a lungul timpului de profesori valoroși ce au reușit să înscrie învățământul pianistic pe o traiectorie mereu ascendentă, profesori care au avut, nu doar rezultate deosebite, ci au reușit prin prestația de la clasă să asigure noi generații, atât de profesori de pian sau corepetitori, dar și soliști instrumentiști, atât în țară, cât și în străinătate. Un rol important în stabilirea unui nivel înalt de pregătire l-au avut desigur și cadrele didactice ale fostului Institut de Muzică din Timișoara care, la părăsirea învățământului superior au ales calea învățământului preuniversitar, cu un mare beneficiu calitativ pentru cel din urmă. Calitatea atât de înaltă a învățământului pianistic s-a datorat formării lor profesionale într-o epocă în care studiile de specialitate se realizau cu profesori renumiți, marea majoritate a acestor profesori urmând studiile de specialitate sau cursurile de măiestrie în marile centre universitare din Franța, Germania, Italia, Austria sau Ungaria. Acest aspect a stabilit încă de la debutul școlii muzicale un nivel extrem de ridicat de pregătire, cu un impact imediat asupra rezultatelor înregistrate la nivelul nu doar a catedrei de pian, ci pentru toate secțiile liceului, iar numeroși absolvenți au reușit să urmeze școli superioare muzicale și să se dedice muzicii, atât în ipostaza de dascăli, cât și în cea de artiști în cadrul instituțiilor muzicale naționale. Aceste rezultate pozitive au influențat și interesul catedrei de pian pentru o valorificare superioară a tuturor formelor de pregătire a elevilor, iar alături de recitalurile instrumentale, audițiile cu public, concertele programate pe scenele profesioniste, cursurile de pregătire, o direcție de interes a fost canalizată și spre activitățile de tip competițional, ce urmăreau o pregătire cât mai temeinică a elevilor la instrument. În acest sens, concursul de pian organizat la nivelul catedrei, pentru elevii liceului în anul 2002, a fost punctul de plecare în acest deziderat, iar prin rezultatele obținute de-a lungul timpului, s-a dovedit că proiectarea și derularea sa au contribuit substanțial la atingerea obiectivelor stabilite.

Titlul ales pentru concursul de pian al liceului a fost *Alma Cornea Ionescu*, considerându-se ca un simbol și reper important pentru studiul acestui instrument, și nu numai, Alma Cornea fiind primul director al școlii de muzică timișorene moderne din anul 1950. Din punct de vedere istoric, Alma Cornea Ionescu reprezintă una dintre personalitățile de primă mărime ale învățământului muzical timișorean, cu o meritată recunoaștere pe plan național înscriindu-se alături de cele mai mari nume din galeria înaintașilor muzicii românești. „Instinct muzical avem din belșug” – spunea Alma Cornea-Ionescu în articolul său *Arta muzicală în Banat*, „dar nu avem o destul de solidă pregătire muzicală și aceasta fiindcă ne-au lipsit mijloacele necesare prin care să ne-o putem însuși”. Și continua: „O educație muzicală serioasă nu este realizabilă decât prin muncă sistematică de ani de zile la o înaltă școală de muzică bine organizată”. Cunoscută mai ales pentru intensă și susținută sa activitate pe tărâm pedagogic, ca și prin binecunoscutele sale metode de pian, intens uzitate și astăzi de profesorii de specialitate, Alma Cornea Ionescu a fost deopotrivă o importantă animatoare a vieții muzicale timișorene, atât pe plan pedagogic cât și concertistic. Bine orientată în domeniul muzical, cu un important simț estetic, ea a abordat multiple domenii în care a trasat importante linii în metodica predării pianului, extrem de utile și generațiilor prezente. De remarcat sunt pe lângă metodele de pian și studiile metodologice, creația componistică, lucrări de muzicologie care reunite transmit importante mesaje despre sine și despre lumea ce o înconjoară, în special despre viața muzicală a sec. XX. Alături de alți compozitori și muzicieni timișoreni: Sabin Drăgoi, Eugen Căteanu, Nicolae Ursu, Vasile Ijac, Mircea Popa dar și alții, Alma Cornea Ionescu și-a desfășurat activitatea în perioada extrem de dificilă dintre cele două războaie mondiale, când cercetarea și pionieratul unor demersuri pe tărâm muzical era dificil să escaladeze culmi prea înalte, iar pe de altă parte, se simțea tot mai acut lipsa unor baze solide pe pilonii științifici ai unui învățământ muzical de calitate. Alma Cornea Ionescu rămâne importantă mai ales prin realizarea unor lucrări într-o perioadă rarefiată din punct de vedere muzicologic, metodic sau pedagogic, când marile personalități ale muzicii și pedagogiei românești încă acumula, iar muzicologia românească, încă într-o etapă incipientă își aștepta răbdătoare „romancierii”. Cu atât mai mult, aportul lucrărilor sale pe firmamentul muzical timișorean este mai important, mai curajos și mai laudabil, unicitatea lucrărilor sale fiind unanim recunoscută atât pe plan local cât și la nivel național. Întreaga activitate didactică și-a 5 desfășurat-o la Timișoara, fiind influențată atât ca formare, cât și ulterior în amplitudinea creatoare, de importante personalități muzicale cu care vine în contact și dintre care amintim pe Sabin Drăgoi,

Vasile Ijac, Marțian Negrea, George Breazul, Tiberiu Brediceanu, Augustin Bena, Jean Bobescu, Cella Delavrancea, Florica Musicescu, care într-o generoasă atmosferă îi vor insufla dorința de a merge mai departe, de a lucra obiectiv și consecvent indiferent de greutățile oferite de pionieratul acțiunilor sale.

Având în vedere aceste realizări deosebite, și mă gândesc în primul rând la existența unei săli de concerte competitive din toate punctele de vedere, și de asemenea, de rezultatele merituase ale elevilor pianiști timișoreni, inclusiv ale profesorilor lor, atât pe plan metodic și pedagogic, dar mai ales concertistic, nu este de mirare că la începutul anilor 2000, catedra de pian a Liceului de Muzică Ion Vidu din Timișoara, începe să fie preocupată de ideea unei activități competiționale cu caracter metodic, poate interdisciplinar la nivel instrumental, dar în mod sigur, de etalare și punere în valoare a nivelului de pregătire al elevilor timișoreni, deja afirmați pe scenele concertistice din țară și de peste hotare. Perioada anilor 1990 - 2000 reprezenta un nou început pentru școala muzicală timișoreană în ceea ce privește activitățile competiționale sau de festival, elevii timișoreni având în general mai puține oportunități de a participa la concursuri organizate la nivel național, datorită distanțelor sau chiar al informației primite în timp util din alte centre muzicale. Iar aceasta intensă dorință de afirmare a bunei pregătiri de specialitate, a continuării tradiției școlii pianistice timișorene, precum și a importanței evoluției scenice a elevilor, a determinat conducerea liceului să proiecteze și să pregătească mai multe tipuri de activități cu caracter public, la început pentru pian, după care, odată cu trecerea anilor, pentru aproape toate catedrele liceului. Așa cum se știe, activitățile scenice ale elevilor, și ne referim aici la diferitele forme de evoluție scenică, până la cele competiționale, reprezintă un important mijloc de autocunoaștere în formarea personală, care contribuie substanțial la dezvoltarea proceselor volitive, atât de importante în pregătirea tinerilor. Emoția interpretării scenice se formează de la cele mai mici vârste și se modelează în decursul timpului prin diferite activități cu caracter practic ce implică evoluția pe scenă. Procesele volitive prin reglarea conștientă a comportamentului, asociate cu depășirea obstacolelor interne și externe, cu mobilizarea tuturor forțelor psihice pentru a atinge anumite obiective, dețin un rol esențial în procesul de formare artistică. Controlul acestor procese, în operarea inteligenței emoționale, gestionarea stresului, dar și stima de sine, poate aduce beneficii importante elevilor de la secțiile instrumentale și poate îmbunătăți consistent rezistența și pasiunea pentru studiu și interpretare. Nu în ultimul rând, prin aceste tipuri de activități scenice oferim elevilor noștri modele de urmat, dezvoltăm sentimente estetice cu privire la recepționarea pozitivă

asupra lumii în ansamblul ei. Prin pregătirea scenică deschidem drumul spre culturalitate și dezvoltare personală prin artă, ceea ce evident, reprezintă unul dintre țelurile cele mai importante în vederea evoluției unei societăți, pregătire pe care, viitorii artiști o au în vedere în decursul anilor de studiu. Este momentul în care directorul de atunci al școlii, prof. Speranța Doina Cătană, alături de continuatorii de mai târziu ai politicilor sale educaționale pe această componentă, directorii: prof. Dr. Marius Cîrnu, prof. Sanda Cristina Moldovanu, prof. Maria Cleșiu, prof. Didina Oniga, prof. Dr. Daniel Zah sau prof. Patricia Vlad, în prezent, vor încuraja și pune la punct, împreună cu consiliul artistic, mai multe activități cu caracter dual, și anume concurs - festival pentru aproape toate catedrele școlii (instrumente, canto clasic, muzică tradițională, studii teoretice sau teatru). Astfel că în doar câțiva ani, Colegiul Național de Artă Ion Vidu din Timișoara va deveni un reper al activităților competiționale și de evoluție scenică pentru elevii învățământului vocațional de artă din toată partea de vest a țării, și mai ales din liceele de muzică din Alba, Arad, Caraș- Severin, Hundoara, iar în anumite cazuri, și mai de departe. Așa au luat naștere festivalul omagial Zilele școlii muzicale timișorene, eveniment care durează din anii 2000, și care oferă un spațiu de afirmare pe vestita scena din sala Mihai Perian, pentru toate secțiile liceului: muzică vocal – instrumentală, coregrafie și teatru. Catedra de pian a propus și inițiat prin șefa catedrei, prof. Elena Samoilă, Concursul de pian Alma Cornea Ionescu, competiție dedicată elevilor de la toate ciclurile de învățământ pianistic. Concursul viza desigur o experiență de organizare dar și de evaluare psiho-cognitivă, elevii de la pian reușind astfel să își exerseze rezistența la emoțiile scenei de concurs, puterea de concentrare, cât și să experimenteze stări afective specifice profesiei pe care urmau să o îmbrățișeze. Cu timpul au apărut și alte proiecte propuse de membrii catedrei de pian și activități scenice, ce în linii mari urmau aceleași coordonate: Festivalul Miniatura, activitate coordonată de profesor Lucia Pârvănescu, Arta Agilității, proiect coordonat de prof. Roxana Maniu, Festivalul Sincretismul artelor – barocul, coordonat inițial de prof. Ana Maria Colompar, și ulterior de prof. Oana Grosu, unde exprimarea artistică se întregea cu evoluțiile scenice ale elevilor de la coregrafie, teatru, și mai târziu, artele plastice, printr-un parteneriat încheiat cu Liceul de Arte Plastice din Timișoara. Considerând că ar trebui acoperite toate epocile de creație instrumentală, catedra de pian, prin prof. Iulia Oros, a deschis și drumul unui Festival al muzicii moderne și contemporane, manifestare care s-a bucurat mai mulți ani de un real succes. Aceste activități erau în mod sigur o rampă de lansare pentru mulți elevi, un mod de a se verifica calitatea interpretărilor sau nivelul achizițiilor, dar mai ales, un mod de verificare și

exersare a controlului emoțiilor scenice prin cât mai multe apariții. Un alt câștig pe care l-au avut nu doar elevii și profesorii, veritabili parteneri educaționali și concomitent, beneficiarii acestor proiecte, dar și școala în sine, a fost capacitatea mărită de dezvoltare și organizare a acestor tipuri de activități, spiritul de echipă, coeziunea pentru un țel propus, și mai ales liberul arbitru care a făcut ca fiecare acțiune să aibă aproape un alt colectiv de organizare și coordonare, dar mai ales, cu alți elevi implicați în aceste proiecte, pentru că acesta era un alt scop al acestor activități, acela de a posibilitatea fiecărui elev să se înscrie la competiția care îi va asigura cele mai bune șanse sau oportunități de afirmare și experimentare. Ecoul acestor deziderate a făcut ca în cadrul competițiilor timișorene să se înscrie și elevi de la școlile de muzică din orașele învecinate graniței țării din partea de vest, atât din Ungaria, cât și din Serbia, parteneriate care durează din anii 2003, până în prezent, și ne referim aici la Concursul de interpretare pianistică Alma Cornea Ionescu, cât și pentru Concursul de interpretare pentru vioară – Eugen Cuteanu sau pentru cel de canto, intitulat Voci de primăvară

Prima ediție a Concursului de interpretare pianistică Alma Cornea Ionescu s-a desfășurat la Colegiul Național de Artă „Ion Vidu” din Timișoara în anul 2002, iar invitația de participare la concurs a fost lansată școlilor de muzică din județele învecinate, Arad, Caraș Severin, Hunedoara, Deva, Alba, dar mai ales, Școlii de arte frumoase Filaret Barbu de la Lugoj, colegilor pianiști cu care existau numeroase contacte și relații de prietenie și colaborare. Proiectul concursului de interpretare pianistică Alma Cornea Ionescu a fost și rămâne important prin unicitatea sa, el adresându-se, încă de pe atunci, unei arii extinse de elevi aflați la toate nivelele de studiu ale învățământului muzical preuniversitar, asigurând un reper motivațional concurenților. Evenimentul reușea să implice mai multe instituții guvernamentale și non-guvernamentale și deținea un număr considerabil de coorganizatori permanenți, bine implicați în programele de concurs, îmbogățind în mod consistent paleta de 16 evenimente culturale din cadrul școlii, și implicit a comunității locale. Festivitățile de deschidere, dar mai ales, Gala Laureatilor se bucurau de prezența oficialităților, a personalităților muzicale, a presei scrise și vorbite, fiind considerate un important eveniment cultural euroregional. Proiectul concursului se află aproape în fiecare an pe agenda Consiliului Județean Timiș și s-a bucurat și se bucură de întreg sprijinul acestuia. Coordonatorul proiectului, timp de 20 de ani, prof. Elena Samoilă – șefa de la catedra de pian, alături de colegii săi au reușit ani de-a rândul să formeze o echipă coerentă și bine articulată care a mers mereu pe principiul lucrului

serios și bine făcut, onest și corect, dar mai ales, empatic și deschis ideilor novatoare, fără însă a renunța la vechile tradiții ale școlii.

Obiectivele specifice ale proiectului Concursului de interpretare pianistică Alma Cornea Ionescu la debutul său, la fel ca și astăzi, se focusează către deschiderea spre cultura muzicală universală, dar și a muzicii românești în egală măsură; promovarea tinerilor prin muzică, și a muzicii prin intermediul interpretărilor acestora; comunicarea interculturală cu școlile similare de pe teritoriul euroregiunii DKMT; dezvoltarea liberă și armonioasă a individualității umane, precum și formarea personalității creative, realizarea unei confruntări artistice, a educației de timp liber și transfer de informații și atitudine a tinerei generații; creșterea și încurajarea participării active a elevilor și a părinților acestora la viața culturală și socială a comunității pentru asigurarea unui proces educațional la standarde europene; schimbul de experiență între profesori și cunoașterea sistemului educațional european sau fixarea unor obiective comune la nivel euroregional. Nu în ultimul rând, concursul vizează colaborarea cu autoritățile publice locale și centrale, precum și realizarea unor proiecte artistice de interes public, care să vină în sprijinul politicilor publice și de coeziune socială. Ca urmare a unei agende atât de bogate de activități și modalități de intervenție la nivelul școlii și societății prin mijloacele artei interpretative, mai mulți ani la rând, Concursul Euroregional de Interpretare Pianistică Alma Cornea Ionescu s-a aflat pe calendarele de activități ale Ministerului Educației. Scopul central al acestui proiect fiind acela de a furniza elevilor activități de învățare extra-curriculară care să contribuie la dezvoltarea lor multilaterală, favorizând descoperirea, educarea și îndrumarea tinerilor talentați, dobândirea de competențe și abilități prin valorificarea propriului potențial artistic în spirit competitiv. Activitățile propuse urmăresc motivarea unui număr cât mai mare de elevi, cadre didactice, părinți, reprezentanți ai comunității locale, în acțiuni care, alături de cele concertistice, urmăresc și schimbul de experiență, cunoașterea nivelurilor de pregătire, repertorial și al metodelor moderne de lucru, documentare sau de work shop. La prima sa ediție, o ediție pilot în anul 2002, care nu a fost înregistrată, proiectul se adresa doar elevilor din județul Timiș, iar odată cu ediția a II-a s-a relansat și reorientat adresându-se atât copiilor cât și tinerilor din școlile de muzică ale județului Timiș, cât și Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Alba, ce doreau să vină în întâmpinarea nevoii impetuoase de a se descoperi pe sine, de a se pune în valoare, de a își construi un reper motivațional, și de a da un semn mai amplu pregătirii lor de specialitate, și de ce nu, de a redescoperi, alături de profesorii lor, valorile artei prin promovarea unei experiențe competiționale, pe atunci, unice.

Odată cu ediția din anul 2004, concursul s-a relansat prin parteneriate încheiate cu catedrele de pian și implicit, includerea școlilor de muzică din Euroregiunea Dunăre-Criș– Mureș-Tisa, (regiune europeană de colaborare transfrontalieră, înființată în anul 1997, între România, Ungaria și Serbia). Evenimentul în sine și competiția s-au bucurat de un mare succes, iar participarea elevilor din DKMT a fost din ce în ce mai numeroasă. Concursul de pian a beneficiat de un real suport din partea comunității locale, a Primăriei Municipiului Timișoara, a Consiliului Județean Timiș, dar și din partea unităților școlare de profil din 25 cadrul euroregiunii DKMT pe a cărui arie geo-culturală se înscrie, fiind primul concurs de pian de o asemenea anvergură organizat de o școală muzicală din vestul țării. Parteneriatul educațional a reprezentat o cheie importantă în descifrarea mesajului adresat colegilor noștri, profesorii de specialitate din școlile partenere, care au înțeles de la bun început importanța participării și sprijinirii acestui proiect, care, de la an la an, a adus ceva nou pe scena interpretativă. Enumerăm aici fie secțiile instrumentale cu care pianul a colaborat, și mă refer aici în primul rând la vioară, catedra cu care a colaborat în cel mai înalt nivel în organizarea concursului, corzile grave, instrumentele de suflat și percuție, canto clasic, dar și tipul activității, catedra de pian invitând cu succes în secțiunea de festival, elevi ai claselor de muzică de cameră, disciplină care, de asemenea, prin anii 2000 avea un spațiu mai restrâns de activitate scenic-competitivă pentru elevii săi.

În deschiderea festivă a ediției din 2008, în cadrul prezentărilor se afirmau următoarele: „Privind în urmă, prin intermediul materialelor strânse de-a lungul celor 6 ediții ale concursului, afișe, pliante, jurizări, date tehnice, descoperim cu emoție imaginea vie a unei mari familii care o dată pe an se întrunește la Timișoara pe podiumul de concert. Se împart cadouri, se povestesc întâmplările de viață din anul ce a trecut, se face multă muzică, se ascultă și mai ales, se învață. Cei mici povestesc, iar cei mari se lasă vrăjiți de poveștile lor minunate. Va fi bănuir măcar distinsa Alma Cornea Ionescu, profesoară la vechiul Conservator de muzică, devenită apoi prima directoare a Școlii de muzică din Timișoara, pe la mijlocul secolului trecut, ce mare familie va reuși să-și întemeieze de-a lungul timpului? Va fi sperat măcar vreodată cu câtă bucurie și cu câtă emoție va fi rostit peste ani numele său? “. Ediția a VI – a din 2008 a Concursului - Festival Euroregional „Alma Cornea Ionescu”, desfășurată de-a lungul a trei zile, propunea concurenților, participanților în festival, cât și publicului meloman, un program variat, menționând faptul că din cele trei zile, două sunt destinate concursurilor pentru pian și vioară, concursul de pian urmând să aibă loc în sala „Mihai Perian” a Colegiului

„Ion Vidu”, iar cel de vioară urmând să se desfășoare în sala „Concertino” a Facultății de Muzică, ultima zi a maratonului muzical fiind destinată muzicii de cameră și recitalurilor camerale, și desigur, mult așteptatei Gale a Laureatilor.

Într-un veritabil arc al valorilor Școala muzicală timișoreană actuală reușea să-și promoveze în mod plinar exponenții, într-un context spiritual cultural cel puțin anevoios pentru acei ani. Desigur, această dificilă misiune este doar unul dintre multiplele roluri pe care le îndeplinește cu multă răbdare și dragoste pentru copiii săi, managerul acestui colegiu, și în același timp directorul festivalului prof. Speranța Doina Cătană, care depunea toate diligențele pentru buna desfășurare a ediției. Ca și în anii trecuți, sunt prezente în concurs delegațiile din Ungaria și Serbia, iar din România sunt așteptate școlile muzicale care participă în mod tradițional la concurs. Juriile de specialitate au demonstrat în timp calitățile cele mai potrivite pentru aprecierea și evaluarea cât mai fidelă a unei interpretări, dar în același timp admirație și un interes aparte pentru fiecare concurent sau repertoriu. Încă de la această ediție se vorbea în discursurile invitațiilor despre un anume spirit al concursului care reușea să aducă la același numitor oameni, acțiuni și fapte, despre puternica senzație de familie unită și apropiată pe care reușea să o transmită Concursul - Festival ”Alma Cornea Ionescu.

Importanța momentului ediției din 2023 este desigur una specială, și mă refer aici la integrarea evenimentului în șirul de acțiuni și proiecte ce leagă profesorii timișoreni ai învățământului muzical instrumental, deopotrivă universitar și preuniversitar, de colegii de breaslă din țările vecine și prietene, Ungaria și Serbia. Ediția cu numărul 21 a Concursului Internațional de Pian Alma Cornea Ionescu a venit cu extinderea zonei de adresabilitate a concursului de la spațiul euroregional, la cel lărgit – internațional, demonstrând o maturitate și o experiență completă și complexă, atât a proiectului în sine, cât și a nivelului de prezentare a concurenților. Desigur, organizatorii au dorit să extindă și criteriile de evaluare, iar prin invitații adresate unor importanți muzicieni locali și internaționali, au reușit să amplifice și să lărgască paleta aprecierilor tinerilor muzicieni participanți în concurs. De asemenea, am dori să evidențiem și aparatul organizatoric extins al concursului care și în această ediție a demonstrat cele mai bune practici experimentate de-a lungul a peste douăzeci de ani de ediții organizate, lucru deloc simplu, în special pentru coordonatorii proiectului.

De la un deziderat gândit inițial pentru catedra de pian a școlii, proiectul a crescut de la an la an, grație unor oameni devotați muncii lor, creativi, dornici să promoveze valorile cu care au fost crescuți și în care s-au format ani de-a rândul, și poate dornici să

etaleze realizările lor, ale școlii, dar mai ales ale elevilor lor. Totdată, prin aceeași politică educațională, catedra de pian a oferit șansa tuturor profesorilor școlii de a participa în aparatul de organizare al concursului, considerând că în acest fel, prin efortul și dorința pozitivă a tuturor celor implicați în procesul de învățământ, cu toții vor avea de câștigat; profesorul va putea fi pregătit pentru o nouă abordare a procesului didactic, iar elevul, pe o treaptă superioară de educație muzicală, putând deveni, prin puterea exemplului, un experimentat muzician, cu toții înțelegând prin aceasta că trebuie să fii un bun exemplu, pentru a fi un redutabil artist. Urmarea acestei politici educaționale la nivelul școlii a fost că fiecare catedră de interpretare a ajuns să aibă propriul proiect de concurs sau festival, realizat oarecum pe fundamentul și tiparul concursului de pian Alma Cornea Ionescu. Nu în ultimul rând, suntem recunoscători instituțiilor partenere și sponsorilor noștri care, de asemenea, au contribuit la reușita acestui eveniment derulat pe o perioadă așa de mare de timp: Consiliul Județean Timiș, Inspectoratul Școlar Județean Timiș, Facultatea de Muzică și Teatru, Filarmonica Banatul Timișoara. Sărbătorim în aceste zile revenirea concursului de pian cu un format nou, dar cu aceleași speranțe, cu certitudinea importanței muncii noastre, dar și cu încrederea în forțele binelui ce guvernează lumea artei, având siguranța unei ediții care să aibă forța de a deschide noi drumuri și noi oportunități pentru elevii noștri. Concursul internațional de pian ce își deschide porțile în acest an pentru cea de-a douăzeci și doua ediție, reprezintă nu doar sărbătoarea școlii noastre, ci și mesajul muzical de bine adresat colegilor profesori, elevilor, absolvenților noștri și deopotrivă tuturor celor care au trecut prin școala noastră și care au ca punct comun și limbaj universal de comunicare ARTA.

Bibliografie

1. Băcilă Dan, Cătană Doina Speranța, Cîrnu Marius, *Începuturile învățământului muzical timișorean și contribuții aduse dezvoltării sale*, Editura Mirton, Timișoara, 2005;
2. Barbu Filaret – *Portativ Bănățean*, Tipografia Matei Marianov, Lugoj, 1942;
3. Cosma Viorel – *Muzicieni români*, Editura muzicală a Uniunii Compozitorilor, București, 1970;
4. *Doctorul Nicu Teodorescu la 75 de ani*, Ediție aniversară, Editura Edmunt, Brăila , 2003;
5. Giulvezan Ovidiu – *Ecouri muzicale timișorene*, Editura Brumar, 1996;

6. Pechtoll Maria – *Thalia in Temeswar*, Editura Kriterion, București, 1972;
7. Perian Mihai, *Monografia învățământului muzical bănățean*, manuscris;
8. Sbârcea George – *Orașele muzicii*, Editura muzicală , București, 1976;
9. Stancovici Felicia, *Felicia Maria Stancovici Urme în memoria timpului...Confesiuni*, Editura Datagroup, Timișoara, 2015;
10. Velceanu Iosif – *Muzicescu și Vidu. Contribuții la istoria muzicii bănățene*, Tipografia Union,1931;
11. Vulpe Damian – *Alma Cornea Ionescu, O viață dăruită pianului*, Editura Tempus,Timișoara, 1996

Tradițional și modern în actul educațional

Profesor învățământ primar BĂDESCU PETRIA LUIZA

Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara, Jud. Timiș

„Să nu-i educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori)

O bună organizare a activității școlare necesită o metodologie adecvată, indiferent de forma de organizare aleasă. Principala cerință a educației în zilele noastre este aceea de a asigura o îmbinare armonioasă între activitățile de învățare și de muncă independentă, și activitățile de învățare în grup și de cooperare.

Metodele de învățământ ar putea fi numite mijloace de descoperire a vieții, naturii, lumii, lucrurilor, științei sau mijloace prin care se dezvoltă priceperi și deprinderi, se formează caractere și se dezvoltă personalități.

Sistemul metodelor de învățământ conține:

- metode tradiționale - pot fi păstrate cu condiția reconsiderării și adaptării lor la exigențele învățământului modern;
- metode moderne, determinate de progresele înregistrate în știință și tehnică, pun elevul în situația de a dobândi cunoștințele printr-un efort propriu de investigație experimentală; altele valorifică tehnica de vârf (simulatoarele, calculatorul).

În școala modernă, dimensiunea de bază este caracterul activ, adică măsura în care sunt capabile să declanșeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivația, capacitățile cognitive și creatoare.

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive, care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și ale creativității. În accepțiunea modernă metodele de învățământ reprezintă modalități de acțiune, instrumente cu ajutorul cărora copiii, sub îndrumarea învățătorului, își însușesc cunoștințe, își formează și dezvoltă priceperi și deprinderi intelectuale și practice, aptitudini și atitudini. Caracterul de modernitate al unei metode este dat de măsura în care aceasta reușește să cultive însușirile fundamentale necesare omului de azi: independență, spirit critic, gândire creatoare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi

valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații. Utilizarea metodelor interactive de predare – învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv - educativ, având un caracter activ – participativ și o reală valoare activ – formativă asupra personalității elevului. Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții. Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este “bine” sau “rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine. Cu ajutorul metodelor moderne interactive oferim elevilor oportunitatea să se ajute reciproc, să se descopere unul pe celălalt, să învețe împreună și unul de la celălalt descoperind treptat noi situații și experiențe de viață.

Am putea spune că aproape toate metodele interactive transformă “învățarea” în “distracție”, fiind percepută în acest mod de către elevii care vor dori să se implice mai mult în actul de învățare, iubind responsabilitatea în cadrul grupului și neconsiderând „o povară” lecția nouă. Elevii își satisfac astfel nevoia de recunoaștere și dorința de a aparține unui grup, în vederea realizării unui scop comun. Reușita într-o activitate desfășurată fără suport direct din partea profesorului, învățătorului, va spori sentimentul competiției.

Elevii doresc varietate și acțiune și noi le-o putem oferi aplicând cu pricepere și tact multitudinea de metode și tehnici interactive, menite să contribuie la diversificarea metodologiei existente. Trebuie să dăm dovadă că știm să le selectăm în funcție de lecție, să le aplicăm corect și să le utilizăm frecvent pentru rezultate optime.

Eficientizarea folosirii lor este condiționată de măiestria didactică a învățătorului, de spiritul său liber, novator. Am constatat că timpul necesar familiarizării elevilor cu aceste metode este pe deplin compensat de eficiența lor în planul dezvoltării psihice. Aceste metode sunt agreate de copii, sporindu-le acestora motivația. Dacă ne dorim niște

învățăcei flexibili și moderni în gândire este bine să introducem cât mai des metodele active de învățare în demersurile noastre didactice.

Să nu uităm că noi, dascălii, trebuie să fim modelele lor!

Bibliografie :

1. Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Polirom, 2006, Iași;
2. Ionescu, M., Radu, I. , Didactica modernă, Editura Dacia, 2004, Cluj-Napoca;
3. Oprea, C. L., Strategii didactice interactive, Editura didactică și pedagogică, București, 2007;
4. Petrulă, L., Galu, A.(coord.), Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice, în învățământul preșcolar și primar- ghid practic, , Ed. C.C.D.C, 2009, Cluj-Napoca;
5. Stan E., Pedagogie postmodernă, Institutul European, 2004, Iași.

Educația outdoor - șansa pentru o viață mai bună

Becu Loredana Adina

Profesor pentru învățământ preșcolar special

La sfârșitul secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea în Europa, SUA, Australia și Noua Zeelandă a început să fie promovată ideea de educație în aer liber. Robert B. Powell este unul din promotorii ideii de activitate educațională în aer liber. Literatura de specialitate consemnează adesea tendința cadrelor didactice de a organiza actul de predare în medii închise, în sala de clasă, grupe, laboratoare, cabinete, săli de sport. Studiul realizat de Martha Driessnack vorbește de "sindromul deficitului de natură", adică lipsa de contact a copilului cu natura, privarea preșcolarilor și elevilor de șansa de a descoperi prin contact direct natura cu fenomenele și procesele specifice. Majoritatea copiilor demonstrează lipsă de experiență în cadrul mediului înconjurător. A învăța în contact direct cu natura înseamnă a implica toate simțurile, a deveni conștient de rolul său în protejarea mediului, a fi respectuos și implicat față de resursele naturii. " Copilăria s-a mutat în interior, iar copiii plătesc prețul. (...) Pe scurt, copiii sunt într-un fel în arest la domiciliu și în pericol de a-și pierde capacitatea de a gândi sau de a învăța despre lume în mod direct." (Driessnack, 2009, p. 73)

Recomandarea specialiștilor în educație și sănătate față de educația outdoor este de a fi practică la toate vârstele. Însă, raportându-ne la cei mai mici, acesta ar trebui să fie primul deziderat al cadrului didactic implicat în formarea și educarea copiilor antepreșcolari și preșcolari. Dezvoltarea unei relații sănătoase cu natura, ne ajută să o înțelegem și să o prețuim mai mult. Viața noastră nu se limitează doar în interiorul propriei case sau în instituții publice. Omul a dat dovadă de capacitate adaptativă de-a lungul istoriei. De la viața în natură, omul a reușit să-și limiteze propria libertate muncind tot mai mult în spații închise. Privarea copilului de contactul cu natura, aduce o serie de costuri suplimentare fizice, sociale și personale. Școala deschisă pentru comunitate o sintagmă des întâlnită și binevenită, poate fi completată în mod benefic de o școală deschisă spre natură.

Educația outdoor înseamnă educație în afara școlii și este bazată pe curricule interdisciplinare. A face educație outdoor înseamnă pentru copil învățare experiențială și senzorială. În natură se pot dezvolta competențe și abilități diverse și tot aici poate fi înțeles rolul esențial al biodiversității. Urbanizarea, globalizarea, tehnologizarea au venit în detrimentul naturii. Sedentarismul a devenit predominant la majoritatea copiilor și

tinereilor, aducând o serie de probleme de sănătate: diabet de tip 2, hipertensiune, obezitate, boli osteo-articulare, boli renale. Sistemul imunitar al copiilor este tot mai slăbit cu cât timpul petrecut în interior este mai mare. Școala realizată outdoor are ca scop reluarea legăturilor afective cu natura, cu mediul înconjurător, întărirea sănătății, dezvoltarea de aptitudini fizice, formarea unei atitudini pozitive față de școală. În natură copiii vor învăța să respecte norme, reguli, să protejeze natura, să aprecieze mediul înconjurător, să-l păstreze curat, să ia atitudine împotriva poluării, defrișărilor, distrugerilor necontrolate. Cadrele didactice sunt primele care ar trebui să ia atitudine și să demonstreze că educație se poate face la fel de bine în afară "outdoor", cum se face și în interior "indoor". Școlile sunt datorate să ofere modele și pattern-uri comportamentale adecvate elevilor lor." (Dîrjan, 2018, p. 93)

Despre educația de tip outdoor s-a vorbit încă din antichitate, în Grecia antică orele se desfășurau adesea sub cupola cerului iar sportul era una din disciplinele de bază. De-a lungul istoriei se pot găsi pasaje și idei actuale în lucrările unor autori celebri, filosofi, pedagogi sau psihologi cum ar fi Eduard Seguin, J. Dewey, J. Locke, J.H. Pestalozzi.

Scoția se regăsește printre primele țări care au promovat și abordat educația de tip outdoor. Încă de la 1700 o serie de rapoarte și acte adiționale încurajau învățarea experiențială și participarea la activități în aer liber a tuturor copiilor. Accentul în educația scoțienilor era bazată pe cei 3 H (heart, head and hand), adică pe *inimă, cap și mână*, apoi pe *scris-citit-socotit*. Toate școlile aveau incluse un program în aer liber realizat cu personal specializat pentru activitățile outdoor la care participau și voluntari. De-a lungul timpului s-au înființat centre speciale pentru activități de tip outdoor care ofereau diverse resurse suplimentare. (Higgins, 2007)

Țările nordice europene au făcut un cult pentru educația outdoor. Tot ce poate fi învățat în afara școlii, se realizează în cele mai nonconformiste locații: parcuri, păduri, trasee turistice specifice zonei, terenuri agricole, ferme, grădini, rezervații etc. Natura este văzută ca mediu educațional. Autorii nordici și cadrele didactice din aceste zone au demonstrat că nu întotdeauna este nevoie de abordarea unui mediu artificial pentru a face educație. Într-un mediu neconvențional copilul are libertatea de a experimenta, de a exersa, de a investiga și de găsi soluții, de a veni cu idei, de a-și testa limitele, de a se mișca, de a fi activ, de a-și descărca energia suplimentară, de pune întrebări și de primi sau oferi răspunsuri. Un copil educat în spațiul exterior va fi mai sigur pe sine, mai stăpân pe situație, mai autonom. Desigur, va avea un mare câștig și pe parte de orientare spațio-

temporală. În concluzie, copiii și tinerii implicați în activități educative de tip outdoor vor dezvolta competențe și abilități pe viață și vor fi mai sănătoși. Organizarea de activități în afara spațiului formal al clasei va conduce pe copil spre sentimente pozitive față de școală, spre un interes crescut pentru un alt tip de școală: acolo unde copiii fac echipă, colaborează, se sprijină, caută soluții, crează și își imaginează situații diverse utile în viața de zi cu zi. Treptat vor descoperi conduite noi aplicabile în contexte noi. Profesorul trebuie să fie un bun manager al activităților outdoor. De modul cum își planifică și conduce activitatea depinde succesul activităților desfășurate în inima naturii. Printre abilitățile necesare unui profesor care organizează astfel de activități sunt necesare: cunoștințe diverse, capacitate de interconectare cu ceilalți, abilități de comunicare, autocunoaștere, interes pentru dezvoltarea valorilor personale, evaluare corectă a situațiilor planificate, configurarea clară a programului, stabilirea unor măsuri de prevenție, alegerea materialelor și echipamentelor necesare, competențe specifice în managementul riscului, al finanțelor, al resurselor umane, abilități de gestionare a timpului, precizie în alegerea metodologiei de predare. (Harrison & Erpelding, 2012)

Activitățile în aer liber sunt mult mai captivante, copiii sunt mult mai atenți, iar învățarea se produce mult mai ușor. Natura poate deveni noua sala de clasă a elevilor. Principala metodă de învățare în cazul educației outdoor este jocul. Pentru cei mici se pot organiza jocuri cu temă ecologică: *De-a grădinarii*, *De-a ecologiști*, *Prietenii naturii*, *Te pot ajuta eu!*, *Spune ce simți*, *Căutătorii de comori*. Se pot organiza conversații pe teme diverse: *Poluarea și viața*, *Un mediu benefic pentru toți*, *Orașul sau satul ideal*, *Un parc mai curat*, *Apa în natură- sursă de viață*. Aflat în natură, copilul poate admira pomii, florile, păsările, clădirile, astfel pot fi părtași ai unor evenimente deosebite, po descoperi situații noi și pot dobândi abilități noi, își pot îmbogăți cunoștințele despre viețuitoare și mediu, pot dezvolta pasiuni și hobbyuri noi. Privind și punând întrebări descoperă lumea înconjurătoare pe care o poate reda într-un desen pe asfalt, într-o construcție din pietre și diverse alte materiale oferite de natură (frunze, conuri, nuci, flori, pene, bețișoare). Pictorii obișnuiesc să iasă cu șevaletul în natură, muzicienii cu instrumentele pe străzi, de ce elevii nu ar ieși cu creioane, coli, pixuri și creioane colorate în natură, cu pensulă și acuarele? De ce nu ar planta chiar ei flori și pomi în curtea școlii sau a grădiniței? De ce nu ar vedea produsul muncii lor în natură? Cu preșcolarii se pot organiza aproape orice tip de activitate în aer liber. Practic întreaga activitatea outdoor își are justificare pedagogică. Acest tip de educație se bazează pe cooperare, pe munca în echipă, deci pe interacțiune umană. Actul predării înseamnă complexitate, prin el se promovează și

se dezvoltă personalitatea fiecărui copil. Copiii învață să socializeze, se avântă în jocuri spontane, comunică și se ajută. Petrecerea timpului în aer liber îmbunătățește imunitatea copiilor și reduce stresul. Bauth and Hutton remarcă un amestec de elemente de programare și enumeră câteva caracteristici ale educației outdoor: satisface spiritul aventurier pentru că oferă acțiuni îndrăznețe pentru cei aflați în căutarea noului și interesați de dezvoltare personală, instruieste participanții într-o anumită direcție sau pe o anumită disciplină, drept urmare participanții devin mai pregătiți, mai competenți în practicarea independentă a activității realizate în timpul programului outdoor, oferă aventură/ provocare educațională care are drept rezultat dezvoltarea și îmbunătățirea abilităților umane, intrapersonale și interpersonală, are efect terapeutic deoarece acționează în plan emoțional, psihologic și social. (Bauch & Hutton, 2012)

Uneori spațiile exterioare sunt percepute de părinți ca fiind periculoase, iar expunerea în aer liber poate fi considerată riscantă, motivând prea mult soare sau prea mult frig. Astfel de părinți trebuie să fie consiliați pentru a înțelege cât de importanți sunt factorii de călire a organismului; aerul, apa, soarele, rolul și importanța mișcării în aer liber, importanța și câștigul copilului în activitatea outdoor. Ieșirea în aer liber nu se face la întâmplare, locurile sunt alese cu grijă iar copiii sunt pregătiți pentru ieșire cu echipament adecvat. Un loc important în educația outdoor îl are diversitatea mediului. Cu cât copilul este expus la medii diferite, cu atât va descoperi și învăța mai multe.

Din cele expuse mai sus, putem contura câteva obiective pentru educația outdoor;

- promovează respectul pentru protejarea mediului înconjurător;
- descoperă prin contact direct natura și mediul înconjurător;
- dezvoltă capacitatea de a sesiza transformările din natură, relațiile dintre viețuitoare, fenomene;
- cultivă atitudini active de protejare a naturii, mediului, a viețuitoarelor;
- promovează conduite ecologice, responsabilizează elevul;
- oferă beneficii fizice și psihice crescând starea de bine;
- dezvoltă rezistența fizică, crește imunitatea;
- stimulează creativitatea și imaginația;
- dezvoltă stiluri de viață și obiceiuri sănătoase;
- inițiază investigații despre viața plantelor și a animalelor.

Educația în afara clasei sau dincolo de porțile școlilor vine să certifice ceea ce elevul a învățat în clasă. Pentru a avea o minte deschisă este nevoie de acțiune și multă

curiozitate. Dacă ochii văd, mintea întreabă și te face să acționezi. ” Educația în aer liber devine o completare importantă la învățarea teoretică sau bazată pe text.” (Szczepanski, 2001)

Pentru a înțelege societatea și mediul în care trăiesc, elevii au nevoie de a învăța ce înseamnă responsabilizare socială. Cum se poate obține această responsabilizare, doar prin explorare și cunoaștere a lumii și mediului înconjurător, prin acțiuni comune, parteneriate, muncă în echipă, prin inițiativă și gândire critică. Suntem mai buni dacă învățăm să respectăm natura, suntem mai eficienți dacă învățăm să acceptăm fiecare ființă din jurul nostru. Lecția viitorului pentru o națiune de succes ține de protejarea naturii, de simbioza omului cu natura. Educația în clase fără pereți este provocarea întregului sistem de învățământ. Clasele politice, managerii din sistem, precum și fiecare cadru didactic trebuie să susțină și să gândească împreună spații specifice desfășurării activității și orelor outdoor în curtea propriei școli sau grădinițe unde copiii pot intra în contact cu flora și fauna. Acestea ar putea cuprinde sisteme de bănci școlare în aer liber, ateliere în aer liber, parcuri cu o diversitate florală și arboricolă, terase și grădini tematice, zone de mindfulness.

În concluzie, de ce să alegem educația outdoor? Nu avem un răspuns, ci mai multe. Răspunsurile se raportează la beneficiile care vin cu rezultate pe termen scurt, mediu și lung.

Facem educație outdoor pentru a avea copii mai sănătoși, mai puternici, cu un sistem imunitar mai bun, călit în soarele verii, în roua primăverii, în bruma toamnei și în frigul iernii. Nu există scuză pentru a nu profita de ieșiri în fiecare anotimp. Ieșirile în natură și activitatea intensă pe teren sau pe apă, sub formă de drumeții sau plimbări, prin oraș sau la sat, la munte sau la mare vor preveni obezitatea, sedentarismul, diabetul, bolile cardiovasculare etc.

Proverbul latin *Mens sana in corpore sano* vine cu cel de al doilea răspuns pentru a alege educația outdoor, beneficiile psihologice. Natura ajută psihicul, reduce anxietatea, previne depresia, provoacă și întreține gândirea emoțională, ne ajută să fim mai rezilienți, ne crește puterea de concentrare și încrederea. Un creier sănătos este un creier activ antrenat prin exerciții de memorare de cuvinte noi, prin crearea de hărți ale locațiilor vizitate, prin acordarea de atenție susținută, prin observare sistematică a obiectelor și ființelor din jur, prin oxigenarea acestuia în aerul de afară etc.” În ultimii ani, eco-psihologia a explorat relația dintre oameni și natura umană. Petrecerea timpului în natură poate reduce oamenilor, stresul și îi ajută ameliorându-l, prin urmare formează

un mediu de vindecare, de îmbunătățire a fericirii în general.” (Fang, Hassan, & LePage, 2023)

Din punct de vedere cognitiv, educația outdoor aduce o serie de beneficii, cum ar fi: oferă prilejul de a antrena toate operațiile gândirii: analiză, sinteză, concretizare, abstractizare, generalizare, particularizare, dezvoltând o gândire mai complexă, dezvoltă abilități și capacități de rezolvare de probleme. Lecțiile în natură ajută elevul în a gândi logic și a face planuri realiste. Le lărgeste orizontul de cunoștințe și îi ajută să le integreze în comportamente adaptative necesare atunci când au de a face cu provocările mediului. Viteza de însușire a cunoștințelor este mult accelerată, învățarea părând mai plăcută și mai ușoară. Angajamentul în sarcină este mai puternic, interesul pentru activitățile școlare e mai crescut, miza succesului școlar e mai sigură. Experimentând în natură, copiii vor înțelege mai bine anumite procese fizice. Activitatea outdoor îi ajută să descopere noi interese.

Activitatea outdoor are un puternic caracter social. Oportunitățile pe care le oferă educația în spațiu deschis copiilor țin de rafinarea relațiilor personale, de dinamica grupurilor, de dobândirea și construirea de prietenii, de posibilitatea de a oferi sprijin sau de a avea susținerea altor colegi, îmbunătățește abilitățile de comunicare și interacțiunea socială. Elevii învață că sunt parte a comunității pe care o poate susține prin propriile acțiuni.

Un alt beneficiu al educației outdoor este impactul pozitiv asupra mediului. Un copil crescut în natură este un copil mai atent cu protejarea acesteia. Aceștia vor fi preocupați în a găsi soluții de protejare a florei și faunei, vor căuta să gestioneze în mod responsabil deșeurile, vor înțelege ce înseamnă o reciclare corectă, vor ști cum să acționeze pentru a evita poluarea, cum pot folosi energiile alternative, etc.

Educația outdoor poate începe cu un simplu joc în natură, poate continua cu formarea unei echipe cu interes în conservarea biodiversității și în final să constate, de-a lungul timpului, că echipa sa a oferit zâmbete generațiilor de azi și celor viitoare pentru că le-a dat o șansă la o viață mai bună.

Bibliografie

Ayotte-Beaudet, J., & Berrigan, F. (2022, 18 julio). *Outdoor education has psychological, cognitive and physical health benefits for children*. The Conversation. <https://theconversation.com/outdoor-education-has-psychological-cognitive-and-physical-health-benefits-for-children-183763>

- Driessnack, M. (2009). Children and Nature-Deficit Disorder. *JSPN Vol. 14, No. 1*, , 73.
- Bauch, T., & Hutton, S. (2012). Dimensions of Outdoor Recreation Programs. In *Outdoor Program Administration Principles and Practices* (pp. 33-34). Human Kinetics.
- Dîrjan, I. (2018). *Modele de abordare la nivelul întregii școli a elevilor în risc*. Editura Universității de Vest.
- Fang, W., Hassan, A., & LePage, B. (2023). *The Living Enviromental Education Sound Science Toward a Cleaner, Safer, and Healthier Future*. Springer.
- Harrison, G., & Erpelding, M. (2012). The Outdoor Program Administrator. In *Outdoor Program Administration Principles and Practices* (p. 6). Human Kinetics.
- Higgins, P. (2007). Outdoor education in Scotland. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 149-157.
- Momanu, M., Popa, N., Samoilă, M. (2017). Pedagogie socială. Iași: Ed. Universității A.I. Cuza, p.526-538
- Prouty, D. & Panicucci, J. & Collinson, R. (2007) *Adventure education. Theory and Applications*, Editura Human Kinetics, USA
- Szczepanski, A. (2001). What is Outdoor Education ? . In *Inhaltsverzeichnis* (pp. 16-25). European Institute for Outdoor Adventure Education and Experiential Learning.

IMPRESII DE LECTURĂ! - PROMOVAREA CĂRȚILOR DIN CENTRUL DE DOCUMENTARE ȘI INFORMARE

ing. GEORGETA VOICHIȚA BERCEA

ing. PARASCHIVA BOGDAN

Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara

Pornind de la constatarea că astăzi, în era comunicării prin imagine, interesul pentru lectură, în rândul elevilor de liceu, este relativ scăzut, am desfășurat o serie de activități pe care le-am cuprins într-un proiect interdisciplinar realizat în Liceul Teoretic „Grigore Moisil” din Timișoara, pe care vi-l oferim spre analiză și dezbateri.

Obiectivul pe care l-am urmărit este acela de a facilita accesul elevilor la fondul de carte al Centrului de Documentare și Informare promovând o serie de cărți, literatură ficțională și nonficțională, care nu figurează în listele bibliografice recomandate la clasă.

Calea pe care am ales-o este aceea de a oferi elevilor liceului posibilitatea de a se informa despre cărțile din fondul pe care îl deține biblioteca inițind un dialog între cititori de aceeași vârstă, cu preocupări specifice generației lor. Astfel un grup de 26 de elevi din clasele a X-a și a XI-a au citit cărțile propuse de noi, profesoara de limba română, profesoara de limba engleză, profesoara de fizică și documentaristul liceului, după care și-au exprimat „impresiile de lectură” sub forma unor eseuri pe care le-am postat pe site-ul bibliotecii.

În redactarea și tehnoredactarea acestora am urmărit respectarea normelor învățate la disciplina TIC și exersate la clasă în cadrul orelor destinate formării competențelor care vizează documentarea, scrierea și prezentarea lucrărilor științifice. Nu în ultimul rând, am avut în vedere combaterea plagiatului.¹

Echipa de proiect și-a propus ca lectura să fie urmată de vizionarea unor ecranizări ale cărților citite și recenzate de elevi, însoțită de un schimb de opinii, dezbateri cordiale pe marginea acestora, a relației dintre textul literar, scenariul, imaginea, sunetul, jocul actorilor, viziunea regizorală etc.

Vă invităm să parcurgeți documentele cuprinse în proiectul nostru, *Impresii de lectură!-Promovarea cărților din Centrul de Documentare și Informare*, o încercare de a concepe un material didactic cu caracter orientativ, deschis îmbunătățirii, care vizează activitățile extrașcolare ce se pot organiza în CDI-uri.

¹ Tot în anul școlar 2022-2023, semestrul I, aceeași echipă a desfășurat proiectul interdisciplinar, TIC și limba română, „*Nu plagiatului!*” **Formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală**, prin care am urmărit combaterea furtului intelectual facilitându-le elevilor accesul la tehnicile muncii cu cartea, la cunoașterea și aplicarea normelor de redactare și tehnoredactare a unei lucrări științifice.

PROIECT ȘCOLAR INTERDISCIPLINAR

IMPRESII DE LECTURĂ

PROMOVAREA CĂRȚILOR DIN CENTRUL DE DOCUMENTARE ȘI INFORMARE

- Argument

Promovând cunoașterea fondului de carte din Centrul de Documentare și Informare proiectul propune:

accesul elevilor la fondul de carte al bibliotecii școlare, literatură ficțională și nonficțională care nu figurează în listele bibliografice recomandate la clasă; redactarea unor eseuri în care elevii participanți la proiect își vor prezenta propriile impresii de lectură și postarea acestora pe site-ul bibliotecii; aplicarea normelor de redactare și tehnoredactare a lucrărilor științifice- combaterea plagiatului; vizionarea unor ecranizări ale cărților citite și recenzate de elevi – organizarea unor dezbateri pe marginea acestora.

- Mijloace didactice: cărți din fondul CDI, DVD-uri hârtie A4, videoproiector, calculator, boxe, internet .
- Forme de organizare: activități frontale, activități pe grupe, activități individuale.
- Resurse
 1. Resurse materiale: foi xerox, markere, coli hârtie A4, mape de lucru, rețea de computere conectate la internet, videoproiector, boxe, cărți din CDI.
 2. Resurse financiare – nu este cazul
 3. Resurse temporale
 - durata proiectului: acesta se desfășoară timp de 2 semestre; semestrul al II-lea al anului școlar 2021-2022 și semestrul I al anului școlar 2022-2023
 4. Resurse spațiale: sală multimedia CDI Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara
- Planul operațional de acțiune
Proiectul presupune parcurgerea mai multor etape de realizare:

1. Etapa de mediatizare a proiectului – axată pe informarea elevilor cu privire la scopul și conținutul acestei activități în vederea configurării grupului țintă.
2. Documentarea – bazată pe obținerea informațiilor necesare realizării proiectului, cuprinde următoarele activități:
 - a. Selectarea și redactarea listei de cărți din CDI propuse elevilor în cadrul proiectului *Impresii de lectură !* Promovarea cărților din Centrul de Documentare și Informare;
 - b. Repartizarea cărților elevilor înscriși în proiect;
 - c. Distribuirea cărților către elevi în funcție de alegerea făcută în cadrul proiectului ;
 - d. Stabilirea tipului de eseu și a normelor de redactare;
 - e. Calendarul activităților;
3. Organizarea activității:
 - a. Lectura cărților și redactarea eseurilor de către elevi;

- b. Corectarea eseurilor de către prof. de limba și literatura română
- c. Organizarea în CDI a unei expoziții cu materialele realizate de elevi; prezentarea de carte însoțită de fotografia acesteia;
- d. Postarea eseurilor pe site-ul liceului secțiunea bibliotecă;
- e. Realizarea unui material didactic și metodic, prezentare Power Point;
- f. Organizarea unui Club de lectură și de vizionare a ecranizărilor cărților alese urmate de dezbateri;
- g. Analiza activității în cadrul colectivului de realizare a proiectului;

4. Diseminarea

- a. Diseminarea informației la nivelul colectivului de la Catedra de limba și literatura română, limbi moderne, științe ale naturii a Liceului Teoretic „Grigore Moisil” din Timișoara;
- b. Organizarea unui schimb de experiență cu profesori și elevi din școlile partenere;
- c. Redactarea unui articol/ unei lucrări metodice/ pentru o revistă de specialitate/ un simpozion;

5. Evaluarea activităților desfășurate presupune:

- a. Analiza activităților și aplicarea unui chestionar elevilor participanți la proiect;
- b. Transmiterea materialelor metodice, rezultate în urma activității, profesorilor din colectivele celor trei catedre implicate în proiect (școlile partenere), și aplicarea unui chestionar referitor la acestea profesorilor participanți la schimbul de experiență;

6. Evaluarea finală a proiectului – evidențiată prin redactarea raportului final, în vederea stabilirii aspectelor reușite și nereușite ale proiectului.

Nr. crt.	Activități	Semestrul al II-lea, anul școlar 2021-2022	Semestrul I, anul școlar 2022-2023
1.	Etapa de mediatizare a proiectului 1.1 Informarea elevilor cu privire la scopul și conținutul acestei activități în vederea configurării grupului țintă;	Februarie 2022	

	clasele a X-a A și D și a XI-a A, B și D		
2.	Documentarea 2.1 Selectarea și redactarea listei de cărți din CDI propuse elevilor în cadrul proiectului <i>Impresii de lectură!</i> Promovarea cărților din CDI; 2.2 Repartizarea cărților elevilor înscriși în proiect; 2.3 Distribuirea cărților către elevi în funcție de alegerea făcută în cadrul proiectului; 2.4 Stabilirea tipului de eseu și a normelor de redactare; 2.5 Calendarul activităților;	Februarie 2022 Martie 2022	
3.	Organizarea activității 3.1 Lectura cărților și redactarea eseurilor de către elevi; trimiterea acestora prin email; 3.2 Corectarea eseurilor de către profesorii implicați în proiect; 3.3 Organizarea în CDI a unei expoziții cu materialele realizate de elevi; prezentarea de carte însoțită de fotografia acesteia; 3.4 Postarea eseurilor pe site-ul liceului secțiunea bibliotecă; 3.5 Realizarea unui material didactic și metodic, prezentare Power Point; 3.6 Organizarea unui Club de lectură și de vizionare a ecranizărilor cărților alese urmate de dezbateri; 3.7 Analiza activității în cadrul colectivului de realizare a proiectului;	Aprilie 2022 Mai-iunie 2022	Septembrie 2022 Octombrie-decembrie 2022
4.	Diseminarea informației 4.1 Diseminarea informației la nivelul colectivului de catedră, Catedra de limba și literatura română a Liceul Teoretic „Grigore Moisil” din Timișoara – activitate metodică; 4.2 Organizarea unui schimb de experiență cu profesori și elevi din școlile partenere; 4.3 Redactarea unui articol/ unei lucrări metodice/ pentru o revistă de specialitate/ un simpozion;		Decembrie 2022

5.	Evaluarea activităților desfășurate 5.1 Analiza activităților și aplicarea unui chestionar elevilor participanți la proiect; 5.2 Transmiterea materialelor metodice rezultate în urma activității profesorilor din colectivele celor trei catedre implicate în proiect (școlile partenere), și aplicarea unui chestionar referitor la acestea profesorilor participanți la schimbul de experiență;		Decembrie 2022
6.	Evaluarea finală a proiectului 6.1 Monitorizarea activității 6.2 Evaluarea și autoevaluarea finală 6.3 Întocmirea raportului final de evaluare		Decembrie 2022

• Evaluarea proiectului

Nr. crt.	Obiective	Aspecte pozitive	Aspecte negative
1.	Formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală prin aprofundarea cunoștințelor dobândite la clasă	Interesul elevilor participanți la activitate față de sarcinile de lucru formulate; lectura și promovare prin recenzii, impresii de lectură, a unui număr de 30-40 de titluri din CDI	Elevii din cls. a X- a A nu au manifestat interes pentru a participa la acest proiect.
2.	Combaterea tendințelor de plagiere a unor texte preluate din surse diferite (internet, prefețe, texte publicitare etc.)	Receptivitatea elevilor la aceste aspecte prin exprimarea propriilor opinii pe marginea cărților citite. Tendințele de plagiere au fost combătute prin corectarea lucrărilor urmată de a II-a	Un număr foarte mic de elevi au manifestat tendința de a omite citarea unor surse de informare și documentare.

		redactare, parțială, a prezentării.	
3.	Exersarea tehnicilor muncii cu cartea, cunoașterea și aplicarea normelor de redactare a unei lucrări științifice	Lucrările sunt redactate conform normelor standard; trimiterea bibliografică a fiecărei cărți prezentate este corectă.	Factorul timp alocat activităților extrașcolare a condus la unele decalări față de termenul stabilit în calendarul proiectului.
4.	Promovarea fondului de carte al CDI, literatură ficțională și nonficțională care nu figurează în listele bibliografice recomandate la clasă	Materialele vor constitui un suport metodic pentru profesorii din cele patru licee implicate în proiect	Invitarea, din lipsă de spațiu, a unui număr redus de profesori și elevi din liceele implicate în proiect.
5.	Redactarea unor eseuri în care elevii participanți la proiect își vor prezenta propriile impresii de lectură și postarea acestora pe site-ul liceului secțiunea bibliotecă	Acordarea unei mari libertăți în exprimarea opiniilor referitoare la cartea citită. Un îndemn la lectură adresat, indirect, colegilor și generațiilor viitoare.	
6.	Vizionarea unor ecranizări ale cărților citite și recenzate de elevi – organizarea unor dezbateri pe marginea acestora în cadrul unui Club de lectură.	Vizionările și dezbaterile vor promova un dialog liber pe marginea celor două arte și vor contribui la dezvoltarea culturii generale a elevilor implicați în proiect.	Lipsa unei săli cu o capacitate mai mare de 30 de locuri.

7.	Promovarea imaginii unității școlare	Diseminarea informației pe site-ul Liceului Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara secțiunea bibliotecă; Postarea unor fotografii din timpul activității; Realizarea unor acorduri de parteneriat cu trei licee din Timișoara.	
----	--------------------------------------	---	--

- Valorificarea proiectului

Prezentările realizate de elevi, impresiile lor de lectură, vor sta la dispoziția colegilor din școală putând fi consultate pe site-ul liceului secțiunea bibliotecă, un îndemn la lectură adresat, indirect, colegilor și generațiilor viitoare. Materialele elaborate în urma proiectului vor constitui un important suport metodic atât pentru profesorii care predau limba și literatura română în Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara cât și pentru partenerii noștri implicați în proiect, iar prin publicarea acestora vor avea acces la informație toți cei interesați de problematica abordată.

Precizări referitoare la modul în care au fost selectate cărțile și elevii care le-au citit și au redactat „impresiile lor de lectură”

Cărțile propuse pentru a fi citite fac parte din următoarele categorii: opere ficționale clasice și moderne din literatura universală și națională și literatură nonficțională, eseuri filozofice, cu tematică social-politică și istorică. Aceste cărți fie sunt achiziții mai noi ale bibliotecii școlare, cărți apărute în ultimii ani, fie sunt cărți care, deși există de mulți ani în rafturi, au intrat într-un con de uitare, nefigurând în listele de lecturi școlare. Li s-a propus elevilor metoda tragerii la sorți sau aceea prin care profesorul de limba română, cunoscând preocupările și domeniile de interes ale elevilor săi, să le propună o anumită carte. Elevii au optat pentru varianta a doua, opțiune pe care în proporție de 80% nu au regretat-o – un caz fericit.

Cărțile citite și prezentate de elevi:

- Simeon, Georges, *Prima anchetă a lui Maigret*

- Maugham, Somerset, *Vălul pictat*
- Archer, Jeffrey, *Cain și Abel*
- Böll, Heinrich, *Opiniile unui clovn*
- Jerome, K. Jerome, *Trei într-o barcă*
- Henryk, Sienkiewicz, *Quo vadis- O povestire din vremea lui Nero*
- Liiceanu, Gabriel, *Despre minciună*
- Maugham, Somerset, *Vila de pe colină*
- Golden, Arthur, *Memoriile unei gheșe*
- Golding, William, *Împăratul muștelor*
- Murakami, Ryu, *Albastru nemărginit, aproape transparent*
- Pleșu Andrei, *Comedii la porțile Orientului*
- Nabokov, Vladimir, *Invitație la eșafod*
- Pârvulescu, Ioana, *În intimitatea secolului 19*
- Flacelière, Robert, *Viața de toate zilele în Grecia secolului lui Pericle*
- Llosa, Vargas Mario, *Orașul și câinii*
- Hardy, Thomas, *Tess d'Urberville*
- Galsworthy, John, *Forsyte Saga*
- Lawrence, H.D, *Amantul doamnei Chatterley*
- Chevalier, Tracy, *Fata cu cerceș de perle*
- Jerome, K. Gerome, *Trei pe două biciclete*
- Jelinek, Elfriede, *Pianista*
- James, Henry, *Portretul unei doamne*
- Chevalier, Tracy, *Doamna și lincornul*
- Stone, Irving, *Agonie și extaz*
- Cărtărescu, Mircea, *De ce iubim femeile*
- Gheo, Radu Pavel, *Adio, adio, patria mea cu î din i, cu â din a*
- Nabokov, Vladimir, *Camera obscură*

Câteva „impresii de lectură” din lucrările elevilor

„*Despre minciună*, de Gabriel Liiceanu este un eseu extrem de „concentrat”, în sensul de sintetic, care impresionează prin capacitatea autorului de a analiza aspecte multiple, lingvistice și filozofice, din perspectiva consecințelor lor morale asupra societății, transmițând, în subtext, un mesaj contemporanilor, nouă, românilor, un îndemn la reflecție și schimbare.” (Copie Radu, clasa a XI-a A)

„*Tess d'Urberville* este unul dintre cele mai reușite portrete pe care le-a conturat Thomas Hardy. (...) O carte captivantă care ne îndeamnă să medităm la condiția noastră umană și la descoperirea și mărturisirea adevărului, oricât de dureros și greu ar fi.”

(Corciuc Alexandra, cls. a XI-a D)

„*Viața de toate zilele în Grecia secolului lui Pericle* este, în întregime, o carte foarte bine realizată și este evident că a fost scrisă de un expert în acest domeniu. De aceea aș recomanda-o oricui dorește să afle mai multe despre Grecia antică, cu condiția ca acesta să fie pasionat de istorie pentru a ști dacă se va bucura de această lectură și nu se va plictisi. În concluzie le propun să citească această fascinantă și mare realizare culturală tuturor celor pasionați de istoria, tradițiile și cultura Greciei antice.” (Șuta Adrian, cls. a XI-a B)

„Spre surprinderea mea, am rămas profund impresionată de opera lui Cărtărescu, deoarece mă așteptam la o altă carte sexistă scrisă de un autor misogin, care privește femeile ca pe obiecte frumoase fără suflet. (...)

O împletire riscantă de umor și nostalgie, *De ce iubim femeile* de Mircea Cărtărescu caută să zugrăvească femeia în toate ipostazele ei, de la naștere până la moarte. O poveste fragmentată despre femei, pentru femei și nu numai pentru acestea.

De ce iubim femeile? «Pentru că sunt femei.»

(Răducanu Bogdana, cls. a XI-a D)

„*Adio, adio, patria mea cu î din i, cu â din a* de Radu Pavel Gheo este o carte care vrea să prezinte “Lumea Nouă” așa cum e ea. Acest volum de eseuri cuprinde impresiile unui tânăr care a plecat împreună cu soția lui, datorită condițiilor grele din România, prin Loteria Vizelor, în America crezând că în acel loc va fi descoperit și apreciat talentul său literar și va duce o viață mai bună. În această carte ni se înfățișează o America la care nu ne așteptăm, diferită față de imaginea pe care, prin tradiție, o avem despre aceasta, o țară plină de defecte. (...) Dacă ți-ai dorit vreodată să știi cum este America sau să-ți confrunți imaginea ta despre țara care credeai tu că este aceasta cu o alta, *Adio, adio, patria mea cu î din i, cu â din a* este cartea perfectă pentru a afla tot ce dorești, pentru a cunoaște, din perspectiva unui om sincer și onest, o lume înconjurată de mituri. Aceasta este o carte pentru toate vârstele, o carte pe care o recomand din toata inima.”

(Strugariu Răzvan, cls. a XI-a D)

„Eu consider că, indiferent de gusturile în materie de literatură, această carte, *Comedii la porțile Orientului* de Andrei Pleșu, va reuși să aducă un zâmbet pe buzele oricui. Cu toate că limbajul autorului i-ar putea pune în dificultate pe cititorii

neexperimentați, le recomand această carte tuturor, în special iubitorilor de comedie, celor care au simțul umorului.” (Babușcov Eduard, cls. a XI-a B)

“Deși în unele locuri cartea, *Quo vadis - O povestire din vremea lui Nero*, mi s-a părut plictisitoare, intrând în detalii istorice, per total am fost impresionată de acest roman și mi-a plăcut, în special, finalul care dovedește încă o dată că Binele, dragostea și creștinismul, învinge Răul, simbolizat de tiranul Nero și de păgânism.

La sfârșitul acesteia am ajuns la concluzia că dacă puterea militară și cea politică din Roma antică se afirmă prin violență, păgânism și desfrâu, credința se clădește pe bunătate, curaj și, mai presus de toate, pe dragoste.” (Cioloca Lavinia, a XI-a A)

“În concluzie, așa cum am afirmat mai sus, acest roman este o lectură foarte potrivită pentru tineri deoarece aceștia, la rândul lor, intră în etapa vieții când constată că este nevoie de curaj și putere ca să lupti pentru a-ți îndeplini dorințele și pentru a-ți atinge scopurile în viață. Fiind un roman realist, situațiile prezentate se regăsesc în viața de zi cu zi, când elevii mai tineri, încă copilăroși și naivi, sunt intimidați de cei mai în vârstă, iar aceștia, cu mai multă experiență, au plăcerea de a le face viața grea neinițiaților, pe fondul unei competiții ce se naște între generații.

Ideea acestui roman se referă la importanța care o are în viața unui om cultivarea, încă din adolescență, a unui anume set de valori morale și virtuți, indiferent de mediul de proveniență al tânărului. Pe treapta cea mai de sus a clasamentului, în opinia mea, sunt respectul, dobândit și păstrat prin comportament și atitudine precum și onoarea, calitate ce face marea diferență dintre bărbați și «câini».” (Zomboraț Zoran, cls. a XI-a B)

Acum, la final, ne întrebăm dacă este cartea astăzi, în era internetului, a comunicării prin imagine, în pericol de a dispărea?² Vă provocăm ca, împreună, să răspundem la această întrebare.

Bibliografie:

1. Carrière, Jean –Claude, Eco Umberto, *Nu sperați că veți scăpa de cărți*, Convorbiri moderate de Jean-Philippe de Tonnac, traducere din franceză de Emanoil Marcu, București, Editura Humanitas, (2010).

² Cf. Carrière, Jean –Claude, Eco Umberto, *Nu sperați că veți scăpa de cărți*, Convorbiri moderate de Jean-Philippe de Tonnac, traducere din franceză de Emanoil Marcu, București, Editura Humanitas, (2010).

Descoperă STEAM - Exemple de bune practice,

Prof. Boroș Bianca Doris, Colegiul Național Bănățean

Integrarea educației STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Arte și Matematică) în curriculumul școlar aduce numeroase beneficii pentru dezvoltarea elevilor. Prin combinarea acestor domenii, elevii au oportunitatea de a-și dezvolta abilități esențiale precum gândirea critică, creativitatea, colaborarea și rezolvarea problemelor. Acest articol explorează exemple de bune practici în implementarea educației STEAM și evidențiază citate din literatură de specialitate pentru a sublinia importanța acestei abordări.

Integrarea Proiectelor STEAM în Curriculum Una dintre cele mai eficiente metode de a integra educația STEAM este prin proiecte interdisciplinare care încurajează elevii să aplice cunoștințele dobândite în contexte reale. Howard Gardner subliniază importanța acestei integrări:

„O educație care include artele poate oferi experiențe de învățare mai bogate și mai holistice, reflectând modul în care învățăm în mod natural.” (Gardner, 2008, p. 45)

Exemple de Proiecte STEAM

1. Proiecte de robotică și programare

Proiectele de robotică sunt o modalitate excelentă de a introduce elevii în lumea tehnologiei și ingineriei. Aceste proiecte pot varia de la construirea unor roboți simpli până la programarea unor roboți complecși pentru a îndeplini diverse sarcini. Elevii învață nu doar concepte tehnice, ci și cum să colaboreze și să rezolve probleme.

„Utilizarea roboticii în educație ajută elevii să dezvolte nu doar abilități tehnice, ci și abilități de gândire critică, rezolvare de probleme și colaborare.” (Williams, 2017, p. 35)

2. Proiecte artistice integrate cu științe

Combinând domenii ale artelor cu științe se pot aduce noi perspective în învățare. De exemplu, un proiect care combină arta și biologia poate implica crearea unor modele artistice ale celulelor sau ecosistemelor. Acest tip de proiect ajută elevii să înțeleagă conceptele științifice într-un mod creativ și vizual.

„Integrarea artei în educația științifică ajută elevii să vizualizeze și să conceptualizeze idei științifice, făcându-le mai accesibile și mai captivante.” (Marshall, 2014, p. 102)

3. Proiecte de Mediu și Sustenabilitate

Proiectele care se concentrează pe probleme de mediu și sustenabilitate sunt relevante și motivante pentru elevi. De exemplu, un proiect poate implica analiza impactului poluării asupra unui ecosistem local și dezvoltarea unor soluții pentru reducerea acestuia. Aceste proiecte încurajează elevii să aplice cunoștințele științifice pentru a rezolva probleme reale.

„Proiectele de mediu în educație promovează un sentiment de responsabilitate și îi înfaptesc pe elevi să acționeze pentru un viitor durabil.” (Taylor, 2018, p. 58)

Beneficiile educației STEAM

Implementarea educației STEAM aduce numeroase beneficii pentru elevi. Pe lângă dezvoltarea abilităților tehnice și științifice, această abordare promovează gândirea critică, colaborarea și creativitatea. John Dewey explică:

„Educația nu este o pregătire pentru viață; educația este viața însăși.” (Dewey, 1938, p. 25)

Exemplele de bune practici în educația STEAM demonstrează cum proiectele interdisciplinare pot transforma învățarea într-o experiență captivantă și relevantă. Prin integrarea literaturii, artei și științelor, elevii nu doar că își dezvoltă abilități esențiale, dar și înțelegerea lor despre lume devine mai profundă și mai cuprinzătoare. Educația STEAM nu este doar despre învățarea unor concepte tehnice, ci despre formarea unor indivizi capabili să gândească critic și creativ în fața provocărilor globale.

Bibliografie:

- Gardner, H. (2008). *Five Minds for the Future*. Boston: Harvard Business Review Press.
- Williams, P. (2017). *Robotics in Education: The Future of Learning*. London: Routledge.
- Marshall, J. (2014). *Art and Science Education: Bridging the Gap*. New York: Springer.
- Taylor, S. (2018). *Environmental Education and Sustainability: Connecting Classrooms and Communities*. Toronto: University of Toronto Press.
- Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York: Macmillan

EDUCAȚIA MUZICALĂ PRIN INTERMEDIUL ARTEI SUNETELOR

Prof. Codruța Oana Tomescu, Inspectoratul școlar județean Timiș

Muzica este arta cea mai apropiată sufletului omenesc, fiind prezentă în conștiința și natura omului, dar și în viața cotidiană, ca element inerent în viața societății. Ea a fost definită ca „arta de a exprima frumosul prin sunete” sau „arta de a exprima emoții și sentimente cu ajutorul sunetelor, combinate într-o manieră specifică. De la naștere până la moarte muzica este o permanență a vieții umane. Ea se caracterizează prin puternice valențe cognitive, raționale, educative, volitive, afective și de aceea are harul, puterea nelimitată de a modela, de a sensibiliza și tonifica personalitatea umană. Mari personalități ale lumii vin să confirme și să argumenteze importanța muzicii pentru viața omului. Poetul francez Paul Verlaine subliniază categoric relația muzică-om, clamând: “La musique avant toutes choses, avant toujours!” (Muzica înainte de toate lucrurile, înainte de toate zilele!). Alături de celelalte obiecte de învățământ, muzica are un rol deosebit în formarea ulterioară a copilului deoarece muzica este atât “artă” cât și “știință”. Ea are deosebite valențe formative, învățarea și practicarea ei constituind o adevărată “terapie” pentru intelectul copilului. Muzica sensibilizează copiii, dar în același timp educă și dezvoltă o serie de priceperi și deprinderi, procese psiho-intelectuale cum ar fi: memoria, atenția distributivă, gândirea creativă, voința, imaginația, afectivitatea, spiritul de ordine și disciplină, punctualitatea. Este cert faptul că muzica are o puternică influență asupra universului nostru interior și exterior, fiind un fenomen artistic deosebit de complex, apărut odată cu omenirea.

În prezent există nenumărate studii și cercetări în ceea ce privește influența muzicii asupra dezvoltării armonioase a personalității dar și asupra unor funcții și stări ale organismului. În contextul actual al pedagogiei muzicale (instrumentale sau vocale), trebuie pus accentul pe o abordare interdisciplinară și multiperspectivică. Astfel muzica nu se rezumă numai la tehnica de a reda sunete cât mai frumoase ci se află la confluența cu medicina, istoria, psihologia, literatura, artele plastice etc. În acest sens o cultură muzicală formată și un studiu muzical este de mare folos oricărui individ, indiferent de domeniul în care v-a activa, aceasta acționând și asupra inteligenței multiple. În domeniul muzicii sarcina profesorului constă, în primul rând, în cunoașterea individualizată a

nivelului de dezvoltare a aptitudinilor muzicale ale fiecărui elev, iar apoi în adaptarea conținutului și strategiilor didactice în funcție de acestea pentru a asigura eficiența demersului educativ. De asemenea, trebuie să-și canalizeze capacitatea, ingeniozitatea și tactul pedagogic spre tratarea diferențiată a elevilor dotați și talentați care au nevoie de activități mult mai interesante și avansate, și care nu sunt în mod normal disponibile în școală. “Putem vorbi despre un elev că este dotat muzical când are o inteligență muzicală, răspunde just la interpelările de natură acustică a sunetului muzical, cu precădere la stimulii melodico-ritmici. Profesorul Howard Gardner a revoluționat modul de a privi inteligența umană odată cu publicarea rezultatelor studiilor sale în celebra sa carte *Frames of Mind* din 1983. El releva faptul că nu există un singur tip de inteligență responsabilă de succesul nostru în viață ci o listă cu șapte tipuri de inteligență : inteligența lingvistică, inteligența logico-matematică, inteligența spațială, inteligența muzicală, inteligența kinestezică, inteligența intrapersonală și inteligența interpersonală.³ Această teorie a fost general acceptată dar profesionalizarea indivizilor în diferite domenii de activitate duce la dezvoltarea și formarea unor tipuri particulare de inteligență, în schimb studiul muzicii influențează dezvoltarea unor palete largi de inteligență. În procesul demersurilor de învățare a muzicii, prin varietatea exercițiilor specifice, sunt antrenate și supuse dezvoltării mai multe procese bio-psihice decât în însușirea altor obiecte de învățământ. Să ne imaginăm, de pildă, câtă concentrare solicită exercițiile de cântare în cor spre deosebire de exercițiile intelectuale specifice oricărui alt obiect de învățământ la care elevul respiră normal, gândește în ritmul structurii lui temperamentale, poate avea o poziție lejeră a corpului, poate utiliza orice intonație și intensitate a vocii, poate să-și aleagă singur cuvintele, construindu-și enunțul. Câtă concentrare sprijinită pe memorie muzicală de reproducere și atenție voluntară este într-o execuție instrumentală, într-o orchestră sau cor, este greu de imaginat. În cor elevul respiră când îi permite partitura, reproduce fidel textul literar, respectă înălțimea sunetelor, intensitatea lor, ritmul, măsura. Există cel puțin patru tipuri de inteligență care sunt dezvoltate prin studiul muzical:

1. Inteligența muzicală
2. Inteligența mentală (logico-matematică)
3. Inteligența fizică (spațială, kinestezică)

³ Howard Gardner – *Frames of the Mind: The Theory of Multiple Intelligences*.

4. Inteligența emoțională (intrapersonală și interpersonală)

1. Inteligența muzicală – reprezintă abilitatea de a recunoaște și de a gândi în sunete, ritmuri, melodii și rime, a fi sensibil la ton, la intensitatea, înălțimea și timbrul sunetului, abilitatea de a recunoaște, crea și reproduce muzica, folosind un instrument sau vocea. Implică ascultare activă și presupune o legătură puternică între muzică și emoții. Este defapt o predispoziție înăscută pentru muzică, ajutându-ne să descifrăm ritmul naturii, să auzim melodia vieții și să trăim armonia interioară. Cei care dezvoltă această inteligență au o percepție a ritmului foarte dezvoltată, fiind capabil de a analiza o piesă muzicală cu ajutorul ritmului, melodiei și armoniei.

2. Inteligența mentală – se referă la modul în care reținem informația, și cum le „legăm” între ele. Cum se fac algoritmi mentali astfel încât să asimilăm cât mai multă informație.

Pentru prezentarea în public a unei piese muzicale studiate, trebuie dezvoltată această inteligență întrucât aici intervin informații complexe de natură tehnică și de interpretare, iar modul în care reținem aceste informații, le asimilăm, facem conexiuni între ele și apoi le aplicăm în piesa muzicală la un moment dat, într-un anumit timp, ține de această inteligență mentală.

3. Inteligența fizică – se referă la o anumită motricitate și implică utilizarea cu eficiență a mișcărilor corporale prin abilitatea mentală de a coordona mișcările corpului, fizicul și mentalul aflându-se în strânsă legătură⁴. Cel care studiază vocea umană sau orice instrument își folosește corpul pentru a obține anumite deprinderi fizice, care studiate zilnic ajung să fie automatisme astfel încât „tehnica fizică” de cântat să slujească interpretarea muzicală, adică la transmiterea mesajului emoțional intenționat de compozitor și interpret.

Această inteligență se mai referă și la felul în care se reacționează la mediul fizic din jurul nostru, la o percepție concretă a spațialității, cum ar fi: în sala de studiu, pe scenă, în diferite încăperi. Dar și la o conștiință a corpului bine dezvoltată prin corp robust și sănătate fizică.

⁴ <https://resurseumane1001.wordpress.com>

4. Inteligența emoțională – este un concept tot mai dezbătut în zilele noastre. Se referă la înțelegerea propriei persoane, analizarea propriilor emoții, gânduri, temeri, motivații, și ghidarea lor către un comportament constructiv (intelența intrapersonală).

Daniel Goleman în cartea sa *Inteligența emoțională* spune că ea reprezintă o serie de cunoștințe și abilități emoționale, personale care influnețează capacitatea unei persoane de a face față cu succes solicitărilor și presiunilor care vin din partea mediului. Inteligența emoțională este un bun predictor pentru succesul unei persoane deoarece se referă la capacitatea cuiva de a se înțelege pe sine și pe ceilalți, de a se relaționa cu oamenii. Goleman, susține ca emoțiile, dar și capacitatea indivizilor de a le recunoaște la ei înșiși și la ceilalți și de a le controla, interpreta și folosi în scopul controlării propriului comportament și al anticipării comportamentului celor din jur sunt esențiale pentru succesul în viață.⁵

c) *Educarea modului de gândire.* Muzicianul învață că suntem ceea ce gândim. Gândul v-a determina sentimentul, sentimentul determină acțiunea iar acțiunea determină rezultatul final. De multe ori gândurile sunt sursa neliniștilor și limitărilor unor muzicieni de aceea sunt învățați să gestioneze acești cogntiți: Conștientizarea gândurilor- Înțelegerea faptului că emoțiile sunt produsul acestor gânduri-Discutarea gândurilor respective, găsirea de argumente în defavoarea acestor gânduri imediate- Elaborarea de alte gânduri mai puțin stresante- Implementarea progresivă a acestora.

d) *Accesul în lumea emoțiilor și controlul acestora.* Cel care studiază muzica înțelege că accesul spre lumea emoțiilor, a inimii ce știe cel mai bine adevărul ființei umane, oricât de ascuns ar fi el, este la îndemâna lui (a interpretului). E lumea viselor, a miturilor, a copilăriei, a încrederii în sine, în viață și spiritualitate; e lumea *undelor alfa*. Aceste unde ale scoarței cerebrale ce ne induc starea cea căutată – *undele alfa sunt unicul drum către starea de relaxare perfect conștientă când interpretarea devine măiestrie*⁶.

e) *Autodisciplină și concentrare.*- Orice instrument studiat presupune o muncă asiduă de zi cu zi, pentru a se forma automatisme în tehnica de cânt și interpretare. Muzicianul învață să înlocuiască verbul „trebuie” să studiez cu „vreau”, „aleg” să studiez. Aceasta dintr-o dragoste și o pasiune de a cânta, de a se exprima printr-un limbaj muzical. Muzica

⁵ Goleman, Daniel – *Inteligența emoțională*, editura Curtea Veche, București 2008

⁶ <http://no14plusminus.ro/>

nu este o profesie ci o vocație, iar când muncești pentru o vocație, nimic nu mai este greu.

e) *Expresivitate* – se referă la puterea de a comunica un mesaj, o emoție, de a ajunge la un acord perfect între emoția interioară și efectul exteriorizat. Cei care studiază muzica sunt îndemnați să caute sinceritatea și justeția în exprimarea lor, fiind conștientizați de puterea limbajului nonverbal. Finalitatea urmărită de școala activă este transformarea unei individualități în personalitate, formarea unei persoane cu deprinderi practice, capabilă în același timp să se autoeduce, să aibă spontaneitate și inventivitate. OvideDecroly a formulat o sintagmă care lămurește ce trebuie să fie școala activă: “L’ecole pour la vie, par la vie”(Școală pentru viață, prin viață)⁷. În muzică, această sintagmă a fost aplicată de reprezentanții școlii active muzicale: Chevais, Freinet, Martenot, Dalcroze, Orff, Kodaly. *Dalcroze* este adeptul educației muzicii corporale, al relației dintre mișcarea corpului și a sufletului. Mișcarea corpului este aceea care modelează în muzică frazarea, ritmul, măsura și de aceea trebuie să ne conformăm naturii, punând corpul nostru în serviciul ei prin dezvoltarea dispozițiilor fizice: gimnastică, muzică, dans. După părerea lui Dalcroze, muzica este “arta de a simți mai întâi și apoi de a te exprima”, iar progresul elevului se realizează numai prin continuitate și tenacitate⁸. *Orff* crede în terapia prin muzică (aspectul psihologic) și este de părere că orice copil este apt pentru a primi educație muzicală, profesorul trebuie doar să-l ajute. Nu trebuie să se urmărească în mod special o educație a celor talentați. Mișcarea, cântecul și jocul formează o unitate și constituie punctul de plecare în educația muzicală. De asemenea, trebuie să existe sincronizare între ascultare, reproducere și creare. Tot el concepe instrumentul ca un suport al activității ritmice și creează un întreg corp instrumental pentru atragerea copilului spre muzică, trezind curiozitatea acestuia. Instrumentul muzical este pentru acesta o prelungire a organelor corpului⁹.

În concluzie, muzica, alături de celelalte componente ale educației este chemată să formeze viitoare caractere umane. La vârsta școlară mică, pe măsură ce procesele

⁷ Les Belges, leur histoire ..., *OvideDecroly*, disponibil online: <http://www.histoire-des-belges.be/quelques-celebrities-belges/ovid-decroly>, data accesării: 12 martie 2015;

⁸ Moore, Stephen Fred, *The Writings of Emile Jaques-Dalcroze: Toward a Theory of Musical Rhythm*, în *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, nr. 121, Editura University of Illinois Press, Champaign, 1994, pp. 78-81;

⁹ Johnson, Daniel C., *Carl Orff: Musical Humanist*, în *The International Journal of Humanities*, 2005/2006, Editura Common Ground Publishing, Melbourne, vol. 3, pp. 1-6;

psihice se dezvoltă, caracterul elevilor se conturează vizibil. Și aceasta are loc în procesul adaptării lor la sistemul de cerințe al fiecărui conținut educativ. O mare importanță în formarea caracterului elevilor o are modelul atitudinal și comportamental urmat. Muzica oferă o substanță materială specială, convingătoare pentru modelările de natură morală prin cântecul vocal și audiția muzicală selectată tematic. Biografia compozitorilor și interpreților, personajele din operele muzicale audiate și studiate pot constitui exemple de conduită morală pentru elevi. Muzica – parte integrantă a formării generale a personalității – își centrează ansamblul influențelor și acțiunilor în jurul unui obiectiv major, și anume: formarea gustului și dragostei față de arta sunetelor, dezvoltarea sensibilității și imaginației elevului, înarmarea sa cu mijloacele necesare pentru a se exprima pe sine și a comunica celorlalți trăirile, convingerile și idealurile sale. În felul acesta muzica, alături de celelalte arte, îl va ajuta pe elev mai întâi să simtă frumosul muzical, adică să-și organizeze și să-și ierarhizeze impresiile provocate de acest domeniu privilegiat al artei, apoi să exprime ceea ce simte și, în final, chiar să se exprime pe sine în muzica pe care el însuși o poate crea.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bejat, Marian, *Talent, inteligență, creativitate*, Editura Didactică și Pedagogică, București 1972
2. Biblia, Editura United Bible Society, 1999
3. Gartner, Howard, – *Frames of the Mind: The Theory of Multiple Intelligences*, Editura Basic books, New York, 1993
4. Goleman, Daniel, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2008

Teatrul Forum – metodă inovativă de promovarea a valorilor sociale prin intermediul educației nonformale

Prof. Călin Glad Diaconescu, Casa Corpului Didactic Timiș

Teatru forum, așa cum spune și numele, este o formă de teatru ce dă posibilitatea la interacțiune și dezbateri. Piesa de teatru se petrece astfel încât un grup de oameni schimbă idei și opinii, caută împreună soluții sau modele de acțiune potrivite cu situația în care sunt implicați. *Teatrul forum* este articulat în jurul ideii de spect-actor: spectatorul se transformă în actor. *Teatrul forum* s-a născut în 1973 în Peru, ca parte a unui ansamblu de forme și tehnici teatrale pe care regizorul brazilian Augusto Boal l-a numit Teatrul Oprimaților.

Teatrul forum se oprește asupra momentelor de intoleranță, de discriminare sau de agresiune, cu care oamenii se întâlnesc zilnic și cărora nu le mai dau atenție din obișnuință. Spre deosebire de viață însă, teatrul dă posibilitatea celor care participă la el să observe finalul din afară, să urmărească, la fel ca martorul ascuns după perdea, situația tragică și să înțeleagă unde pot duce ignoranța, nepăsarea, etichetarea sau discriminarea.

Metoda *Teatru Forum* poate fi folosită în diferite contexte de educație nonformală, dând șansa participanților să învețe din experiența directă. Poate fi utilizată în comunități de toate tipurile în care există persoane care sunt în risc de excluziune socială, în care se întâlnesc situații de discriminare ale anumitor categorii de oameni, în orice contexte în care vedem oameni care susțin stereotipurile și prejudecățile, în care intoleranța și mila sunt sentimente care provoacă suferința (astfel putem vorbi de instituții de învățământ, familie, instituții publice, stradă, cartier, comunități de romi, penitenciare etc). De asemenea, metoda poate fi folosită acolo unde observăm indiferența, lipsa de interes în problemele celorlalți și ale comunității în general, neimplicare și pasivitate, agresiune și intoleranță.

Astfel, *Teatru Forum* se pune în scena în spații publice și în fața persoanelor care se confruntă cu problema pusă în scenă, pentru a crea un context de învățare pentru publicul larg (copii, tineri, adulți și bătrâni). Tematica abordată poate fi foarte diversă pentru că piesa preia scene din realitatea publicului spectator.

Pentru realizarea piesei de teatru-forum au loc întâlniri în care se stabilesc prin improvizație personajele piesei și scenariul, ținându-se cont de cazuri reale specifice

problemei în dezbatere. Piesa se joacă pentru un public țintă, care s-a confruntat sau are potențial să se confrunte cu o astfel de problemă.

Desfășurarea efectivă a unei piese de teatru forum are trei etape principale: piesa, discuția, forumul. În prima parte, situația de opresiune este prezentată în aproximativ 15 minute cu ajutorul personajelor și a interacțiunilor dintre acestea. Personajele pieselor de teatru forum sunt construite incomplet, astfel încât publicul să se poată identifica cu acestea, mai mult, să simtă nevoia de a completa cu acțiunile proprii, prin înlocuirea respectivului personaj. Un rol important revine moderatorului piesei – numit *Joker*. Înainte de toate, el are rolul de a introduce publicul în metoda teatrului forum. El explică ce fel de personaje există în *Teatru Forum* (opresor, opresat, aliat al opresorului, aliat al opresatului, neutru) invitându-i să urmărească cu atenție piesa pentru a le identifica și a participa ulterior cât mai activ la partea de forum. Foarte important este să explice publicului că după cele 15 - 20 minute de reprezentație, va urma forumul efectiv, când publicul va putea să intervină.

În partea de forum piesa se reia, iar publicul devine activ. Are posibilitatea să schimbe toate personajele, mai puțin opresorul: *teatru forum* presupune că în realitatea cotidiană opresiunea nu va dispărea pur și simplu, și își propune atunci ca aceasta să fie înlăturată prin schimbarea atitudinilor vizavi de opresor și vizavi de problemă. Fiecare spect-actor poate să intervină pe parcursul piesei printr-o bătaie din palme sau strigând „Stop!”. Actorii vor „îngheța în statui”, vor rămâne nemișcați pe scenă pentru ca persoana din public să vină în locul actorului din piesă. Toți actorii sunt atenți la schimbări și improvizează ținând cont de caracteristicile principale ale personajelor lor. Scopul urmărit este ca publicul să acționeze asupra personajelor care nu au luat atitudine și care pot schimba cursul acțiunii într-unul pozitiv, care pot ajuta opresatul să ia o decizie care să îl susțină și să îl dezvolte pozitiv.

După finalizarea forumului, în care s-au propus soluții de către spectatori, s-au discutat și acceptat soluții și s-a schimbat firul dramatic al piesei, urmează finalizarea și concluzionarea piesei. *Jokerul* va provoca publicul să extragă învățămintele piesei de teatru forum la care au asistat. Această metodă dezvoltă o serie de competențe atât pentru non-actorii care pun în scenă reprezentația de teatru forum, cât și pentru cei care fac parte din public.

Casa Corpului Didactic Timiș a promovat metoda teatru forum printr-o serie de proiecte educaționale, desfășurate în parteneriat cu diferite organizații și instituții din județul Timiș. Astfel, în anul 2016 a avut loc proiectul „Acționează”, desfășurat în parteneriat de Institutul Intercultural Timișoara și Casa Corpului Didactic Timiș, proiect finanțat prin Agenda Culturală a Județului Timiș. În mod concret, piesa de teatru forum „Nu mă atinge”, realizată în cadrul proiectului „Isolat. Rompre les frontières”, coordonat de Théâtre de l’Opprimé din Paris, a fost prezentată în 10 licee din județ.

În anul școlar 2017-2018 a fost implementat proiectul „Pe Dinafară”, finanțat de Direcția Județeană de Tineret și Sport Timiș, în cadrul căruia protagoniștii piesei de teatru forum au fost elevi de la Centrul Educativ Buziaș. Piesa, care făcea referire la discriminarea unor tineri de etnie romă, a avut reprezentanții în mai multe licee din Timișoara, Lugoj, Deta, Buziaș, Recaș, Ciacova și Făget. Proiectul a fost mediatizat și în presa locală, ca un exemplu în care tinerii închiși la Centrul Educativ Buziaș pot fi implicați în activități educative, fiind chiar un exemplu în acest sens pentru colegii lor din alte școli.

“Pe dinafară!”- proiect educativ derulat la Centrul Educativ Buzias

By **Banatul Meu** - 7 Ore Ago - In Locale, Social, Stiri 0 Comentarii

În fine, cel de-al treilea proiect educațional de promovare a metodei *teatru forum*, realizat de către Casa Corpului Didactic Timiș în parteneriat cu Asociația Solidart

Timișoara, a avut loc în anul școlar 2018-2019 și a purtat denumirea de „New Haven”. De data aceasta piesa de teatru forum a vizat consumul de droguri și pericolele implicate de acesta pentru tineri. Piesa a fost prezentată în 5 licee din Timișoara (Colegiul Tehnic „Emanuil Ungureanu”, Liceul Teoretic „Grigore Moisil”, Colegiul Național Bănățean, Colegiul Național „C.D. Loga” și Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva”). Și acest proiect a fost finanțat de Direcția Județeană de Tineret și Sport Timiș.

Metoda de educație nonformală *teatru forum* a fost promovată de Casa Corpului Didactic Timiș și prin intermediul programelor de formare adresate cadrelor didactice. Astfel metoda a fost introdusă în curricula programului de formare continuă „Educația nonformală în școala contemporană”, acreditat prin O.M. 3937 din 19/04.2019. În cadrul activităților de formare, cele trei proiecte mai sus menționate au fost prezentat ca exemple de bună practică în utilizarea *teatrului forum* ca metodă de educație nonformală.

Bibliografie:

1. ****, Record. Manual de metode ale educației nonformale care pot fi folosite pentru dezvoltarea abilităților, deprinderilor pentru viață și a noțiunilor generale despre drepturile omului în rândul copiilor și tinerilor aflați în risc de excluziune socială*, <http://www.bjdb.ro/retea/docs/SUPPORT%20CURS%20EDUCATIE%20NONOFORMALA.pdf>
2. ****, Re-Creează ARTitudinea prin Teatru Forum. Ghid practic, 2007*, http://www.artfusion.ro/docs/doc2016/re_creeaza_artitudinea_prin_teatru_forum_ghid_practic_2007_s.pdf
3. *Boal Augusto, Games for actors and non-actors*, Routledge, London, 2001
4. *Rotter Sylvia, Dr. Sindelar Brigitte, Sus cortina ... pentru viață. Pedagogie teatrală – jocuri și exerciții*, UNATC Press, București, 2015

Tehnologiile digitale și impactul lor asupra omului, societății și educației

Prof. Duiuleasa Simona – Elena, Liceul Teoretic "David Voniga" Giroc, jud. Timiș

"Cei care educă copiii sunt demni de mai multă onoare decât cei care le dau viață; de aceea pe lângă viață, dăruieți copiilor și arta de a trăi bine, educându-i." (Aristotel)

Progresele pe care le-a bifat omul de-a lungul evoluției sale sunt cunoscute, au fost făcute chiar câteva clasamente ale invențiilor care au schimbat viața omului acestea cuprinzând roata, cuiul, busola, motorul cu combustie internă, telefonul, becul și internetul. Iar dacă am amintit de invenții se cuvine să numesc și câțiva inventatori români celebri și invențiile lor: Petrache Poenaru (1799 – 1875) a fost primul român care a călătorit cu trenul în 1831 dar a rămas în istoria inventatorilor români pentru brevetarea primului toc rezervor din lume, Nicolae Constantin Paulescu (1869 – 1931) este recunoscut pentru contribuția domniei sale la izolarea hormonului pancreatic antidiabetic, numit mai târziu insulină, Emil Racoviță (1868 – 1947) este considerat fondatorul biospeologiei, Traian Vuia (1872 – 1950) este considerat pionierul aviației mondiale, realizând unul din primele zboruri autopropulsate cu un aparat mai greu decât aerul, Henri Marie Coandă (1886 – 1972) a proiectat și construit primul avion cu reacție din lume, iar Anastase Dragomir (1896 – 1966) a fost tot un inventator din domeniul aviației, recunoscut pentru o versiune a scaunului ejectabil, invenție brevetată la Paris în 1930.

Aș aminti aici și alte două tehnologii care au marcat progresul omenirii în timp: reprezentarea și conceptualizarea spațiului cu ajutorul hărților și a timpului cu ajutorul ceasului. Sunt două tehnologii care au permis modelarea gândirii, harta, respectiv ceasul, transpunând fenomene naturale într-o reprezentare artificială și intelectuală. Din momentul în care ceasul a redefinit timpul ca pe o serie de unități egale, "mintea noastră a început să accentueze activitatea mentală metodică de diviziune și măsurare, iar ticăitul sistematic al ceasului a contribuit la apariția spiritului științific și al omului științific".

În ultimii ani tehnologiile digitale au cunoscut un interes deosebit din partea cercetătorilor, iar digitalizarea a cuprins toate sferele vieții cotidiene, fiind cunoscută și ca o prioritate a Uniunii Europene către tranziția verde pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050. În acest sens, politicile Parlamentului European au început un proces de susținere

pentru dobândirea de competențe digitale necesare accesării serviciilor publice digitalizate, cu respectarea drepturilor și valorilor fundamentale.

Pe site-ul Parlamentului European se găsesc informații referitoare la transformarea digitală, subliniindu-se ideea că aceasta înseamnă "integrarea tehnologiilor digitale de către companii și în serviciile publice, precum și impactul acestor tehnologii asupra societății ... Platformele digitale, internetul lucrurilor, cloud computing, blockchain și inteligența artificială sunt printre tehnologiile ce afectează numeroase sectoare... de la transporturi, energie, agro-alimentar, telecomunicații, servicii financiare, producție industrială și sănătate, până la viața de zi cu zi a fiecăruia. Tehnologiile pot optimiza producția, pot reduce emisiile și deșeurile, pot mări avantajele competitive și pot aduce noi servicii și produse pe piață".

În acest sens Comisia Europeană a inițiat programul "Deceniul digital al Europei" care "conține ținte și obiective concrete pentru 2030 în domenii precum competențele, infrastructuri digitale sigure și durabile, transformarea digitală a întreprinderilor și digitalizarea serviciilor publice".

În aprilie 2021 Comisia Europeană a propus reglementări pentru o legislație cadru care să " inspire încredere, să introducă standarde etice, să susțină crearea de locuri de muncă, să ajute la construirea unei „IA fabricată în Europa” competitive și să influențeze standardele globale".

În iunie 2023 a fost publicat pe site-ul Parlamentului European un articol care oferă publicului câteva informații referitoare la legislația europeană care va reglementa folosirea inteligenței artificiale în Uniunea Europeană, optimizând dezvoltarea și folosirea acestei tehnologii inovatoare. Un aspect important pe care l-am regăsit în propunerea din 2021 o constituie prioritatea Parlamentului European pentru a asigura sistemele IA folosite în UE ca fiind "sigure, transparente, trasabile, nediscriminatorii și ecologice. Sistemele IA trebuie supravegheate de oameni, nu prin procese automatizate, pentru a evita rezultatele dăunătoare."

Este cunoscut din literatura de specialitate faptul că multe sisteme IA prezintă un anumit risc și consider că intenția Comisiei Europene de a interzice sistemele IA considerate o amenințare pentru oameni este binevenită, conferindu-ne confortul emoțional de care avem nevoie. Sistemele IA care afectează negativ siguranța sau drepturile fundamentale vor fi evaluate înainte de a fi puse pe piață și, de asemenea, pe parcursul ciclului lor de viață. Inteligența artificială generală și generativă va trebui să se conformeze unor cerințe minime de transparență: "menționarea faptului că un conținut a

fost generat de IA, proiectarea modelului pentru a preveni generarea de conținut ilegal și publicarea de rezumate ale datelor protejate prin drepturi de autor utilizate pentru instruire.”

”Pe 9 decembrie 2023, Parlamentul European a ajuns la un acord provizoriu cu Consiliul cu privire la Legea privind IA. Textul legislativ agreeat va trebui ratificat formal atât de către Parlament cât și de către Consiliu pentru a intra în vigoare în UE.”

Abordând tehnologiile digitale din perspectiva educațională putem afirma că impactul acestora asupra noilor generații, care le utilizează din mica copilărie, este unul profund, cu un ecou major asupra modului în care acestea învață, iar unii specialiști avansează ipoteza că ”procesele psihice se reconfigurează în sine, plecând de la baza lor neurologică și se desfășoară într-un mod diferit față de generațiile anterioare”. Există cercetări care au demonstrat, ”impactul pozitiv al tehnologiilor digitale asupra dezvoltării cognitive, formării unor abilități de luare a deciziilor, diminuării proceselor degenerative cognitive la vârsta bătrâneții, dar și a amplificării unor capacități motorii fine etc.”

Există însă și studii a căror rezultate sunt cunoscute în spațiul public și care vizează efectele negative, ”începând cu riscurile expunerii copiilor de mici la tehnologiile digitale și care poate conduce la deficite majore de atenție, în jurul vârstei de 7-8 ani și poate continua cu prezentarea efectelor adverse ale anumitor tipuri de conținuturi vehiculate în acest mediu, cu impact, de exemplu, asupra agresivității sau a efectelor perverse ale social media asupra identității personale și stimei de sine etc.”

Dincolo de efectele negative ale expunerii precoce a copiilor la tehnologiile digitale se vorbește despre pedagogia digitală ca ”parte a pedagogiei care studiază proiectarea, desfășurarea și evaluarea situațiilor educative cu o componentă semnificativă de tehnologii digitale, precum și condițiile necesare pentru desfășurarea acestora” și este cunoscut demersul Ministerului Educației pentru ”dezvoltarea competențelor digitale și de pedagogie digitală pentru a integra eficient tehnologiile în practicile de predare la clasă, indiferent de disciplină”.

Bibliografie

1. <https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20210414STO02010/transformatia-digitala-importanta-avantaje-si-politici-ue>
2. <https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20230601STO93804/legea-ue-privind-ia-prima-reglementare-a-inteligentei-artificiale>
3. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/excellence-and-trust-artificial-intelligence_ro

ROLUL CDI-URILOR ȘI AL BIBLIOTECILOR ȘCOLARE ÎN SPRIJINIREA EDUCAȚIEI ȘI DEZVOLTĂRII ELEVILOR

Prof.ing. Goloșie Grațian-Daniel
Colegiul Economic “F.S. Nitti” Timișoara/
Universitatea Politehnica Timișoara

Prof. Cazacu Claudia-Irina
Colegiul Economic “F.S. Nitti” Timișoara

CDI-urile și bibliotecile școlare pot fi considerate hub-uri ale cunoașterii, oferind elevilor acces la o gamă diversă de resurse educaționale. Aceste instituții sunt adesea dotate cu colecții bogate de cărți, care acoperă o varietate de domenii de interes, de la literatură și istorie până la științe și matematică. Elevii pot explora aceste cărți pentru a-și consolida cunoștințele și pentru a-și extinde orizonturile în diferite domenii de studiu.

Pe lângă cărți, CDI-urile și bibliotecile școlare subscriu adesea la reviste și publicații periodice, furnizând astfel informații actualizate și perspective noi asupra diferitelor subiecte. Acest acces la informații actualizate și relevante le permite elevilor să-și îmbunătățească înțelegerea și să-și păstreze pasiunea pentru învățare.

De asemenea, CDI-urile și bibliotecile școlare pot oferi resurse multimedia și digitale, cum ar fi CD-uri educaționale, DVD-uri și cărți electronice. Aceste materiale adiționale îmbogățesc experiența de învățare a elevilor și le oferă modalități noi și captivante de a explora și de a înțelege subiectele.

Prin furnizarea de spații de studiu liniștite și confortabile, CDI-urile și bibliotecile școlare creează un mediu propice în care elevii pot să se concentreze și să învețe. Aceste spații de studiu sunt adesea echipate cu computere și acces la internet, permițând elevilor să caute informații suplimentare și să-și completeze proiectele și lucrările de cercetare.

În plus, personalul CDI-urilor și al bibliotecilor școlare joacă un rol important în facilitarea accesului la resurse și în sprijinirea elevilor în utilizarea acestora. Ei oferă îndrumare și asistență în găsirea informațiilor relevante și dezvoltarea abilităților de cercetare, contribuind astfel la consolidarea competențelor elevilor în domeniul informației și la îmbunătățirea performanței lor academice.

CDI-urile și bibliotecile școlare sunt angajate în promovarea lecturii și alfabetizării printre elevi prin diverse inițiative și programe. Aceste instituții oferă acces la o gamă variată de cărți, adaptate diferitelor vârste și niveluri de lectură, pentru a încuraja elevii să descopere plăcerea și beneficiile lecturii.

Prin organizarea de evenimente și activități specifice, CDI-urile și bibliotecile școlare stimulează interesul pentru lectură și încurajează dezvoltarea abilităților de citire și scriere. Aceste activități pot include cluburi de carte, în cadrul cărora elevii discută și analizează cărți într-un mediu prietenos și interactiv, sau ateliere de scriere, care îi încurajează pe elevi să-și exprime creativitatea și să-și dezvolte abilitățile de compoziție și narare.

De asemenea, CDI-urile și bibliotecile școlare pot să organizeze competiții literare, concursuri de recitări sau sărbători ale cărții, care să aducă în prim-plan bucuria lecturii și să încurajeze participarea activă a elevilor. Prin implicarea în astfel de activități, elevii nu numai că își îmbunătățesc abilitățile de lectură și scriere, dar și dezvoltă încredere în sine și creativitate.

Prin intermediul acestor eforturi de promovare a lecturii și alfabetizării, CDI-urile și bibliotecile școlare își îndeplinesc misiunea de a forma cititori pasionați și de a contribui la dezvoltarea abilităților cognitive și lingvistice ale elevilor, pregătindu-i pentru succes în viață și în carieră.

CDI-urile și bibliotecile școlare reprezintă surse esențiale de sprijin pentru elevi în realizarea proiectelor școlare și a lucrărilor de cercetare. Aceste instituții oferă acces la o varietate de resurse și materiale care pot fi utilizate în procesul de cercetare, precum cărți, reviste, publicații periodice, materiale multimedia și resurse online.

Personalul bibliotecii joacă un rol crucial în asistarea elevilor în identificarea și utilizarea surselor de informații relevante pentru proiectele și lucrările lor. Aceștia pot oferi îndrumare și sfaturi cu privire la modalitățile optime de căutare a informațiilor, selecționarea surselor credibile și evaluarea critică a informațiilor găsite.

De asemenea, personalul bibliotecii poate oferi asistență în utilizarea diferitelor instrumente de cercetare și tehnici de documentare, cum ar fi citarea corectă a surselor și elaborarea bibliografiilor. Prin intermediul sesiunilor de instruire și a asistenței personalizate, elevii pot să-și dezvolte abilitățile de cercetare și să-și îmbunătățească competențele în redactarea și prezentarea lucrărilor lor.

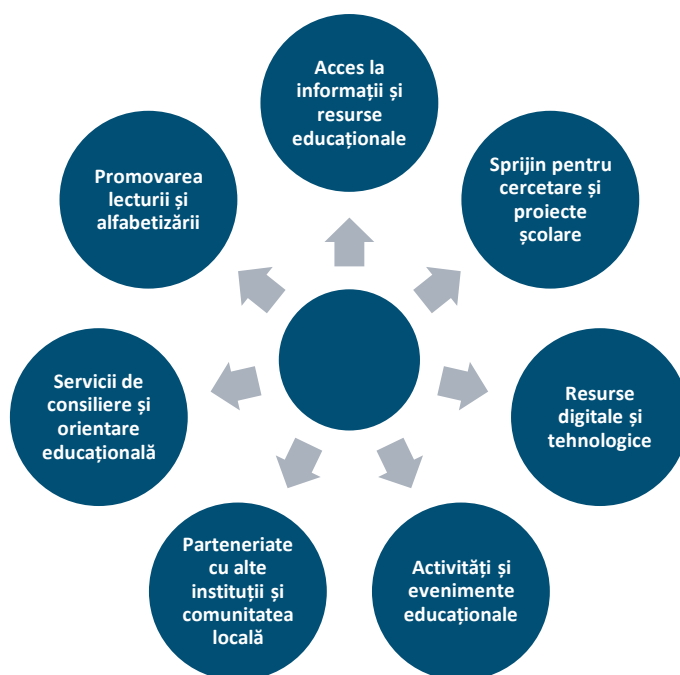

Fig. 1 Direcții vizate în abordarea CDI-urilor și al bibliotecilor școlare

Prin facilitarea accesului la resurse și oferirea suportului necesar în procesul de cercetare, CDI-urile și bibliotecile școlare contribuie la dezvoltarea competențelor academice și critice ale elevilor și îi pregătesc pentru succesul în învățare și în viitorul lor academic și profesional.

CDI-urile și bibliotecile școlare adoptă din ce în ce mai mult tehnologia pentru a răspunde nevoilor și cerințelor elevilor în era digitală. Aceste instituții sunt conștiente că resursele digitale și tehnologice sunt esențiale pentru a susține învățarea, cercetarea și dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor. Astfel, ele investesc în echipamente și abonamente la diverse platforme și baze de date pentru a oferi acces la o gamă largă de resurse online.

Una dintre resursele majore pe care CDI-urile și bibliotecile școlare le oferă este accesul la internet. Prin intermediul conexiunii la internet, elevii pot căuta și accesa informații din surse diverse, pot comunica cu experți în domeniu și pot participa la activități de învățare online. Acest acces la internet permite, de asemenea, conectarea la platforme de învățare online și la instrumente de colaborare, permițând elevilor să-și dezvolte abilitățile digitale și să își îmbunătățească performanța academică.

Mai mult decât atât, CDI-urile și bibliotecile școlare investesc în computere și alte dispozitive tehnologice pentru a oferi elevilor oportunități suplimentare de învățare și cercetare. Acestea pot include stații de lucru echipate cu software specializat pentru

editare, prezentare și analiză a datelor, precum și dispozitive mobile pentru acces portabil la informație.

Abonamentele la baze de date academice sunt, de asemenea, o resursă valoroasă oferită de CDI-uri și biblioteci școlare. Aceste abonamente oferă acces la o varietate de resurse academice, cum ar fi reviste științifice, cărți electronice și alte surse de informații specializate. Elevii pot căuta și accesa aceste resurse pentru a-și completa lucrările de cercetare și proiectele școlare.

În plus, CDI-urile și bibliotecile școlare investesc în resurse digitale și multimedia, cum ar fi cărțile electronice (e-books), revistele online, materialele video și audio, precum și aplicațiile educaționale. Aceste resurse oferă elevilor o gamă diversă de modalități de învățare și explorare a subiectelor, îmbunătățind astfel experiența educațională.

Prin intermediul acestor resurse digitale și tehnologice, CDI-urile și bibliotecile școlare reușesc să răspundă cerințelor elevilor din era digitală și să le ofere instrumentele necesare pentru a-și atinge potențialul maxim în cadrul procesului de învățare și dezvoltare personală.

CDI-urile și bibliotecile școlare reprezintă centre active de activități educaționale, menite să încurajeze implicarea și participarea elevilor în experiențe variate și captivante. Prin diverse inițiative și evenimente, aceste instituții promovează lectura, stimulează creativitatea și dezvoltă abilitățile elevilor într-un mediu prietenos și interactiv.

Un aspect fundamental al activităților educaționale desfășurate în CDI-uri și biblioteci școlare este reprezentat de cluburile de carte. Aceste cluburi oferă elevilor o platformă pentru a discuta și a împărtăși impresii despre cărțile pe care le-au citit, stimulând astfel interesul pentru lectură și promovând dialogul literar într-un cadru informal și relaxat.

Pe lângă cluburile de carte, CDI-urile și bibliotecile școlare organizează și ateliere de scriere, unde elevii își pot dezvolta abilitățile de exprimare creativă și pot învăța tehnici de compoziție și narare. Aceste ateliere oferă un mediu propice pentru explorarea creativității și pentru dezvoltarea stilului personal de scriere.

De asemenea, CDI-urile și bibliotecile școlare găzduiesc prezentări de cărți și expoziții tematice, care oferă elevilor ocazia de a descoperi noi titluri și autori și de a explora diferite tematici și subiecte de interes. Aceste evenimente încurajează descoperirea și explorarea universului cărților și stimulează curiozitatea și imaginația elevilor.

Concursurile literare sunt alte activități populare organizate în cadrul CDI-urilor și bibliotecilor școlare, care încurajează creativitatea și talentul literar al elevilor. Aceste concursuri oferă elevilor oportunitatea de a-și împărtăși creațiile și de a-și demonstra abilitățile într-un cadru competitiv și motivant.

Prin intermediul acestor activități și evenimente educaționale, CDI-urile și bibliotecile școlare își propun să sporească implicarea și participarea elevilor în viața culturală și intelectuală a școlii, contribuind la dezvoltarea lor personală și academică într-un mod holistic și integrat.

CDI-urile și bibliotecile școlare pot extinde impactul lor și pot oferi o gamă mai largă de resurse și programe prin stabilirea de parteneriate cu alte instituții educaționale, biblioteci publice, organizații non-guvernamentale și companii locale. Aceste colaborări aduc beneficii semnificative elevilor și comunității locale, oferind acces la resurse și experiențe educaționale diverse și relevante.

Colaborarea cu alte instituții educaționale poate implica schimbul de materiale educaționale, manuale școlare și alte resurse didactice între școli, colegii sau universități. De asemenea, CDI-urile și bibliotecile școlare pot organiza proiecte comune sau evenimente interșcolare, care să încurajeze colaborarea între elevi și să stimuleze schimbul de idei și experiențe între diferite instituții de învățământ.

Parteneriatele cu biblioteci publice sunt importante pentru a extinde accesul la lectură și informații în comunitatea locală. Prin intermediul acestor colaborări, CDI-urile și bibliotecile școlare pot promova lectura și alfabetizarea, oferind elevilor și membrilor comunității acces la resurse educaționale și culturale variate, inclusiv cărți, reviste, evenimente literare și alte activități educaționale.

Colaborarea cu organizații non-guvernamentale sau companii locale poate aduce în CDI-uri și biblioteci programe și evenimente specializate. De exemplu, organizațiile non-guvernamentale pot organiza ateliere de dezvoltare personală sau programe de mentorat pentru elevi, în timp ce companiile locale pot susține proiecte sau evenimente legate de educație și carieră.

Prin intermediul acestor parteneriate, CDI-urile și bibliotecile școlare devin mai mult decât simple centre de resurse, ele devin hub-uri active și inovatoare în comunitatea lor. Aceste colaborări contribuie la îmbogățirea experienței educaționale a elevilor, la promovarea lecturii și a culturii în comunitate, precum și la dezvoltarea abilităților și intereselor acestora pentru viitorul lor academic și profesional.

Personalul CDI-urilor și al bibliotecilor școlare reprezintă o sursă valoroasă de sprijin pentru elevi în procesul de consiliere și orientare educațională. Acești profesioniști oferă servicii individualizate sau în grup, asistând elevii în explorarea și planificarea viitorului lor academic și profesional.

Prin intermediul sesiunilor de consiliere, personalul CDI-urilor și al bibliotecilor poate ajuta elevii să își identifice interesele, abilitățile și valori, oferindu-le o perspectivă clară asupra opțiunilor de carieră potrivite pentru ei. Acest lucru poate implica discuții despre domeniile de studiu și oportunitățile de carieră asociate, precum și evaluarea opțiunilor de învățământ post-liceal sau universitar.

De asemenea, personalul CDI-urilor și al bibliotecilor școlare poate îndruma elevii către resurse și informații relevante pentru planificarea viitorului lor. Aceste resurse pot include cărți, broșuri, site-uri web specializate, precum și informații despre burse, programe de studiu sau oportunități de stagii și voluntariat.

Pe lângă consiliere individuală, CDI-urile și bibliotecile școlare pot organiza și evenimente speciale sau sesiuni de informare despre cariere, în care elevii pot interacționa cu profesioniști din diferite domenii și pot afla mai multe despre cerințele și perspectivele de carieră în diferite industrii.

Prin intermediul acestor servicii de consiliere și orientare, personalul CDI-urilor și al bibliotecilor școlare contribuie la dezvoltarea elevilor și la pregătirea lor pentru succesul în viață și în carieră, oferindu-le sprijinul și resursele necesare pentru a lua decizii informate și bine fundamentate despre viitorul lor.

Un scurt studiu de caz privind impactului bibliotecilor școlare:

Într-o școală dintr-un oraș de provincie din România, biblioteca școlară se confruntă cu provocări legate de integrarea tehnologiei în activitățile educaționale și de promovarea alfabetizării digitale în rândul elevilor. Cu toate că bibliotecarul școlar este conștient de importanța acestei abilități în era digitală, resursele tehnologice sunt limitate, iar accesul la internet este uneori instabil. Elevii, deși entuziasmați de utilizarea tehnologiei în scopuri educative, se confruntă cu dificultăți în dezvoltarea competențelor digitale necesare pentru a naviga în mediul online în mod eficient și sigur.

Pentru a aborda această problemă, bibliotecarul școlar decide să organizeze un program de promovare a alfabetizării digitale în colaborare cu cadrele didactice și părinții. Programul constă într-o serie de ateliere și sesiuni de formare în care elevii vor învăța despre utilizarea responsabilă a internetului, despre identificarea și evaluarea informațiilor online și despre crearea conținutului digital. De asemenea, se vor organiza

sesiuni practice în care elevii vor putea experimenta diverse instrumente și platforme digitale pentru a-și dezvolta abilitățile.

Pentru a asigura succesul programului, bibliotecarul școlar solicită sprijin din partea comunității locale și a autorităților școlare. Împreună, ei reușesc să obțină finanțare suplimentară pentru achiziționarea de echipamente tehnologice și pentru îmbunătățirea infrastructurii de internet din bibliotecă. De asemenea, primesc sprijin din partea unor organizații non-guvernamentale locale care oferă expertiză în domeniul tehnologiei și educației digitale.

Pe măsură ce programul progresează, se observă o creștere semnificativă a nivelului de interes și implicare a elevilor în activitățile digitale organizate în bibliotecă. Elevii devin mai conștienți de importanța alfabetizării digitale și capătă încredere în abilitățile lor în mediul online. Mai mult decât atât, colaborarea între bibliotecă, școală și comunitatea locală demonstrează eficacitatea parteneriatelor în promovarea educației digitale și în sprijinirea dezvoltării elevilor într-o lume tot mai digitalizată.

În concluzie, CDI-urile și bibliotecile școlare reprezintă piloni fundamentali în sprijinirea educației și dezvoltării elevilor. Aceste instituții oferă o gamă largă de resurse și servicii, de la acces la informații și resurse educaționale, până la organizarea de activități și evenimente educaționale, servicii de consiliere și orientare în carieră. Prin intermediul acestor eforturi, CDI-urile și bibliotecile școlare contribuie la dezvoltarea competențelor academice, critice și sociale ale elevilor, pregătindu-i pentru succesul în învățare și pentru viitorul lor academic și profesional. Este evident că aceste instituții rămân esențiale în peisajul educațional, oferind un mediu stimulat și resurse necesare pentru a sprijini creșterea și evoluția elevilor într-o lume în continuă schimbare și dezvoltare.

BIBLIOGRAFIE

a) Articole în reviste:

1. Nica, M., & Popescu, A. (2019). Rolul bibliotecilor școlare în promovarea lecturii în rândul elevilor din învățământul românesc. *Revista Română de Biblioteconomie și Știința Informării*, 15(1), 34-47.

2. Vlădescu, I., & Marinescu, D. (2020). Utilizarea resurselor digitale în bibliotecile școlare: un studiu de caz în mediul educațional din România. *Revista de Educație și Cercetare în Biblioteconomie*, 8(2), 78-91.

3. Petrescu, A., & Ionescu, R. (2018). Impactul programelor educaționale ale CDI-urilor în dezvoltarea competențelor informaționale ale elevilor români. *Revista de Educație și Cultură*, 7(3), 112-125.

b) Cărți:

1. Popa, C. (2017). Bibliotecile școlare din România: o analiză a situației actuale și a provocărilor viitoare. București: Editura Universității din București.

2. Gheorghiu, D. (2020). Ghid practic pentru gestionarea și dezvoltarea CDI-urilor în școlile românești. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

3. Constantinescu, M., & Stoica, E. (2019). Biblioteca școlară și comunitatea educațională: abordări și perspective în contextul românesc. Iași: Editura Universității "Alexandru Ioan Cuza".

c) Rapoarte de cercetare:

1. Institutul de Științe ale Educației. (2018). Evaluarea impactului bibliotecilor școlare asupra performanței școlare în România. București: Editura Institutului de Științe ale Educației.

2. Asociația Bibliotecarilor din România. (2019). Starea actuală a CDI-urilor și bibliotecilor școlare din România: tendințe și provocări. București: Editura Asociației Bibliotecarilor din România.

3. Ministerul Educației Naționale. (2020). Strategia de dezvoltare a bibliotecilor școlare în România: viziune, obiective și planuri de acțiune. București: Editura Ministerului Educației Naționale.

Predarea cu STEAM

Prof. Ionescu Raluca Francisca, Școala Gimnazială Șag

Inovarea educației prin predarea cu STEAM reprezintă o abordare modernă și inovatoare în procesul de învățare, bazată pe integrarea științei, tehnologiei, ingineriei, artei și matematicii. Acest concept creativ își propune să stimuleze gândirea critică, rezolvarea de probleme și creativitatea elevilor, pregătindu-i pentru provocările viitoare. Prin intermediul acestui discurs inspirațional, profesorii pot descoperi modalități eficiente de a transforma mediul educațional, promovând adaptabilitatea și inovația în procesul de învățare.

În prezent, sistemul educațional se confruntă cu provocări precum adaptarea la schimbările tehnologice accelerate, nevoia de a dezvolta competențe relevante pentru piața muncii și creșterea interesului și implicării elevilor în procesul de învățare. Predarea cu STEAM vine în întâmpinarea acestor provocări, oferind o platformă inovatoare pentru a îmbunătăți calitatea educației și pentru a pregăti elevii pentru viitor. Prin integrarea disciplinelor STEAM, educația devine mai atractivă, mai relevantă și mai captivantă pentru elevi, contribuind la formarea unei baze solide de cunoștințe și abilități esențiale în lumea modernă.

STEAM este o abordare educativă integrată care combină știința, tehnologia, ingineria, arta și matematica pentru a oferi elevilor o experiență de învățare holistică și interdisciplinară. Această metodă încurajează gândirea creativă, rezolvarea de probleme, colaborarea și inovarea, pregătindu-i pe elevi pentru provocările din lumea reală. Prin integrarea acestor discipline, elevii își pot dezvolta competențele într-un mod holistic, având o perspectivă amplă asupra cunoașterii și conexiunilor dintre diverse domenii.

Conceptul de bază din predarea cu STEAM implică integrarea celor cinci discipline - știința, tehnologia, ingineria, arta și matematica - într-un cadru educațional coerent și interactiv. Prin combinarea acestor domenii, elevii sunt încurajați să gândească critic, să experimenteze, să creeze și să aplice cunoștințele în situații practice. STEAM promovează o învățare activă și contextualizată, oferind elevilor oportunități de a-și dezvolta abilitățile de rezolvare a problemelor și de a explora diverse aspecte ale cunoașterii și creativității.

Predarea cu STEAM are o importanță crucială în dezvoltarea competențelor cheie ale elevilor, pregătindu-i pentru provocările viitorului. Prin integrarea disciplinelor

științifice, tehnologice, ingineresti, artistice și matematice, elevii învață să lucreze în echipă, să rezolve probleme complexe, să fie creativi și inovativi. Acest mod de predare îi motivează să fie curioși, să își dezvolte gândirea critică și să aplice cunoștințele în situații reale, pregătindu-i pentru oportunitățile unei lumi în continuă schimbare. Predarea cu STEAM contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea competențelor cheie precum gândirea critică, rezolvarea de probleme, comunicarea eficientă, colaborarea și creativitatea. Elevii devin mai încrezători în abilitățile lor, învață să își gestioneze timpul și să abordeze provocările cu încredere. Aceste competențe sunt esențiale în lumea modernă, iar predarea cu STEAM oferă elevilor instrumentele necesare pentru a deveni lideri ai viitorului, capabili să facă față provocărilor și să contribuie la progresul societății. Predarea cu STEAM aduce numeroase beneficii elevilor, printre care se numără creșterea interesului și motivației acestora. Prin integrarea elementelor de știință, tehnologie, inginerie, arte și matematică în procesul educațional, elevii devin mai implicați și pasionați de învățare. Experiențele practice și interdisciplinare oferite de abordarea STEAM îi ajută pe elevi să-și dezvolte creativitatea, să gândească critic și să rezolve probleme complexe, ceea ce îi motivează să-și exploreze potențialul și să-și depășească limitele. Metodele de predare bazate pe STEAM contribuie semnificativ la creșterea interesului și motivației elevilor în învățare. Prin abordarea interdisciplinară și activitățile practice, elevii devin mai implicați, văd relevanța materiilor în contextul real și sunt mai motivați să-și dezvolte abilitățile. Astfel, interacțiunea directă cu conceptele științifice, tehnologice și artistice îi determină pe elevi să-și descopere pasiunile, să-și formeze o viziune holistică asupra lumii și să-și asume provocări pentru a-și atinge obiectivele educaționale și personale. Interdisciplinaritatea este unul dintre elementele cheie ale Predării cu STEAM, oferind elevilor oportunitatea de a aborda probleme complexe folosind cunoștințe și abilități din mai multe domenii. Prin integrarea disciplinelor STEM (știință, tehnologie, inginerie, matematică) cu artele, elevii învață să gândească critic, să colaboreze și să aplice cunoștințele în contexte reale. Această abordare interdisciplinară îi pregătește pe elevi pentru provocările viitoare și îi ajută să dezvolte o perspectivă holistică asupra lumii din jurul lor. Prin abordarea interdisciplinară, elevii învață să își dezvolte gândirea critică, creativitatea și abilitățile de rezolvare a problemelor într-o manieră holistică. În plus, interacțiunea între diferite discipline îi pregătește pe elevi pentru lumea reală, unde soluțiile nu vin dintr-o singură sursă, ci necesită o abordare complexă și integrată. Interdisciplinaritatea stimulează.

Pentru a asigura un proces de predare eficient și captivant, este crucial să implementăm metode și strategii instrucționale inovatoare. De exemplu, utilizarea învățării bazate pe proiecte se dovedește a fi extrem de benefică pentru elevi. Această metodă îi implică pe aceștia în activități practice, în care sunt nevoiți să aplice cunoștințele dobândite într-un proiect concret. Învățarea devine astfel mult mai interactivă și relevantă pentru ei, sporindu-le motivația și angajamentul în procesul educațional. Învățarea bazată pe proiecte reprezintă o modalitate eficientă de a dezvolta abilități practice și de a încuraja gândirea critică și creativă la elevi. Prin implicarea acestora în proiecte practice, ei au oportunitatea de a experimenta, de a colabora și de a rezolva probleme reale. Această metodă îi pregătește pentru lumea reală, unde capacitatea de a aplica cunoștințele în contexte practice este esențială. Învățarea bazată pe proiecte îi motivează pe elevi să își asume responsabilitatea pentru propria învățare și îi ajută să-și dezvolte abilități critice pentru succesul în viitor.

Studiile de caz și rezultatele practice din întreaga lume demonstrează impactul pozitiv al predării cu STEAM în educație. De exemplu, un proiect din Finlanda a arătat că integrarea disciplinelor STEAM a condus la îmbunătățirea abilităților de rezolvare a problemelor și gândire critică la elevi. De asemenea, în Statele Unite, școlile care au adoptat abordarea STEAM au înregistrat o creștere semnificativă a performanței academice, iar absolvenții acestor programe au avut o mai mare succes în carieră pe termen lung.

Exemplele de succes din întreaga lume în domeniul predării cu STEAM sunt inspiraționale și relevante pentru contextul educațional actual. De exemplu, proiectele din Singapore care au integrat STEAM au dus la o creștere a creativității și inovației la elevi, pregătindu-i mai bine pentru provocările viitorului. În China, școlile care au implementat programe STEAM au observat o reducere a abandonului școlar și o creștere a interesului pentru știință și tehnologie. Aceste exemple demonstrează beneficiile clare ale predării cu STEAM în pregătirea elevilor pentru succesul într-o lume digitală.

Provocările legate de accesibilitatea echipamentelor și resurselor în contextul predării cu STEAM pot fi depășite printr-o abordare holistică și colaborativă. Este important ca școlile să dezvolte parteneriate cu companii din domeniul tehnologic pentru a obține echipamente moderne la prețuri accesibile. De asemenea, formarea continuă a cadrelor didactice pentru a utiliza eficient resursele disponibile și pentru a integra tehnologia în procesul de învățare este crucială. Folosirea platformelor online și a

instrumentelor digitale gratuite poate fi o soluție practică pentru a face predarea cu STEAM mai accesibilă pentru toți elevii, indiferent de resursele financiare ale școlii.

Accesibilitatea echipamentelor și resurselor în cadrul predării cu STEAM reprezintă o provocare reală pentru multe școli. Pentru a soluționa această problemă, este necesară o mobilizare a comunității școlare și a factorilor de decizie pentru a aloca fonduri suplimentare destinate achiziționării echipamentelor necesare. Totodată, este esențial să se identifice parteneriate cu organizații non-guvernamentale sau cu companii private pentru a obține donații de echipamente și a accesa resurse educative gratuite. Prin implicarea tuturor părților interesate și prin găsirea de soluții creative, accesibilitatea echipamentelor și resurselor în predarea cu STEAM poate fi îmbunătățită semnificativ.

Educația bazată pe STEAM este tot mai vizată în planurile de învățământ pentru viitor, fiind considerată o metodă eficientă de pregătire a elevilor pentru cerințele din lumea reală. Tendințele indică o integrare din ce în ce mai profundă a elementelor STEAM în curriculum, încurajând colaborarea între discipline și stimulând creativitatea și gândirea critică. Perspectivile acestei abordări educative arată că viitorul predării cu STEAM se va concentra pe adaptarea continuă la schimbările tehnologice, promovând inovația și rezolvarea problemelor complexe pentru a forma viitorii profesioniști ai secolului XXI.

În ceea ce privește tendințele predării cu STEAM, se observă o creștere a interesului pentru dezvoltarea competențelor digitale, dar și pentru abordările practice și experimentale în procesul de învățare. Perspectivile indică o extindere a colaborării între instituții de învățământ și companii, pentru a aduce avantaje reciproce și a pregăti elevii pentru o piață a muncii tot mai competitivă. De asemenea, accentul se va pune pe formarea cadrelor didactice în metode inovatoare de predare și pe asigurarea accesului la resurse tehnologice necesare pentru implementarea eficientă a predării cu STEAM.

În concluzie, predarea cu STEAM reprezintă o modalitate inovatoare și eficientă de a dezvolta competențele cheie ale elevilor, pregătindu-i pentru provocările viitorului. Acest model educațional promovează creativitatea, gândirea critică și rezolvarea de probleme, oferind beneficii semnificative în creșterea interesului și motivației elevilor pentru învățare. Metodele și strategiile eficiente, precum învățarea bazată pe proiecte, pot transforma procesul educațional într-o experiență captivantă și relevantă pentru elevi, iar viitorul predării cu STEAM se anunță plin de provocări și oportunități captivante.

Bibliografie:

1. Khine, Myint Swe. „STEAM Education: Theory and Practice”. Springer, 2017.
2. Bauer, William I., and Dawn S. Wilson. „Integrating STEM with Music: 21st Century Practices”. Rowman & Littlefield Publishers, 2017.
3. Davies, Dan, et al. „Teaching Science and Technology in the Early Years (3-7)”. Routledge, 2017.
4. Ede, Sian. „Art-Science: Creativity in the Post-Google Generation”. Intellect Books, 2017.
5. Jolly, Anne. „STEM by Design: Strategies and Activities for Grades 4-8”. Routledge, 2016.

Experiențe de învățare

Prof. Mihaela Dana Ivașca, Casa Corpului Didactic Timiș

Timp de mai bine de trei ani, am experimentat cum este să lucrezi cu copiii, făcând activități care să le placă, care să le aducă bucurie și multe cunoștințe, pe negândite, într-o întâlnire informală care s-a desfășurat săptămânal, în cadrul proiectului implementat de United Way România, și în școala noastră.

De ce am ales să particip alături de elevii mei din clasele V-VIII, la clubul de lectură intitulat "Aventura prin lectură"? Sunt mai multe motive, dar pentru toate, există un răspuns atotcuprinzător: posibilitatea de a oferi copiilor o alternativă interesantă și atractivă de a petrece timp liber, învățând lucruri despre viață, într-un mediu informal, un timp care sper că se va dovedi cândva foarte prețios și cu multe învățăminte bune pentru ei. Clubul de lectură, intitulat atât de inspirat de cei care l-au inițiat: "Aventura prin lectură", are ca scop creșterea literației la copii, posibilitatea ca aceștia să poată identifica și înțelege, și mai apoi să exprime prin propria lor înțelegere, păreri, opinii, trăiri, cărora să le dea sens atât în cadrul exprimării verbale, cât și scrise. Să citești, să înțelegi ce citești, să exprimi ceea ce ai înțeles și să poți comunica și altora sentimentele, învățămintele, concluziile, să desprinzi idei dintr-un conținut și să le poți susține și pe înțelesul celorlalți, sunt toate beneficii ale unui elev capabil să descopere în ceea ce citește sau învață, cunoștințe necesare care să-l ajute, indiferent pentru ce domeniu se va pregăti.

Activitățile pe care le-am desfășurat cu elevii au fost diverse, dar au urmat un algoritm, care să ne ajute să ne atingem toate obiectivele. Pentru fiecare temă, am ales câteva lucrări din biblioteca clubului nostru și după ce lecturam pentru colectarea informațiilor și efectuarea exercițiului de citire, discutam, comentam, completam informația, explicam cuvintele necunoscute, lucram pe echipe pentru realizarea unui poster cu cele mai reprezentative cunoștințe pe care le aflaseră, cu lucrurile care îi impresionaseră sau cu întrebări la care doreau răspunsuri.

Ce finalitate au activitățile noastre? Cum vom evalua gradul de literație al elevilor? Cum vom ști ce, cât și mai ales în cât timp elevii au progresat, astfel încât să putem gestiona nivelul de pregătire al acestora pe tot parcursul învățării?

Un instrument interesant și folositor pot fi testele standardizate BRIO, pe care, în cadrul activităților clubului "Aventura prin lectură", le-am aplicat la fiecare început și sfârșit de an, astfel încât să putem monitoriza progresul elevului.

"Testele standardizate sunt dezvoltate pe baza unor principii științifice de măsurare (ramura științei care se ocupă de aceasta se numește psihometrie), astfel încât întrebările, condițiile de administrare, procedurile de scorare și de interpretare să fie aceleași pentru toate persoanele care trec prin testul respectiv. Ele utilizează metode statistice complexe pentru a respecta principiile de fidelitate și validitate, adică acuratețe (lipsă de eroare) și adecvare (corectitudine, acoperirea teritoriului conceptual țintit). De aceea sunt mult mai riguroase decât testele dezvoltate ad-hoc. Scorul unui test standardizat nu este supus subiectivității, el nefiind dependent de blândețea sau severitatea evaluatorului sau de lejeritatea ori dificultatea întrebărilor.

Testele standardizate oferă multiple avantaje:

- sunt obiective și imparțiale: ele oferă măsurare obiectivă, desprinsă de interesul cuiva, de incapacitatea de a alege itemii cei mai potriviți, de nivelul mai scăzut sau mai ridicat pe care îl impune sau practică un profesor, de interesele sau preferințele subiective pe care le poate avea o instituție sau o persoană, de principiile profesorului sau ale școlii;
- sunt fidele (lipsite de eroare): ele asigură rezultate convergente pentru toți cei care dau testul;
- sunt valide: ele măsoară acele caracteristici țintite în mod complet (nu omit componente);
- asigură o corelație mare între rezultatele la test și performanța viitoare, prezisă de test (de exemplu, performanța școlară sau profesională viitoare).

Scop ultim al oricărui test educațional standardizat este acela de a oferi informație obiectivă, independentă, care să servească școlarilor evaluați, părinților și tutorilor, profesorilor, școlii și sistemului de educație". (www.brio.ro)

Bunătatea aduce bunătate și asta este marele câștig al unei asemenea întâmplări, pentru care copii, părinți și profesori, merită să se întâlnească și să împărtășească atâtea și atâtea idei, experiențe, povești, fapte.

Cercul de literație și gândire critică „Aventura prin lectură„ mi-a dat posibilitatea de a-mi cunoaște elevii, de a-i atrage într-o călătorie în care am învățat să prețuim, să ajutăm, să întrebăm și să așteptăm răspunsuri, să fim deschiși și comunicativi, în aceeași măsură.

Și pentru că faptele vorbesc iată câteva fragmente din jurnalul activităților noastre: Pentru că joi, 21 martie a.c, a fost Ziua Internațională a Poeziei, am sărbătorit cu multă poezie citită, recitată și compusă de elevii de la Satchinez. Cât de citită, îndrăgită sau înțeleasă este poezia astăzi? La aceste întrebări am încercaat să reflectăm, citind și citând din poeți români, dar și din literatura universală. Eminescu, Coșbuc, Ion Minulescu, Otilia Cazimir, Marin Sorescu, Romulus Vulpescu dar și Rainer Maria Rilke, Pușkin sau Elizasbeth Browning veniți parcă dintr-o lume a sensibilității, a candoarei, a valorilor, a frumosului, i-au făcut pe elevi să mediteze, să se aplece cu răbdare și simțire asupra celor citite. Pentru că în fiecare dintre noi este un poet, mai mic sau mai mare, am încheiat activitatea cu un exercițiu de creație, fiecare grupă(2-3 elevi), primind o listă cu câteva cuvinte cu ajutorul cărora au compus o strofă sau mai multe, în funcție de inspirație. La final am citit creațiile fiecărei grupe și am discutat despre ceea ce i-a ajutat să scrie, conchizând că pentru a crea poezie este nevoie de sensibilitate, sentimente, implicare, frumusețe interioară. Concluzia a fost că nu este ușor să fii poet și că uneori, deși " Totuși este trist în lume "(Eminescu), poezia îți poate da speranța: "Ci trăiește, chinuiește și de toate pătimește/Și ai să auzi iarba cum crește "(Eminescu). Deși a fost o călătorie printr-o lume neprospectată de unii, sunt sigură că suntem cu un pas mai aproape de ceea ce numim atât de frumos și generic "poezie".

La Satchinez, cu elevii de la clubul de lectură, am ales să discutăm despre păsări și flori. Activitatea a fost facilitată de d-na prof.dr. Liliana Baba, de la Palatul Copiilor. Am avut și invitați pe Simona, de la United Way și pe Alexandra, care va fi voluntară și va participa la activitățile cercului nostru. Am ales să discutăm mai întâi despre păsări și elevii s-au familiarizat cu două proiecte care vorbesc despre biodiversitate, despre orașe verzi, despre felul în care ocrotim păsările și contribuim la păstrarea unui mediu curat și sănătos pentru regnul vegetal și animal. Elevii au fost împărțiți în patru grupe și au primit cărți, materiale și indicații pentru a putea realiza cuiburi pentru păsărele, hoteluri pentru insecte, pentru altoirea trandafirilor(realizarea de butași), precum și pentru plantarea semințelor de grâu, pe care să-l urmărească prin observări repetate. Rezultatele s-au văzut imediat, în ceea ce privește realizarea cuiburilor și a hotelurilor, pe care le-am pus în curtea școlii, prin copaci sau lângă căsuțele pentru păsărele. Cât despre grâul ce va încolți și viitorii butași, vom vedea săptămâna viitoare rezultatele.

Ce am mai făcut la Satchinez cu grupele de elevi mai mari? Am vorbit despre țări, dar de data aceasta, am depășit Uniunea Europeană și ne-am mutat în Orient, despre care am discutat lucruri legate de așezarea, capitalele, condițiile specifice, obiceiurile și tradițiile unor țări despre care elevii știau mai puține lucruri: Coreea de Sud, Mongolia, Japonia, India, Turcia, Egipt. Fiecare grupă a cercetat informația și a făcut o prezentare și a ales lucruri reprezentative din geografia, cultura și civilizația țării alese. După prezentarea făcută de fiecare grupă, a urmat concursul nostru ad-hoc, pentru a ne asigura că fiecare a rămas cu ceva din discuțiile purtate. Ineditul a fost asigurat prin informațiile noi și surprinzătoare prezentate, ca și prin elementele de originalitate prezentate de fiecare (de exemplu la grupa care a prezentat India, o fetiță s-a îmbrăcat în costum tradițional indian sau la o altă grupă au scris "Aventura prin lectură" în limba arabă.

Si povestea continuă...

Mă bucur pentru șansa mea și a copiilor mei de a cunoaște oameni cu idei și initiative atât de frumoase și nu aș refuza niciodată o propunere similară.

Și cum un mulțumesc este prea puțin pentru câtă bucurie mi-a oferit acest proiect, aș spune inițiatorilor: așteptăm un nou proiect de succes!

Rolul activităților extracurriculare

Prof. Marc Daniela

Școala Gimnazială Jamu Mare- Grădinița P.N. Clopodia

„Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”

(Maria Montessori – “Descoperirea copilului”)

Educația extracurriculară (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă,

copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Prin activități extracurriculare înțelegem, de regulă, acele activități care au rol complementar orelor clasice de predare-învățare-evaluare. Este destul de dificil de delimitat aria lor. Când vorbim de astfel de activități, facem referire la: excursii tematice, vizite la muzee, vizionări de filme, spectacole (cinematografe/ teatre), excursii și vizite la diverse instituții publice sau alte obiective, vizite la alte școli în activități de parteneriat, pot fi activități de creație artistico-plastică și sportive, activități ecologice, de protejare a mediului înconjurător sau activități de voluntariat, susținând diverse cazuri sociale. Activitățile extracurriculare organizate, contribuim la formarea de trăiri afective, dezvoltăm emoții puternice, dar în același timp, formăm în sufletul copilului a unor sentimente morale, care vor sta la baza formării personalității acestuia.

Cadrul didactic este liantul, care asigură succesul activităților extrașcolare, prin capacitatea sa creatoare de organizare, desfășurare și obținere a rezultatelor scontate. Aceste activități au caracter interdisciplinar și sunt factori educativi foarte apreciați și accesibili sufletului copiilor.

Se știe că începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Activitățile de acest gen au o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice: plimbări, excursii, tabere. În cadrul activităților organizate în mijlocul naturii, al vieții sociale, copiii se confruntă cu realitatea și percep activ, prin acțiuni directe obiectele, fenomenele, anumite locuri istorice. Fiind axate în principal pe viața în aer liber, în cadrul acțiunilor turistice, elevii își pot forma sentimentul de respect și dragoste față de natură, față de om și realizările sale. O caracteristică importantă a activităților extrașcolare, o constituie legătura acestora cu partea practică, deoarece aplicarea cunoștințelor în cadrul activităților extrașcolare are valoarea unui exercițiu de dezvoltare a aptitudinilor elevilor. Important în derularea acestor activități este faptul că elevii pot fi antrenați atât în inițiere și organizare, cât și în modul de desfășurare a acestora. Complexitatea finalităților educaționale impune îmbinarea activităților școlare cu cele extrașcolare. Activitățile extrașcolare dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea generației tinere în actul decizional, realizându-se astfel o simbioză lucrativă între componenta cognitivă și cea comportamentală.

Putem enumera câteva caracteristici de bază ale activităților extrașcolare cum ar fi:

- înglobează activitățile organizate de școală în afara mediului școlar sau/și de către alte instituții extrașcolare specializate (cluburi sportive, cluburi și palate ale copiilor, școli de artă/ muzică pentru copii, etc.);
- au rol complementar celui al școlii; - dezvoltarea copiilor depinde de un întreg sistem de fenomene și relații, iar activitățile extrașcolare reprezintă un element fundamental în rețeaua școală-familie-comunitate;
- oferă posibilitatea de exprimare și explorare a identității, dezvoltă capitalul social al copiilor. Activitățile extrașcolare constituie un mediu formator mai atractiv, în afara contextului instituțional și reprezintă totodată un element prioritar în politicile educaționale întrucât au un impact pozitiv asupra dezvoltării personalității elevilor, asupra performanțelor școlare și a integrării sociale

Activitățile extrașcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operațional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități. Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viață. Realizarea acestor obiective depinde în primul rând de educator, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităților și resurselor de care dispune clasa de elevi .

Participarea la activități extrașcolare/extracurriculare îi ajută pe copii să se înțeleagă pe ei înșiși prin observarea și interpretarea propriului comportament din timpul participării la aceste activități. În plus, cercetările indică rolul important al activităților extracurriculare în dezvoltarea capitalului social în rândul celor care iau parte la ele.

STEAM și povești. Importanța integrării lecturii cu activitățile STEAM pentru o experiență educațională holistică și interdisciplinară

Prof. Mazilu Andrada

Integrarea lecturii cu activități STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Arte și Matematică) este esențială pentru a crea o experiență educațională holistică și interdisciplinară. Această abordare nu doar îmbunătățește abilitățile de literație ale elevilor, dar și promovează gândirea critică, creativitatea și colaborarea, contribuind la o înțelegere profundă a conceptelor și a lumii din jurul lor.

Conexiuni Text-la-Eu(SINE), Text-la-Text și Text-la-Lume

Mary Ann Cappiello și Erika Thulin Dawes subliniază importanța conexiunilor dintre text și alte domenii ale cunoașterii. În cartea lor, „Teaching with Text Sets”, ele afirmă:

„Integrarea literaturii cu activități STEAM poate oferi o experiență holistică de învățare. Atunci când elevii citesc cărți legate de concepte științifice, inovații tehnologice, provocări ingineresti, expresii artistice și probleme matematice, ei dezvoltă o înțelegere mai bogată și o apreciere a interconectivității acestor discipline.” (Cappiello & Dawes, 2006, p. 250).

Aceste conexiuni ajută elevii să vadă relevanța textului în raport cu propriile lor experiențe și cu contextul mai larg al cunoștințelor și înțelegerii lor despre lume. Zumbrunn și Krause, în „Exploring Elementary Science Teaching and Learning in Canada”, adaugă:

„Combinând lectura cu activități practice STEAM putem sprijini elevii să dezvolte o înțelegere multifacetată a conceptelor. Această abordare interdisciplinară nu doar întărește abilitățile de literație, ci și promovează rezolvarea problemelor și învățarea colaborativă.” (Zumbrunn & Krause, 2006, p. 320)

Conexiuni Text-la-Eu (SINE)

Dimensiunea personală și socială a conceptului "The Whole Book" este esențială pentru dezvoltarea personală a elevilor. Prin citirea integrală a unei cărți, elevii se pot identifica cu personajele, reflecta asupra propriilor experiențe și dezvolta empatie și înțelegere pentru alte perspective. Aceasta este legată de modul în care elevii interacționează cu textul dintr-o perspectivă personală, ajutându-i să-și dezvolte identitatea și să-și definească locul în lume.

Elevii fac legături între text și propriile lor experiențe, gânduri și sentimente. Acest tip de conexiune ajută elevii să se identifice cu personajele și evenimentele din text, făcând lectura mai personală și mai semnificativă.

Conexiuni Text-la-Text

Dimensiunea literară implică explorarea profundă a textului, de la început până la sfârșit. Elevii analizează structura, stilul, temele, simbolurile și motivele prezente în text pentru a obține o înțelegere comprehensivă a operei literare. Abordarea integrală a cărții permite elevilor să interpreteze și să critique textul, dezvoltându-le astfel abilitățile de analiză literară și de gândire critică.

Elevii fac legături între textul pe care îl citesc și alte texte pe care le-au citit anterior. Aceste conexiuni pot include comparații de teme, personaje, evenimente sau stiluri literare și ajută elevii să înțeleagă mai bine structura și temele literare și să aprecieze diversitatea literaturii.

Conexiuni Text-la-Lume

Dimensiunea interdisciplinară se referă la cum textul și temele sale sunt integrate în contexte mai largi, cum ar fi alte discipline școlare (istorie, științe sociale, științe exacte etc.) sau în viața reală. Lectura întregii cărți oferă oportunități de a face conexiuni și de a explora implicațiile și relevanța textului în lumea din jur. Elevii sunt încurajați să facă legături între ceea ce învață din text și experiențele lor personale sau cunoștințele din alte domenii, sprijinind astfel o înțelegere holistică și interdisciplinară.

Elevii fac legături între text și lumea din jurul lor, inclusiv evenimente istorice, sociale, politice sau culturale. Acest tip de conexiune ajută elevii să înțeleagă relevanța și aplicabilitatea textului în contexte mai largi și să dezvolte o conștientizare critică a lumii în care trăiesc.

Utilizarea acestor tipuri de conexiuni în educație ajută la dezvoltarea gândirii critice, a înțelegerii profunde și a implicării personale a elevilor în procesul de învățare. Prin urmare, conceptul de „The Whole Book” și cele trei dimensiuni ale sale – personală, literară și interdisciplinară – sunt esențiale pentru a crea o experiență educațională completă și integrată. Integrarea lecturii cu activitățile STEAM nu doar că dezvoltă abilitățile de literație ale elevilor, dar și promovează gândirea critică, creativitatea și colaborarea, contribuind la o înțelegere profundă a conceptelor și a lumii din jurul lor.

Bibliografie:

- Cappiello, M. A., & Dawes, E. T. (2006). „Teaching with Text Sets”. New York: Scholastic.
- Fountas, I. C., & Pinnell, G. S. (2006). „Teaching for Comprehending and Fluency: Thinking, Talking, and Writing About Reading, K-8”. Portsmouth, NH: Heinemann.
- Zumbrunn, S., & Krause, J. (2006). „Exploring Elementary Science Teaching and Learning in Canada”. Toronto: Canadian Scholars’ Press.

Importanța păstrării și conservării obiceiurilor tradiționale văzute prin prisma educației elevilor

Ec. Bianca-Liana POPA

Casa Corpului Didactic Timiș

Tradițiile sunt un ansamblu de obiceiuri, datini, credințe și practici transmise din generație în generație, care definesc identitatea culturală a unui grup social sau național. Ele reflectă valorile, viziunea asupra lumii și modul de viață al strămoșilor noștri, oferindu-ne o punte de legătură cu trecutul și un sentiment de apartenență. Tradițiile nu sunt doar simple obiceiuri din trecut, ci elemente vii ale culturii noastre, care se adaptează la noile realități, păstrându-și totodată esența.

Tradițiile sunt ca niște firuri ce ne leagă de rădăcinile noastre, oferindu-ne un sentiment de identitate și apartenență. Ele ne transmit valorile strămoșilor noștri, ne învață despre istoria și cultura poporului nostru și ne oferă o perspectivă unică asupra lumii. Prin urmare, păstrarea și conservarea obiceiurilor tradiționale este esențială, nu doar pentru a ne menține identitatea culturală, ci și pentru a le transmite generațiilor viitoare.

Educația elevilor joacă un rol crucial în acest proces. Prin intermediul școlii, elevii pot fi familiarizați cu o gamă largă de tradiții, de la cele legate de sărbători și evenimente speciale, la cele legate de meșteșugurile populare și arta culinară. De asemenea, elevii pot fi implicați activ în diverse activități tradiționale, cum ar fi ateliere de creație, spectacole folclorice sau excursii la muzee și situri istorice.

Există numeroase motive pentru care educația tradițională este importantă pentru elevi:

- Dezvoltarea identității: În strânsă legătură cu apartenența la o cultură, dar și cu diversitatea culturală, se construiește conceptul de identitate culturală. „Modul în care privim cultura are consecințe pentru interpretarea realității culturale; influențează interacțiunea cu ceilalți oameni și modul în care înțelegem identitatea noastră și a celorlalți.” Tradițiile ne oferă un sentiment de apartenență la o anumită comunitate și ne ajută să ne definim identitatea. Prin învățarea despre tradițiile noastre, elevii pot să își înțeleagă mai bine rădăcinile și să se simtă mai conectați la propria lor cultură.

- Respectarea valorilor: Tradițiile transmit valori importante, cum ar fi respectul pentru familie, comunitate și natură. Prin educația tradițională, elevii pot învăța despre aceste valori și pot dezvolta un simț al moralității și al responsabilității sociale.
- Aprecierea diversității: Globalizarea nu a reprezentat în niciun caz o cale spre uniformizare, ci dimpotrivă, contactul și comunicarea dintre persoane și culturi a devenit o sursă inepuizabilă de noi forme culturale, de noi deschideri spre noi orizonturi. Lumea este un loc plin de diversitate culturală, iar tradițiile joacă un rol important în această diversitate. Prin educația tradițională, elevii pot învăța despre diferite culturi și tradiții, ceea ce îi poate ajuta să devină mai toleranți și mai deschiși către alte moduri de viață.
- Stimularea creativității: Tradițiile includ adesea o varietate de forme de artă, cum ar fi muzica, dansul, pictura și meșteșugurile. Prin implicarea în activități tradiționale, elevii își pot stimula creativitatea și își pot dezvolta abilitățile artistice.
- Conservarea patrimoniului cultural: Tradițiile sunt o parte importantă a patrimoniului nostru cultural. Educația tradițională poate ajuta la conservarea acestui patrimoniu pentru generațiile viitoare.

Pe lângă beneficiile enumerate mai sus, educația tradițională poate fi o modalitate distractivă și plăcută pentru elevi de a învăța. Prin participarea la activități tradiționale, elevii pot experimenta noi culturi, pot dobândi noi abilități și pot crea amintiri de neuitat.

Desigur, educația tradițională nu ar trebui să se limiteze la simpla predare a informațiilor despre tradiții. Este important ca elevii să fie încurajați să pună întrebări, să își exprime opiniile și să își exploreze propriile curiozități legate de tradiții. De asemenea, este important ca educația tradițională să fie relevantă pentru viața elevilor și să fie conectată la contextul social și cultural actual.

În concluzie, păstrarea și conservarea obiceiurilor tradiționale este esențială pentru menținerea identității noastre culturale și pentru transmiterea valorilor noastre generațiilor viitoare. Educația elevilor joacă un rol crucial în acest proces, oferindu-le elevilor o oportunitate de a învăța despre tradiții, de a aprecia diversitatea culturală și de a-și dezvolta propriile abilități și talente. Prin educație tradițională bine concepută, elevii pot deveni cetățeni responsabili și implicați, care respectă și apreciază propria lor cultură și culturile altora.

Bibliografie:

1. Cucos Constantin, *Educația. Dimensiunile culturale și interculturale*, Editura Polirom, Iași, 2000
2. Nedelcu Doina, *Educație democratică, incluziune și interculturalitate*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007
3. Neșțian-Sandu Oana, Laymouri-Bajja Nadine, *T-Kit 4. Educație interculturală*, ediția a II-a, Institutul Intercultural Timișoara, 2022

Interactivitatea - specificul metodelor de educație nonformală

Prof. Popescu Ana - Natalia

Casa Corpului Didactic Timiș

În perioada contemporană, ca urmare a noilor teorii ale învățării, metodologia didactică ocupă un rol tot mai important în cadrul procesului educativ. Dacă în paradigma pedagogică clasică accentul era pus în special pe conținuturi, paradigmele educaționale moderne pun accentul pe procesul de învățare, pe adoptarea unor strategii și metode inovatoare, creative de învățare. Acest accent preponderent pe metodologie este caracteristic și în ceea ce privește educația nonformală. Semnificația conceptului de *metodă* provine din limba greacă, *methodos* însemnând „calea care duce la ...” sau „calea de urmat” (*odos* – cale, *metha* – către, spre). Metodele didactice au o anumită specificitate, ele având ca finalitate asimilarea de către elevi a unor cunoștințe și formarea unor competențe. Ioan Cerghit consideră că „Într-o versiune mai modernă, metoda este interpretată drept o modalitate pe care profesorul o urmează pentru a-i face pe elevi să găsească singuri calea proprie de urmat în redescoperirea adevărilor sale, în găsirea soluțiilor necesare la rezolvarea problemelor teoretice și practice cu care ei se confruntă în procesul învățării.”¹⁰ Procedeul didactic reprezintă o secvență a metodei, un simplu detaliu, o tehnică mai limitată de acțiune, o componentă sau chiar o particularizare a metodei. O metodă apare ca un ansamblu corelat de procedee considerate a fi cele mai oportune pentru o situație dată de învățare. Valoarea și eficiența pragmatică ale unei metode sunt condiționate de calitatea, adecvarea și congruența procedeelelor care o compun. În practica educațională se mai vorbește și de tehnici didactice, înțelese ca niște metode mai puțin complexe și care au, în general, un caracter mult mai aplicat (în greaca veche, *techne* însemna „capacitate”, „meșteșug”).

De regulă, se consideră că metodele didactice au următoarele funcții:

- a) Funcția cognitivă – metoda reprezentând pentru elev calea de acces spre cunoaștere, spre însușirea științei, tehnicii, culturii, comportamentelor etc.

¹⁰ I. Cerghit, *Metode de învățământ*, Iași, 2006, p. 18.

- b) Funcția formativ-educativă – metodele putând influența diferitele laturi ale personalității elevului.
- c) Funcția motivațională – metoda potrivită are și rolul de face mai atractivă pentru elev activitatea de învățare.
- d) Funcția instrumentală (operațională) – metodele servesc drept instrumente sau unelte de lucru, mijloace de obținere a rezultatelor așteptate.
- e) Funcția normativă - metoda evidențiază un efort de soluționare în cele mai bune condiții a unei probleme instructive, de raționalizare a acțiunii în vederea atingerii unui grad sporit de eficiență. Metoda arată cum trebuie să se procedeze, cum trebuie să se predea și cum trebuie să se învețe.¹¹

După cum s-a precizat deja, specific pentru educația nonformală este utilizarea metodelor interactive și participative. Metodele interactive stimulează schimbul de idei, cunoștințe și experiențe. Ele presupun o confruntare în opinii și argumente. Într-un asemenea context, sunt asimilate informații noi și sunt găsite soluții la problemele identificate. Unele dintre ele favorizează jocul de roluri și situații, altele angajează la cooperare explorativă sau atrag elevii la cooperare interpretativă.

„Interactivitatea are la bază relațiile reciproce și se referă la procesul de învățare activă: în cadrul căreia, cel care învață acționează asupra informației pentru a o transforma într-una nouă, personală și interiorizată. În sens constructivist: cel ce învață reconstruiește sensuri prin explorarea mediului înconjurător/educativ, rezolvând probleme și/sau aplicând informația dobândită în situații noi.”¹²

În cazul folosirii unei metodologii interactive, rolurile cadrului didactic se diversifică, se îmbogățesc. Într-un astfel de context, el devine animator, consilier, moderator, participant alături de elevii săi la soluționarea problemelor, chiar membru în echipele de lucru. De asemenea, crește gradul de activism și de implicare al elevului la activitate, de la simplul receptor la participant activ. Interactivitatea presupune, atât din partea profesorului, cât și din cea a elevului, o atitudine pozitivă față de relațiile umane, față de importanța muncii în echipă și o deschidere față de cooperare, o atitudine de susținere a ideilor apărute prin colaborarea cu ceilalți.

Principiile care stau la baza metodelor interactive sunt următoarele:

¹¹ *Ibidem*, p. 24-26.

¹² C. L., Oprea, *Strategii didactice interactive*, București, 2007, p. 151.

1. Elevii își construiesc propriile înțelesuri și interpretări ale instruirii.
2. Scopurile instruirii sunt discutate, negociate, nu impuse.
3. Sunt promovate alternativele metodologice de predare – învățare – evaluare.
4. Sarcinile de învățare vor solicita informații transdisciplinare și analize multidimensionale ale realității.
5. Evaluarea va fi mai puțin criterială și mai mult reflexivă, integrând metode alternative de evaluare.
6. Sunt promovate învățarea prin descoperire și rezolvarea de probleme.¹³

Aceste principii ale metodelor interactive sunt în acord cu principiile și caracteristicile educației nonformale: flexibilitate, cooperare în proiectarea activităților de învățare, participarea voluntară a elevilor la aceste activități, aspectul ludic al unor activități de învățare. De asemenea, metodele interactive sunt mult mai potrivite pentru latura formativă a educației, ca și pentru stimularea creativității. În fapt, metodele interactive specifice și educației nonformale au ca finalități:

1. Stimularea gândirii productive, a gândirii critice, a gândirii divergente și laterale.
2. Libertatea de exprimare a cunoștințelor, a gândurilor, a faptelor. În acest sens apar ca adecvate activitățile care cer spontaneitate și contribuie la dezvoltarea independenței în gândire și acțiune.
3. Utilizarea talentelor și a capacităților specifice fiecărui individ în parte.
4. Incitarea interesului către nou, necunoscut și oferirea satisfacției găsirii soluției după depunerea unui efort de căutare de către elev.
5. Exersarea capacităților de cercetare, de căutare de idei, de informații, de posibilități de transfer de sensuri, de criterii de clasificare.
6. Dezvoltarea capacității de organizare de materiale, de idei prin întocmirea de portofolii asupra activității proprii, de colecții de cuvinte, de obiecte, de contraste; organizarea de discuții pe anumite teme, inițierea de jocuri, de excursii.
7. Educarea capacității de a privi altfel lucrurile, de a-și pune întrebări neobișnuite despre lucruri obișnuite.¹⁴

Desigur, metodele interactive specifice educației nonformale, pot fi utilizate nu doar în cadrul activităților extracurriculare, ci pot fi integrate și activităților de învățare din

¹³ *Ibidem*, p. 151.

¹⁴ *Ibidem*, p. 155.

cadrul educației formale, ca și în alte situații, precum formarea adulților. Important este să se respecte trei caracteristici: distracție, activare și exprimare liberă.

Referitor la modul în care sunt aplicate metodele interactive de educație nonformală, pot fi formulate câteva sugestii cu caracter general:

- *Co-facilitarea*. Când responsabilitatea coordonării activității este împărțită între două persoane, este mai ușor să fie tratate nevoile individuale ale participanților și, totodată, să poată fi schimbat pasul sau ritmul activității, astfel încât lucrurile să rămână interesante. Doi facilitatori se pot susține unul pe celălalt, mai ales atunci când lucrurile nu decurg conform planificării sau în cadrul discuțiilor de grup.
 - *Gestionarea timpului*. Este important ca activitățile să fie atent planificate, iar timpul disponibil să nu fie prea încărcat. Dacă activitatea ocupă mai mult timp decât s-a anticipat, ea trebuie redusă astfel încât să rămână timp și pentru discuție. Dacă ocupă mai puțin timp, activitatea sau discuția nu trebuie prelungite în mod inutil. Se poate introduce un exercițiu de energizare.
 - *Crearea unui mediu securizat*. Participanții trebuie să se simtă liberi să exploreze, să interacționeze să împărtășească celorlalți ideile, opiniile, experiențele. Trebuie creată o atmosferă deschisă, prietenoasă, încurajatoare.
 - *Stabilirea regulilor de bază*. Este important ca toată lumea să înțeleagă și să respecte regulile de participare la activitate, să-și asume partea sa de responsabilitate pentru reușita activității. Regulile de bază pot fi discutate și se poate cădea de acord asupra lor încă de la început.
 - *Oferirea de instrucțiuni clare*. Întotdeauna trebuie să fim siguri că participanții au înțeles ce au de făcut. În acest scop, participanții trebuie încurajați să pună întrebări și să clarifice tot ceea ce nu este clar.
 - *Facilitarea discuțiilor*. Discuția reprezintă un element central al procesului de educație nonformală, indiferent de metoda utilizată. Participanții trebuie încurajați să-și expună propriile opinii și să-și împărtășească propriile experiențe și trăiri.
- Dezbaterea și evaluarea*. La finalul fiecărei activități, trebuie acordat timp pentru a discuta ceea ce a învățat fiecare și despre cum consideră că noile cunoștințe vor avea impact asupra propriei vieți.¹⁵

¹⁵ ***, *Record. Manual de metode ...*, p. 17-21.

Importanța activităților extracurriculare în păstrarea spiritualității românești și menținerea tradițiilor autentice

Prof. Scridon Monica Dorina, Liceul Teoretic Gătaia

Tradițiile naționale s-au format în timp, dar au apărut odată cu primele comunități de oameni. Ele reflectă existența socială a comunității și particularitățile naționale care s-au transmis din generație în generație prin intermediul conștiinței sociale. Tradițiile naționale reflectă mediul social al națiunii, exprimă specificul existenței ei, particularitățile activității materiale și spirituale, mediul geografic și vestigiile istorice. În ele se mai reflectă și valorile esențiale umane, dar și sentimentele intrinseci ale acestora.

Cuprinzând toate valorile acumulate, tradițiile naționale trebuie transmise noilor generații. Originalitatea fiecărui popor constă în modul de gândire și de concepere a lucrurilor, în religia pe care o are poporul respectiv și în limba pe care o vorbește, dar mai ales în tradițiile și obiceiurile pe care le moștenește și le practică. Tradițiile constituie fizionomia poporului, iar fără de ele poporul nu are ființă națională proprie. Alexandru Vlahuță spunea că „...*datinile, proverbele, muzica și poezia sunt arhivele popoarelor, iar cu ele se poate constitui trecutul lor îndepărtat. Căci nu există bucurii mai de preț ca averea de cuget și simțire inclusă și păstrată cu sfântă grijă de-a lungul vremurilor în adâncul sufletului românesc, al moșilor și strămoșilor noștri.*” Distrugerea tradițiilor naționale în perioada comunismului a ruinat originalitatea popoarelor, a avut drept consecință deznaționalizarea și chiar dezrădăcinarea, precum și alte fenomene negative, care se resimt astăzi destul de pregnant.

Desprinse din sufletul strămoșilor și trimise din Arca Timp către prezentul pe care noi îl trăim, făcând parte de secole din viața satului românesc, unele dintre tradițiile populare trăiesc și azi, în ciuda tehnologizării, digitalizării și extinderii urbanismului civilizației contemporane. Altele au suferit modificări și adaptări de la o zonă la alta, însă respiră încă în spațiul cultural românesc, vorbind despre rădăcinile și despre ființa neamului. Trist este că, o parte din ele au dispărut și aflăm despre ele de la bătrânii noștri sau din albumele și cărțile aflate prin diverse biblioteci.

În contextul globalizării, tradițiile ocupă un rol esențial în exprimarea identității neamului în plan cultural, artistic și social, punându-se un accent destul de mare pe conservarea unor elemente definitorii ale românilor. Planul educațional este promotorul

principal în conservarea patrimoniului național, care a fost o sursă de inspirație pentru marile personalități care au văzut lumina zilei pe aceste meleaguri: scriitori, sculptori, compozitori și nu numai.

I. Cultura tradițională a avut în timp o influență puternică asupra artei

Viețile și obiceiurile românilor de la țară au fost mult timp subiectul favorit al multor scriitori români, iar operele multor compozitori au fost uneori inspirate din muzica populară românească.

Mari compozitori, cum a fost George Enescu și Ciprian Porumbescu, sculptorul Constantin Brâncuși sunt unii dintre cei mai cunoscuți artiști care au avut ca sursă de inspirație tradițiile și folclorul. Capodoperele lui Enescu, „Rapsodiile Române”, sunt bazate pe muzica populară românească, câteva din sculpturile lui Brâncuși au preluat elemente ale artei populare. „Balada” lui Ciprian Porumbescu, compusă pentru vioară și orchestră, op. 29, este una dintre cele mai cunoscute lucrări ale acestuia și una dintre puținele lucrări românești ale secolului al XIX-lea care bucură inimile românilor de pretutindeni și nu numai, stilizând elemente ale doinei, baladei și romanței, într-o partitură instrumentală romantică, lirică de o mare expresivitate. Balada lui Ciprian Porumbescu este autentică și pură, este de factură românească, iar prin puritatea și sinceritatea ei, răscolește sufletul oricui o ascultă. Îți este aproape imposibil ca linia ei melodică, sunetele ei sfâșietoare, venite dintr-o tristețe ancestrală de esență românească, să nu te emoționeze profund și să nu te facă să o asculți încă o dată.

Mihai Eminescu a iubit nespus folclorul românesc, iar dragostea lui pentru literatura populară este evidentă și manifestată admirabil în toată creația sa artistică. Esența românească a emoției privind tradiția și nu numai este concentrată în cuvântul poeziei eminesciene și a fost relevată de Rosa Del Conte, care afirma: „cuvântul liric în care se transfigurează lumea lui este scos din izvoarele tradiției autohtone”. (*Eminescu sau despre Absolut* – 1962).

Este un adevăr incontestabil faptul că tradiția ne definește poporul, iar marile noastre personalități au crezut cu tărie că tradiția și spiritualitatea neamului fac parte din ființa noastră națională și noi avem obligația să le oferim viitorimii, așa cum au fost date de străbuni. Eminescu însuși spune că opera sa are rădăcinile adânc înfipite în spiritualitatea românească, mărturisind într-un manuscris: „Dumnezeul geniului m-a sorbit din popor, cum soarele soarbe un nour de aur din marea de amar”. El a dat o altă față poeziei românești prin unicitatea ideilor și a sentimentelor, prin bogăția limbii, prin

frumusețea stilului și prin armonia versurilor, dar și prin folosirea unor teme din zestrea tradițională a neamului.

II. Ce poate face școala pentru a menține sănătoase aceste tradiții?

Activitățile extrașcolare au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferind cele mai eficiente și oportune modalități de valorificare a tradițiilor, obiceiurilor și datinilor populare locale și naționale. Acestea constituie un rol esențial în formarea personalității sau a unor competențe ale elevilor, atât în direcția succesului lor ,cât și pentru o dezvoltare personală și socială armonioasă. Prin intermediul acestor activități copiii pot să-și descopere talentele și pasiunile,dar și să-și dezvolte diverse abilități interpersonale,pe care nu le pot deprinde în timpul orelor obișnuite de curs.

Cadrul didactic are,prin acest tip de activități,posibilități deosebite să-și cunoască elevii,să-i modeleze,să le dirijeze și să le influențeze dezvoltarea,să realizeze mai frumos și mai flexibil obiectivul principal al școlii-pregătirea copilului pentru viață.

La clasă, învățătorii le pot prezenta micilor școlari, în forme interactive, cât mai atractive și interesante, tradiții ale românilor, părți din spectacolele desfășurate în mediile rurale cu ocazia unor sărbători, costume populare românești, pot face vizite în muzee, în localități apropiate școlii care pot oferi anumite informații și materiale care vorbesc despre tradiții, pot face programe de parteneriat cu diferite instituții, pot face spectacole și prezentări, pot confecționa sau împodobi diverse obiecte, pot învăța pași de dans, pot confecționa produse în preajma sărbătorilor sau cu ocazia sărbătorilor și datinilor din an, pot participa la proiecte care au ca temă menținerea tradițiilor. Un popor care nu își cunoaște originile,tradițiile,istoria și valorile înaintașilor nu poate spera,nu poate avea un viitor.

Motivarea elevilor mei ,de-a lungul fiecărei generații,să participe cu ansamblul de dansuri populare din localitate „Florile Bârzavei” la diverse manifestări culturale,implicarea mea activă în cadrul repetițiilor și în organizarea unor evenimente la nivelul localității, ne-au adus locuri fruntașe la Festivalul Concurs,„LADA CU ZESTRE” Timișoara, Festivalul „FLORILE BÂRZAVEI” Gătaia, „BALUL PORTULUI POPULAR ”Voiteg, Festivalul,„LA IZVOR, LA IZVORELE” ,Festivalul concurs „CÂNTEC, JOC ȘI GRAI STRĂBUN” Timișoara. Mulți dintre elevii care au participat la aceste manifestări și-au continuat studiile la Școala de artă populară,secțiunea canto sau la Facultatea de Muzică. Datorită lor aceste tradiții vor fi transmise și următoarelor generații, portul popular și graiul din străbuni vor fi purtate cu mândrie mai departe.

Locuind într-o localitate cu etnici maghiari,sârbi sau slovaci am încurajat și susținut manifestări culturale de promovare a portului specific,cântecelor și dansurilor tradiționale ,prezentarea tradițiilor fiecărei etnii și a graiului popular. Elevii și-au arătat adevăratele talente în fața părinților și invitaților din comunitate în cadrul serbărilor de 1Decembrie, Crăciun sau finalul anului școlar.Am organizat cu ajutorul părinților și a colegilor profesori expoziții de costume populare vechi, obiecte tradiționale din lut sau lemn, am organizat ateliere de olărit și pictat vase din lut cu motive tradiționale românești.O altă activitate deosebit de apreciată de copii a fost șezătoarea cu mamele/bunicele care ne-au arătat cusături tradiționale pe etamină, iar elevii au cusut apoi un semn de carte cu modelele învățate. O bunică, din zona Bucovinei ,le-a arătat cum se toarce lâna ,iar apoi am organizat o expoziție cu ștergare,fețe de masă ,pături țesute manual.

Proiectele educative extrașcolare sunt activități educative elaborate tot extrașcolar, dar sunt mai extinse. Uneori, ele implică finanțare, parteneri, grup țintă extins chiar la nivelul școlii, implicarea părinților și a unui număr mare de cadre didactice. Dar acestea au valențe educative deosebite, permițând schimburi de idei la o altă scară, deoarece elevii participanți sunt mai numeroși, iar cadrele didactice implicate sunt și ele în număr mai mare. Proiectul despre tradiții poate îmbrăca forme deosebite, activități multiple, dar acestea trebuie să aibă relevanță și să pornească dintr-o necesitate reală de dezvoltare și de educare.

În concluzie

- școala are un rol esențial, indiferent de felul în care se desfășoară activitatea de învățare în a educa pe elev în spiritul dragostei și respectului pentru valorile neamului;
- calea de a educa rămâne un atribut care aparține cadrelor didactice și trebuie să pornească dintr-o nevoie reală, care să conducă la schimbări semnificative de atitudine;
- niciun dascăl nu trebuie să uite că aceste activități conduc la o educație durabilă numai dacă au relevanță și eficiență, numai dacă motivează elevul și dacă oferă un curcubeu de activități practice care să-l învețe cum să facă aceste lucruri.

Spiritualitatea neamului și tot ceea ce ține de tradiție și de obiceiuri este un concept larg, dificil de înțeles de elevii de vârstă școlară mică, deoarece ei trebuie să fie inițiați prin joc în tainele lui, iar elevii mici, în activități, au nevoie de modele reale, de contact vizual direct cu locuri și oameni, ca să poată să fie motivați în tot ceea ce inițiază sub îndrumarea dascălilor. Implicarea familiei și a membrilor comunității au o deosebită influență formativă asupra elevilor. Ei învață cu ușurință observând realitatea și exemplele celorlalți, sunt motivați să învețe dacă percep activ anumite locuri și fapte istorice, își formează sentimentul de respect și dragoste față de natură, față de om și realizările lui, față de țară.

Formarea și educarea elevilor în spiritul apartenenței lor la spațiul carpato-danubiano-pontic, pornind de la universul familiei, cartierului, localității și regiunii este un imperativ major al profilului moral, dimensiunea axiologică a personalității

fiecăruia. Valoarea reprezintă prețuirea pe care o acordăm anumitor ființe, lucruri, procese naturale și sociale, în virtutea corespondenței însușirilor acestora cu propriile stări sufletești, sentimente sau aspirații.

Rămâne la latitudinea noastră, a tuturor, să împărtășim idei și să găsim în mod creativ cele mai bune soluții pentru această coordonată a educației. Spiritualitatea neamului trebuie menținută vie și trebuie transmisă mai departe urmașilor, ca ei să-și cunoască rădăcinile.

Bibliografie:

Cucoș C-tin - *Pedagogie*, București, Ed. Polirom, 2002

Ghinoiu Ion - *Sărbători și obiceiuri Românești*, Editura Elion, 2002

Mihai Pop – *Obiceiuri tradiționale românești*, Editura Univers, București, 1999.

Pamfile Tudor - *Sărbătorile la români*, Editura Saeculum, 2007

Crăciunecu Nedelea - *Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar* în: „Învățământ primar” nr. 2,3/2000, Ed. Discipol, București

Wikipedia – Enciclopedie liberă – Despre folclor.

Specificul utilizării tehnologiei informației și comunicării în educația nonformală

Prof. Dana Elena Tipei, Școala Gimnazială „Anișoara Odeanu” Lugoj

În ziua de azi, pe lângă diferențele inerente care există între generații, se vorbește tot mai mult de schimbări radicale care au intervenit la nivelul generației tinere datorită utilizării timpurii a diverselor tehnologii. Unii cercetători au introdus pentru elevii actuali termenul de „nativi digitali”, pentru care limbajul noilor tehnologii este asemenea unei limbi materne. Aceste schimbări au introdus și un nou mod de a învăța, cu o configurație radical diferită: elevilor din noile generații „le este mult mai ușor să sară de la o idee la alta, să găsească conexiuni neobișnuite, să exploreze lumea într-o manieră discontinuă, dar intensă. Nativii digitali s-au născut cu abilități de multitasking și le-au practicat intens în viața lor. Ei pot studia cu căștile pe urechi, cu computerul în față și cu telefonul în mână. Acest multitasking cognitiv, dar și senzorial constituie cu certitudine una dintre modificările esențiale de care trebuie să se țină seama în regândirea unei paradigme educaționale în era digitală.”

Flexibilitatea educației nonformale o face mai potrivită pentru adaptarea la aceste provocări venite din partea „noii generații digitale”. Instrumentele digitale de învățare pot reprezenta un sprijin în construirea de punți de legătură între profesori și elevi, în creșterea motivației pentru învățare, în dezvoltarea diferitelor categorii de competențe.

Există, desigur, și limite ale utilizării calculatorului ca mediu de învățare, legate în special de costuri, de faptul că simularea nu poate înlocui întotdeauna experiența concretă, de faptul că intercomunicarea cu calculatorul poate duce la pierderea obișnuinței de a discuta, de a argumenta și de a se exprima verbal, contribuind în cele din urmă la izolarea elevului. Totodată, instruirea asistată de calculator nu se potrivește tuturor stilurilor cognitive.

Există totodată o largă diversitate de aplicații software care fie pot fi utilizate cu scop educațional (spre exemplu aplicațiile din pachetul Microsoft Office, instrumente de editare imagini, audio sau video etc.), fie au fost create în mod special ca instrumente pedagogice. Această ultimă categorie a devenit extrem de diversificată, fiind concepute o multitudine de softuri educaționale, adresate unor diferite categorii de cursanți sau unor diferite categorii de vârstă.

O posibilă taxonomie a acestor softuri educaționale ar cuprinde următoarele categorii:

- a) *Softul tutorial* – presupune utilizarea calculatorului și a unui program corespunzător în procesul predării; el este conceput sub forma unei secvențe instrucționale de sine stătătoare, controlul instruirii fiind asumat de calculator. Materialul de învățat este organizat sub forma unor prezentări ce includ elemente de multimedia și hipermedia. Softurile tutoriale pot fi liniare sau arborescente (ramificate), ultimele direcționând cursanții pe căi alternative, în funcție de gradul în care stăpânesc cunoștințele noi și de răspunsurile la întrebările de verificare. Deși softurile tutoriale sunt create de obicei pentru a susține învățarea în cadrul unei discipline specifice, ele pot fi utilizate cu succes și în cadrul unor activități de educație nonformală (spre exemplu în cadrul unor activități nonformale care presupun conexiuni științifice, istorice, ecologice etc.).
- b) *Exersarea cu ajutorul calculatorului* – presupune utilizarea unor softuri specializate, concepute pentru realizarea unor sarcini repetitive, urmate de aprecierea prestației cursantului. Cele mai simple sunt programele în care cursantul primește una sau mai multe întrebări la care răspunde alegând varianta corectă, iar calculatorul îi oferă un feedback simplu asupra corectitudinii răspunsului. În cazul programelor mai complexe, calculatorul poate decide direcția de evoluție a procesului de exersare, iar feedbackul este mai elaborat. Uneori aceste programe pot fi confundate cu cele tutoriale, diferența fiind că funcția de exersare este una practică, în timp ce funcția de tutoriat are un caracter instrucțional. Aceste softuri pot fi folosite pentru pregătirea pentru examene, exersare individualizată, suplimentarea sarcinilor pentru acasă. Acest tip de softuri educaționale au dat rezultate foarte bune în cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale.
- c) *Softurile pentru simulare* – recrează în mediul virtual model computerizate ale unor sisteme a căror funcționare se dorește a fi studiată. Spre exemplu, se pot reproduce fenomene naturale mai dificil de studiat (fenomene meteo, erupții vulcanice, fenomene cosmice). Softurile mai complexe pot permite controlul parametrilor și al condițiilor, ceea ce facilitează înțelegerea fenomenului; în cazul acestor programe decizia asupra efectuării sarcinilor revine cursantului și nu calculatorului, ca în cazul softurilor prezentate anterior. Pot exista simulări care prezintă sisteme, fenomene, procese și care permit acumularea cunoștințelor

despre acestea, și simulări care permit învățarea unor modalități de a efectua anumite acțiuni. În această ultimă categorie intră simulările procedurale, care îi învață pe cursanți pașii de urmat pentru a realiza o anumită acțiune (spre exemplu simulatoarele de conducere a unor vehicule) și simulările situaționale – programe care prezintă cursantului o problemă ipotetică, cerându-i acestuia să o rezolve (utilizabile, spre exemplu, în simulări economice, sociale sau politice – comportamente de investire pe bursă, gestionarea unei afaceri, comportamente electorale etc.). Acestea din urmă pot fi extrem de atractive în cadrul unor activități de educație nonformală, mai ales pentru elevii cu vârste mai mari.

- d) *Jocurile educaționale* – constituie o punte de legătură între educație și divertisment, punând împreună regulile și competiția specifice jocului cu activitățile de învățare. Jocurile educaționale pe calculator trebuie selectate nu doar pentru caracterul lor distractiv, ci și ținând cont de valoarea lor instrucțională, de cerințele socioculturale și morale, de formatul și tipul de activitate educativă. Trebuie avut în vedere ca aspectul ludic să nu precumpănească asupra celui educativ, motivația pentru joc trebuind să întărească motivația pentru învățare.
- e) *Softurile pentru învățarea rezolvării de probleme* – deși se aseamănă cu simulările și chiar cu jocurile educaționale, aceste softuri sunt dedicate în mod special dezvoltării abilității de rezolvare de probleme, fie în anumite domenii specifice (matematică, științe), fie la modul general, prin dezvoltarea unor strategii euristice pentru găsirea unor soluții. Avantajul acestor softuri este acela că leagă rezolvarea de probleme de anumite cadre specifice, practice. Anumite softuri de acest tip plasează elevii într-un mediu foarte motivațional, încurajându-i să colaboreze pentru a rezolva o anumită problemă.

Blogul reprezintă o publicație web, care conține articole periodice, actualizate continuu, ce au de regulă un caracter personal. Actualizarea blog-urilor constă în adăugarea de texte și materiale noi, asemenea unui jurnal, toate contribuțiile fiind afișate în ordine cronologică inversă, cele mai noi fiind prezentate la vedere.

Blogul poate fi folosit la clasă în diferite moduri:

- Blogul ca instrument administrativ folosit în *comunicarea* cu elevii și părinții.
- Blogul ca instrument folosit pentru *schimbul de idei și reflecții*
- Blogul ca instrument utilizat pentru *publicare*.

În cazul ultimei variante, blogul poate reprezenta un adevărat jurnal de învățare, atașat fie unui anume proiect, fie reflectând activitatea generală a clasei. Posibilitățile de exprimare în cadrul unui blog sunt nenumărate, putând fi utilizate diferite suporturi: text, imagine, sunet, videoclip etc. Referitor la conținuturile postate pe blog, elevii trebuie să știe că este necesară respectarea unor norme care țin în primul rând de protecția datelor personale și în al doilea rând de dreptul de autor. În cazul oricărui text, imagine sau videoclip care este preluat și postat pe blog trebuie menționată sursa de unde a fost preluat. În cazul anumitor imagini sau videoclipuri ar trebui chiar solicitat acordul pentru a fi distribuit pe blog.

Cel mai simplu mod de a începe un blog este apelarea la o platformă gratuită ca Blogger.com sau WordPress.com. Aici blogul poate fi creat și modificat folosind facilitățile limitate ale acestor platforme free.

Trebuie precizat că utilizarea acestor platforme gratuite, ușor de utilizat, prezintă însă și anumite dezavantaje, legate în special de faptul că blogul va fi deținut în mod oficial de platforma respectivă: în primul rând numele blogului va avea în mod obligatoriu extensia *blogspot.com* sau *wordpress.com*, în funcție de platforma aleasă. Posibilitățile de design sunt limitate, iar în plus există posibilitatea ca pe blog să fie afișate reclame în schimbul gratuității.

Din momentul în care blogul este constituit, el trebuie ținut la zi cu postări regulate, conținând informații relevante, prezentate într-un mod cât mai atractiv, astfel încât el să fie urmărit de cât mai multă lume. De asemenea, este foarte importantă interacțiunea cu cei care urmăresc blogul: răspunsul prompt la comentarii, utilizând un limbaj adecvat și asumându-ne eventualele critici ce pot fi aduse postărilor noastre. În cele din urmă, succesul unui blog constă în calitatea, noutatea și regularitatea postărilor, dublate de un design plăcut, atractiv, care să mențină treaz interesul celor care urmăresc blogul.

Avantajele utilizării blogului în activitățile de educație nonformală sunt multiple: este un mijloc eficient de comunicare, materialele postate vor fi la îndemâna elevilor, atât profesorii cât și elevii își pot publica liber gândurile și opiniile. Publicarea online a muncii elevilor îi va responsabiliza în mod suplimentar pentru a realiza activități de calitate și la termenele stabilite.

Totodată, utilizarea blogului ca activitate educațională permite promovarea muncii în echipă și a învățării prin cooperare, întrucât activitatea de creare, mentenanță a blogului, precum și furnizarea continuă de postări care să alimenteze blogul, presupune un efort colectiv din partea grupei de elevi. Având în vedere că fiecare postare trebuie

asumată de întregul grup/ clasă de elevi, trebuie să aibă loc și un proces de negociere referitor la conținutul și formatul fiecărei postări. Nu în ultimul rând, cunoștințele, descoperirile, reflecțiile și feedbackul care circulă pe blog încurajează ideea de cercetare, stimulând creativitatea și originalitatea elevilor.

Bibliografie:

1. Bella, M. (2005). Weblogs in education In B. Hoffman (Ed.), *Encyclopedia of Educational Technology*, <http://coe.sdsu.edu/eet/articles/blogsined/start.htm>
2. Ceobanu Ciprian, *Învățarea în mediul virtual. Ghid de utilizare a calculatorului în educație*, Editura Polirom, Iași, 2016
3. Cerghit Ioan, *Metode de învățământ*, ediția a IV-a, Editura Polirom, Iași, 2006
4. Kennedy Amanda, *Blogger for Beginners. A Guide for those new to Google's blogging platform*, Blogger Buster, 2012, <http://blogspotskill.blogspot.com/2012/07/blogger-for-beginners-free-ebook-guide.html>

Predarea în era digitalizării

Prof. Tomici Mihaela Corina

Colegiul Național Bănățean Timișoara

Era digitalizării a transformat radical modul în care se desfășoară educația, atât în ceea ce privește predarea cât și învățarea. Schimbările aduse de tehnologiile moderne au impactat profund toate nivelurile educaționale, de la grădiniță la învățământul superior și formarea continuă.

1. Instrumente Digitale și Resurse Educaționale:

A) Platforme de Învățare Online: Moodle, Google Classroom, Blackboard, Canvas , Khan Academy sunt doar câteva exemple de platforme care oferă acces la cursuri, resurse și activități interactive.

Platformele de învățare online au devenit instrumente esențiale în peisajul educațional modern, oferind acces la o gamă largă de resurse și metode de învățare flexibile. Aceste platforme permit studenților să învețe la propriul ritm și să acceseze materiale didactice din orice locație. În cele ce urmează, vom explora câteva dintre cele mai populare și eficiente platforme de învățare online, evidențiind caracteristicile și avantajele fiecăreia.

1. Moodle

Descriere: Moodle este o platformă open-source care permite crearea de cursuri online personalizate. Este foarte populară în instituțiile de învățământ datorită flexibilității și scalabilității sale.

Caracteristici:

- Personalizare: Oferă numeroase pluginuri pentru a personaliza experiența de învățare.
- Gestionarea cursurilor: Suportă gestionarea completă a cursurilor, de la înscrierea studenților la evaluări.
- Colaborare: Include forumuri de discuții, wiki-uri și chat-uri pentru colaborare.

Avantaje:

- Gratuit și Open-Source: Nu necesită costuri de licențiere.
- Extensibilitate: Poate fi adaptat pentru nevoile specifice ale oricărei instituții.

2. Google Classroom

Descriere: Google Classroom este o platformă integrată în ecosistemul Google for Education, utilizată pentru gestionarea activităților educaționale într-un mod simplu și eficient.

Caracteristici:

- Integrare cu Google Workspace: Oferă acces la aplicații precum Google Docs, Sheets și Slides.
- Ușurință în utilizare: Interfață intuitivă, potrivită atât pentru profesori cât și pentru studenți.
- Gestionare și evaluare: Permite crearea, distribuirea și evaluarea temelor într-un mod centralizat.

Avantaje:

- Gratuit: Disponibil gratuit pentru instituțiile educaționale.
- Accesibilitate: Ușor de accesat de pe orice dispozitiv cu conexiune la internet.

3. Blackboard

Descriere: Blackboard este o platformă complexă utilizată în principal în învățământul superior pentru gestionarea cursurilor online și a resurselor educaționale.

Caracteristici:

- Suport pentru conferințe video: Integrare cu Blackboard Collaborate pentru cursuri sincrone.
- Analize de date: Oferă instrumente avansate pentru analizarea performanțelor studenților.
- Gestionare completă a cursurilor: Include administrare cursuri, teste, teme și forumuri.

Avantaje:

- Funcționalități avansate: Oferă numeroase opțiuni pentru personalizarea experienței de învățare.
- Suport tehnic dedicat: Disponibil pentru utilizatori.

4. Canvas

Descriere: Canvas este o platformă de învățare online modernă, cunoscută pentru ușurința de utilizare și pentru flexibilitatea sa.

Caracteristici:

- Interfață intuitivă: Design modern și ușor de navigat.
- Integrare LTI: Suportă integrarea cu alte instrumente educaționale prin Learning Tools Interoperability.

- Funcții de comunicare: Mesaje, forumuri și conferințe video integrate.

Avantaje:

- Flexibilitate: Potrivită pentru diverse nevoi educaționale.
- Suport mobil: Aplicații dedicate pentru iOS și Android.

5. Khan Academy

Descriere: Khan Academy este o platformă educațională nonprofit care oferă cursuri gratuite în diverse domenii, de la matematică la istorie.

Caracteristici:

- Materiale educaționale gratuite: Lecții video, exerciții și resurse disponibile gratuit.
- Personalizare: Platforma oferă sugestii personalizate în funcție de performanța utilizatorului.
- Accesibilitate: Resurse disponibile pentru toate nivelurile de educație.

Avantaje:

- Gratuit: Toate materialele sunt disponibile gratuit.
- Calitate educațională: Cursuri create de experți și educatori.

Concluzii

Platformele de învățare online reprezintă un element central în educația modernă, oferind accesibilitate, flexibilitate și diversitate în resursele educaționale. Alegerea platformei potrivite depinde de nevoile educaționale specifice, de la predare în cadrul unei instituții educaționale la învățarea individuală și formarea continuă.

B) Manuale Digitale și E-Books: Înlocuiesc manualele tradiționale, oferind acces rapid la informații actualizate și interactive.

C) Aplicații Educaționale: Aplicații precum Kahoot!, Quizlet și Duolingo fac învățarea mai atractivă și interactivă.

2. Metode de Predare și Învățare:

- Învățarea Blended (Mixtă): Combină învățarea față în față cu cea online, oferind flexibilitate și accesibilitate.
- Învățarea Bazată pe Proiecte (PBL): Elevii și studenții lucrează pe proiecte reale, utilizând instrumente digitale pentru cercetare și prezentare.
- Gamificarea: Integrarea elementelor de joc (badge-uri, punctaje) în procesele de învățare pentru a spori motivația și implicarea.

3. Rolul Profesorului în Era Digitală:

- Facilitator și Mentor: Profesorii nu mai sunt doar surse de informație, ci și mentori care ghidează elevii prin procesul de învățare.

- **Creator de Conținut:** Profesorii creează materiale didactice digitale, adaptate nevoilor și nivelului fiecărui elev.
- **Lifelong Learner:** Profesorii învață continuu pentru a ține pasul cu noile tehnologii și metode pedagogice.

4. Personalizarea Învățării:

- **Învățare Adaptivă:** Platforme precum Khan Academy folosesc algoritmi pentru a adapta materialele și testele la nivelul fiecărui elev.
- **Analiza Datelor Educaționale:** Utilizarea datelor pentru a personaliza învățarea și a identifica dificultățile individuale.

5. Provocări și Considerații Etice:

- **Accesibilitate și Inegalitate:** Nu toți elevii au acces la resurse digitale, ceea ce poate accentua inegalitățile educaționale.
- **Securitatea și Confidențialitatea Datelor:** Protejarea datelor personale ale elevilor și respectarea confidențialității sunt esențiale.
- **Dependența de Tehnologie:** Necesitatea de a încuraja și competențe non-digitale și abilități interpersonale.

6. Tehnologii Emergente:

- **Realitatea Virtuală (VR) și Realitatea Augmentată (AR):** Oferă experiențe imersive de învățare, cum ar fi tururi virtuale în muzee sau laboratoare virtuale.
- **Inteligența Artificială (AI):** Utilizată pentru a crea tutori inteligenți și a oferi suport personalizat în timp real.
- **Blockchain:** Poate asigura trasabilitatea și validitatea certificatelor educaționale.

7. Impactul Digitalizării Asupra Învățământului:

- **Transformarea Curriculumului:** Adaptarea curriculei pentru a include competențe digitale și gândirea critică.
- **Schimbarea Rolului Instituțiilor de Învățământ:** Instituțiile devin hub-uri de inovație și centre de resurse pentru comunitate.
- **Educația Globală:** Acces la resurse și cursuri din întreaga lume, facilitând o educație globalizată și diversificată.

8. Viitorul Educației în Era Digitală:

- **Educație Continuă și Flexibilă:** În viitor, educația va fi mai flexibilă și mai adaptabilă la nevoile individuale și ale pieței muncii.
- **Colaborare Globală:** Studenții vor colabora cu colegi și profesori din întreaga lume, dezvoltând o perspectivă globală.

- Inovație Pedagogică Continuă: Metodele și instrumentele de predare vor continua să evolueze rapid, necesitând adaptare constantă.

Digitalizarea în educație reprezintă atât o oportunitate de a îmbunătăți calitatea învățării, cât și o provocare de a gestiona eficient schimbările rapide și complexitatea crescândă a sistemului educațional.

Referințe și Resurse Suplimentare:

- UNESCO: The Future of Education
- OECD: Digital Education Outlook
- World Economic Forum: Shaping the Future of Education

Educație pentru valori în educația timpurie

Ec. Maria Vasiloni

Ing. Lăcrimioara Cornelia Mircea

Colegiul Național Bănățean Timișoara, jud. Timiș

Valorile sunt ceea ce e important pentru noi. Ele creează motivație, motivația noastră înainte să facem orice. Și tot ea ne determină să ajungem la comportament. Valorile au un conținut specific și se formează ca o reacție naturală începută din fragedă copilărie, pe care o manifestăm legat de lucruri și evenimente, prin comportamentele de atracție sau respingere, față de acestea.

Scopul fundamental al educației, ca activitate eminent socială, constă în formarea și transmiterea unei anume experiențe de viață către un subiect uman care este angrenat, astfel, într-un mecanism de influențare sistematică și conștientă, în conformitate cu finalitățile urmărite prin scopuri și idealuri colective și individuale.

Dacă profesorul, care are aceste valori le și respectă, atunci cu siguranță le va transmite și elevilor săi. Astfel, cadrul didactic va face din educație un proces de socializare a comportamentelor umane bazate pe valori autentice și va dezvolta virtuțile elevilor săi. Scopul educării în spiritul valorilor morale este acela de a cunoaște aceste valori și de a le valorifica. Valorile pot fi înțelese ca standarde stabile, reprezentând fundamentul care stă la baza acceptării sau respingerii normelor.

Transmiterea eficientă a valorilor se face în cadrul unui întreg proces în care individul are posibilitatea de a alege între variantele reale, în urma analizării consecințelor fiecărei opțiuni și, apoi, de a se exprima și acționa conform propriei alegeri. Acest proces de raportare la valori determină formarea atitudinilor, a conduitei personale, a comportamentului, și de aceea el trebuie să înceapă din copilăria timpurie.

În învățământul preșcolar, accentul cade pe însușirea valorilor educaționale grupate pe domenii de cunoaștere – urmărind realizarea educației estetice, moral – civice, ecologice, educația pentru munca de calitate, pentru sănătate și educația rutieră. În ajutorul cadrelor didactice, în acest an școlar 2023-2024 se va desfășura

acest programul educațional național JOC, RESPECT ȘI BUCURIE, proiect ce își propune un sistem educațional echitabil, care asigură și respectă dreptul fiecărui elev la educație de calitate, organizată într-un sistem caracterizat prin integritate, etică și profesionalism.

Scopul proiectului este formarea comportamentelor social-morale care stau la baza educației pentru valori a copiilor de 2-6 ani și crearea și cultivarea unor practici educative de calitate de către cadrele didactice din fiecare instituție de educație timpurie, având în vedere valori sociale, morale, etice, spirituale care stau la baza personalității umane.

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI

MANIFESTĂRI ARTISTICE/SPECTACOLE, FESTIVALURI, EXPOZIȚII ce au ca scop promovarea valorilor etice și morale locale, naționale, în rândul copiilor, cadrelor didactice și a părinților. Prin participarea la acest concurs elevii, ca valori au promovat valori precum frumosul, tradiția, dragostea. Tradiția cuprinde viziunea asupra lumii, practicile sociale și lingvistice, ritualurile și obiceiurile din fiecare regiune, care au fost obținute de la generațiile anterioare. Importanța acestei valori constă în posibilitatea pe care o oferă comunităților de a-și cunoaște propriile origini. Participând la spectacole ce țin de tradițiile locale, copiii vor învăța despre semnificațiile acestor tradițiilor și cu siguranță că în sufletele copiilor se vor forma aceste valori importante: iubirea, frumosul, tradițiile, respectul.

EXCURSII, VIZITE ACTIVITĂȚI OUTDOOR/În scopul transpunerii în practică a valorilor însușite. În cadrul unei excursii, copiii au promovat valori cum ar fi dragostea de natură, respectul față de natură și animale, prietenia și răbdarea.

Ce poate fi mai plăcut pentru un copil dacă nu o plimbare prin aer liber? Toți copiii iubesc plimbările și de aceea, profitând de acest lucru, putem să-i învățăm pe cei mici reguli de comportament care sunt necesare protejării naturii, a animalelor sălbatice, putem cultiva exemple de bune practici care stau la baza prețuirii naturii dezvoltând valori precum înțelegerea, respectul, prețuirea.

ATELIERE DE ARTĂ/ Ateliere educaționale cu copiii, părinții, comunitatea, artiști cunoscuți. În cadrul acestei activități, elevii au promovat valori cum ar fi dragostea, respectul față de ceilalți, frumosul, toleranța, libertatea, empatia. Familia este unul dintre cele mai importante elemente culturale din întreaga lume. De fapt, în aproape toate regiunile planetei, familia joacă un rol semnificativ în dezvoltarea fiecărui cetățean. Din acest motiv, această valoare, **FAMILIA**, constituie unul dintre pilonii fundamentali ai diferitelor culturi moderne, iar activitățile de parteneriat cu familia trebuie promovate pentru că au o însemnătate mare pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor.

ACTIVITĂȚI ARTISTICO-PLASTICE/Activități artistice pentru o cauză umanitară

În cadrul activității **TÂRG DE MĂRȚIȘOARE** elevii au promovat valori cum ar fi dragostea, respectul față de ceilalți, frumosul, toleranța, libertatea, empatia. Toleranța este una dintre valorile democratice menite să asigure pacea, progresul și buna înțelegere între oameni. Ea presupune respectarea libertății celuilalt, a modului său de gândire și de comportare, precum și a opiniilor sale politice, religioase sau de orice natură. De aceea elevii, au dat dovada de empatie față de refugiații războiului și au realizat măștișoare, ce au fost vândute ulterior, iar banii adunați au fost folosiți în scopuri caritabile, pentru refugiații din Ucraina. Cu toții cunoaștem că la educarea și formarea unei personalități contribuie trei factori primordiali: familia, școala, societatea. Acestea sunt responsabile și de sistemul de valori pe care-l formează generația în devenire. Valorile personale se conturează în copilărie, la o vârstă foarte fragedă. Părinții sunt cei care contribuie la construirea primului set de valori. În familie copiii învățați să deosebească binele de rău, să muncească, să respecte adevărul, să țină cont de anumite reguli și norme de comportament, să-și formeze gustul pentru frumos. Prin toate activitățile propuse, mediul educațional încearcă astăzi să educe copiii în spiritul valorilor general-umane și naționale, unde copiii sunt provocați să

cunoască tradițiile naționale exprimate în folclor, broderie, croșetat, sculptură în lemn, muzică și dans popular , elevii sunt ghidați în descoperirea frumuseții bogățiilor locurilor natale. Eforturile mediului școlar, a familiei și a societății trebuie să fie comune, să aibă aceleași scopuri și obiective și anume de a educa viitori cetățeni responsabili pentru faptele proprii, liberi în deciziile pe care le iau, capabili de a se integra într-o societate în continuă schimbare. Avem nevoie de profesioniști și colective pedagogice, capabili să se automobileze, în vederea atingerii obiectivelor instruirii, inspirându-se, însuflețindu-se pentru un efort permanent și de durată, în realizarea activității planificate. Aceștia sunt profesioniștii competenți ai secolului XXI, care înțeleg și știu să interpreteze schimbările, relațiile interpersonale și de colaborare, valorizând într-o mult mai mare măsură, decât în trecut, cunoașterea, spiritul inovator. Educatoarea trebuie să realizeze o adevărată “tablă de valori morale” bine motivate teoretic, astfel încât judecata copiilor să găsească oricând un fundament serios în motivația respectivă.

Bibliografie:

1. Programul Național de Educație pentru Valori ” JOC ,RESPECT SI BUCURIE „2022
2. Cuciureanu, M „Educația timpurie. Integrarea copiilor în grădiniță”, București, Institutul de Științe ale Educației;
3. „Curriculum pentru învățământul preșcolar”, M.E.C., 2019;
4. „Educația timpurie și specificul dezvoltării copilului preșcolar”, M.E.C.T.,2011;
5. „Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7ani”,UNICEF,2008.

Impactul educației nonformale asupra formării competențelor civice ale elevilor

Prof. Snejana Ioana Vîtu

Școala Gimnazială Ghiroda

Teoria pedagogică identifică în mod obișnuit trei forme sau ipostaze ale educației: educația formală, educația nonformală și educația informală, fiecare dintre ele având anumite caracteristici și răspunzând unor situații de învățare specifice. Fiecărei forme de educație îi corespunde un anumit tip de curriculum, dar este foarte important modul în care este definit acest concept. Concepția actuală despre curriculum este însă una mult mai flexibilă, mai adaptată la cerințele în continuă schimbare ale societății. Pornind de la lucrările în domeniul pedagogiei ale lui John Dewey și de la concepția lui privind educația centrată pe elev, au fost elaborate și noi conceptualizări și definiții ale termenului de curriculum. Spre exemplu, Caswell și Campbell (1935): „Curriculumul este parcursul alcătuit din toate experiențele copiilor ghidate de profesori”, Saylor și Alexander (1974): „Curriculumul cuprinde toate ocaziile de învățare oferite de școală” sau definiția lui Bobbitt: „Curriculumul este ansamblul experiențelor școlare și din afara școlii ale celui aflat în proces de formare”. După cum se poate observa din toate aceste definiții, perspectiva asupra curriculumului este mult mai largă, incluzând o serie de elemente care transcend programa școlară sau conținuturile ce urmează să fie predate.

În timp ce *curriculumul formal* reprezintă dimensiunea explicită a curriculumului, adică cea planificată și premeditată, elaborată la cel mai înalt nivel de decizie de politică a educației, *curriculumul nonformal* reprezintă totalitatea experiențelor organizate de învățare care se desfășurată în afara cadrului formal al școlii. În legătură cu domeniul educației nonformale se utilizează și termenul de activități extracurriculare sau extrașcolare. Semnificația acestui termen nu este acela că aceste activități nu se bazează pe un curriculum, ci că aceste activități se desfășoară în afara curriculumului formal.

Interesul tot mai mare pentru educația nonformală este datorat unor schimbări majore în societatea contemporană. Aceste schimbări au în primul rând cauze economice, sociale și demografice: relațiile dintre școală și piața muncii au devenit mai complexe, a intervenit necesitatea învățării pe tot parcursul vieții, în vederea adaptării continue la noile provocări din societate, societatea a dobândit un caracter multicultural tot mai pronunțat, s-au schimbat raporturile între diferite generații. Nu trebuie uitată influența tot mai pronunțată a mediului social asupra tinerilor, inclusiv a mass-mediei în toate formele sale.

Noile teorii ale învățării, care au schimbat în mare măsură paradigma educațională tradițională, au adăugat noi provocări pentru sistemul școlar. Societatea actuală se definește tot mai mult ca o „societate a cunoașterii”, ceea ce redefinește într-o oarecare măsură rolul școlii în formarea indivizilor. Specificul educației nonformale vine ca un răspuns la aceste provocări, principalele sale caracteristici fiind impuse de schimbările intervenite la nivelul societății și al perspectivei asupra învățării.

Prin modul său de organizare și desfășurare, educația nonformală devine un sprijin important în formarea și dezvoltarea competenșelor civice ale elevilor. În special prin derularea anumitor proiecte cu caracter civic și de promovarea a drepturilor copilului, educația trebuie fundamentată pe anumite principii, apropiate de teoria învățării experiențiale, care să o orienteze spre aspectele de ordin practic și formativ ale educației.

Metodele specifice educației nonformale, cu un pronunțat caracter interactiv, îi pot determina pe elevi să exerseze anumite comportamente și atitudini, care contribuie la formarea lor ca viitori cetățeni.

Avantajele acestor strategii didactice față de cele competitive și individuale constau în faptul că:

- interrelațiile dezvoltă capacitățile sociale de comunicare și de adaptare la regulile grupului;
- succesele înregistrate în soluționarea colectivă a problemelor sunt mai mari;
- sunt stimulate gândirea critică, creativă și laterală;
- dezvoltă încrederea în propriile puteri;
- promovează o atitudine pozitivă, respectul reciproc și toleranța; motivează participarea activă și implicarea în sarcina colectivă.

După cum putem observa, sunt stimulate tocmai acele valori, atitudini și competențe care constituie „nucleul dur” al educației pentru cetățenie democratică și pentru drepturile omului. Predarea educației pentru cetățenie democratică și pentru drepturile omului devine mai eficientă atunci când elevii simt că ei au un rol important în procesul de învățare. Așa cum o democrație puternică are nevoie de cetățeni bine informați și activi, capabili și dispuși să participe la viața societății, și o clasă cu activitate eficientă dintr-o școală democratică presupune elevi care sunt interesați și implicați activ în procesul de învățare.

Profesorii conștientizează din ce în ce mai mult că predarea eficientă a educației pentru cetățenie democratică și pentru drepturile omului, inclusiv la nivelul învățământului primar, presupune adoptarea unor metode active care să dezvolte cunoștințele, deprinderile și atitudinile necesare unui cetățean într-o societate democratică. Există un consens al persoanelor cu experiență implicate în educație că abordarea care angajează elevii într-un

proces de învățare activ, bazat pe gândire critică, este una dintre cele mai eficiente în acest domeniu al culturii democratice.

Bibliografie:

1. ***, *Manual pentru educație pentru drepturile omului*, Asociația pentru consultanță și training ACT, 2000
2. Diaconescu Călin, *Drepturile omului – aspecte teoretice și filosofice. Material-suport pentru programe de pregătire a cadrelor didactice*, Editura Acces, Timișoara, 2016
3. Ilie Marian, *Elemente de pedagogie generală, teoria curriculum-ului și teoria instruirii*, Editura Mirton, Timișoara, 2005
4. Oprea Crenguța-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 2007
5. Ulrich Cătălina, *Educație civică. Perspective teoretice și abordări aplicative*, Editura Universității, București, 2007.
6. Ulrich Cătălina, *Învățarea prin proiecte. Ghid pentru profesori*, Editura Polirom, Iași, 2016

Creativitate și joc în educație

Prof. Vlăduț Delia Ramona, Liceul Teoretic Gătaia

„Poți să știi și să înțelegi numai ceea ce ai făcut tu însuși” (Hanna Arendt)

Aplicat în educație, acest principiu l-a înlocuit pe a învăța cu a face, pe de o parte, iar pe de altă parte, munca cu jocul. Prima substituție trimite la formula „learning by doing” a lui John Dewey. Munca este o activitate specifică lumii adulților, presupune anticipare și efort, în vreme ce jocul ține de lumea copiilor presupune spontaneitate și gratuitate. (Stan, 2007, pp. 108-109)

Jocul reprezintă o modalitate de raportare la lume, una dezinteresată. Gratuitatea lui survine din lipsa de consecințe în plan existențial; câștigarea sau pierderea jocului nu afectează decât starea de bine a jucătorului, dar nu influențează condiția sa vitală; de aici și disponibilitatea angajării în joc, dar și libertatea de a născoci jocuri noi sau de a inova în interiorul celor vechi. (Stan, 2014, p. 151)

În școală jocul este utilizat cu precădere la nivel primar și în grădiniță, dar este ignorat aproape în totalitate în gimnaziu și mai ales în liceu, premisa fiind aceea că jocul nu își are locul lângă lucrurile importante, iar școala reprezintă spațiul în care deprindem responsabilitățile vieții de adult. Emil Stan critică această premisă, afirmând că aceasta „legitimează judecăți despre viitor bazându-se pe trecut, situație inacceptabilă astăzi, când viitorul nu mai seamănă cu trecutul.”

„Educația este prinsă în capcana tradiției. Cei care iau hotărârile își bazează experiența și valorile doar pe trecut”. (idem p. 156) Din perspectivă educațională, jocul pare a avea o dublă valență: una conservatoare și una inovatoare. Valența conservatoare a fost valabilă atunci când viitorul semăna cu trecutul, iar educația formală instrumenta o persoană pentru întreaga viață activă; jocul era ca un ritual.

Prezentul pune „nativii digitali” în față : „ pentru prima dată în istoria generațiilor – o generație mai tânără influențează toate generațiile existente în lume, de la o vârstă extrem de fragedă și în anumite cazuri chiar inversând roluri binecunoscute. Studenții devin învățători – guvernul finlandez a selecționat 5000 de „ nativi digitali” ca să învețe profesorii să folosească calculatorul (...), iar copiii își sfătuiesc părinții atunci când cumpără sau utilizează noi tehnologii”. (Dumitrescu, apud Stan, 2014, pp.158-159)

Dacă viitorul nu mai seamănă cu trecutul, atunci incertitudinea domină viața individului, iar jocul devine util datorită valenței sale inovative, de spargere a rutinei, de multiplicare a alternativelor, deci a soluțiilor; creativitatea pare a fi soluția la incertitudinile prezentului. (idem)

„ Copii fiind, cu toții trecem prin aceste procese de explorare, invenție și creație, însă ultimul nivel de creativitate pe care îl avem ca adult , diferă dramatic de la un individ la altul. În cel mai rău caz, dacă solicitările mediului în care trăim sunt prea mari, ne agățăm de activități limitate pe care le cunoaștem bine. Nu avem timp și energie de risipit. Dacă mediul devine amenințător, preferăm siguranța” (Morris, apud Stan, 2014, p 161).

Învățarea bazată pe *jocuri didactice* este o *metodă didactică activă* pentru că:

- formularea unei sarcini sub formă de joc îi stimulează mult pe elevi, îi implică profund în instruire, îi activează din toate punctele de vedere, îi motivează să se implice voluntar și cu plăcere în activitate;
- atrage elevii în învățare și antrenează gândirea logică, activă, creativă, dezvoltă spiritul de acțiune, de observație, de colaborare;
- contribuie la formarea unor deprinderi de activitate independentă.

Regulile jocului sunt: (1) să cercetezi necunoscutul până când devine cunoscut; (2) să impui repetiția periodică a ceea ce este cunoscut; (3) să variezi această repetiție în cât mai multe feluri; (4) să selectezi din variante pe cele mai satisfăcătoare și să le adâncești în dauna celorlalte; (5) să le combini și să le recombini între ele; (6) să faci toate acestea de dragul de a o face, ca scop în sine. (apud Stan, 2014, p.165). Inventivitatea profesorului este decisivă în reușita repetițiilor, dar și în modul de structurare a conținuturilor pe parcursul școlarizării.

Bibliografie:

Stan, E. (2007). *Educația în postmodernitate*. Iași: Institutul European.

Stan, E. (2014). *Lecția uitată a Educației – Întâlnirea Micului Prinț cu vulpea*. Iași: Institutul European.

CUPRINS

<i>Strategii de învățare multimodale complementare orei de limba și literatura română, Prof. Andrei Cristina, Liceul Teoretic "Grigore Moisil" Timișoara.....</i>	<i>pag. 5</i>
<i>Educația financiară a elevilor, Prof. Babeș Cristina – Ștefania, Inspectoratul Școlar Județean Timiș.....</i>	<i>pag.13</i>
<i>Istoricul concursului de pian Alma Cornea Ionescu organizat de Liceul De Artă Ion Vidu Timișoara, Prof. dr. Dan Aurel Băcilă, Liceul de Artă Ion Vidu</i>	<i>pag. 15</i>
<i>Tradițional și modern în actul educațional, Profesor învățământ primar BĂDESCU PETRIA LUIZA, Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara, Jud. Timiș.....</i>	<i>pag.25</i>
<i>Educația outdoor - șansa pentru o viață mai bună, Becu Loredana Adina, Profesor pentru învățământ preșcolar special.....</i>	<i>pag. 28</i>
<i>IMPRESII DE LECTURĂ! - PROMOVAREA CĂRȚILOR DIN C.D.I, ing. GEORGETA VOICHIȚA BERCEA, ing. PARASCHIVA BOGDAN, Liceul Teoretic „Grigore Moisil” Timișoara.....</i>	<i>pag. 35</i>
<i>Descoperă STEAM - Exemple de bune practice, Prof. Boroș Bianca Doris, Colegiul Național Bănățean.....</i>	<i>pag. 45</i>
<i>EDUCAȚIA MUZICALĂ PRIN INTERMEDIUL ARTEI SUNETELOR, Prof. Codruța Oana Tomescu, Inspectoratul școlar județean Timiș.....</i>	<i>pag.47</i>
<i>Teatrul Forum – metodă inovativă de promovarea a valorilor sociale prin intermediul educației nonformale, Prof. Călin Glad Diaconescu, Casa Corpului Didactic Timiș.....</i>	<i>pag. 53</i>
<i>Tehnologiile digitale și impactul lor asupra omului, societății și educației, Prof. Duiuleasa Simona – Elena, Liceul Teoretic "David Voniga" Giroc, jud. Timiș.....</i>	<i>pag. 58</i>
<i>ROLUL CDI-URILOR ȘI AL BIBLIOTECILOR ȘCOLARE ÎN SPRIJINIREA EDUCAȚIEI ȘI DEZVOLTĂRII ELEVILOR, Prof. ing. Goloșie Grațian-Daniel Colegiul Economic "F.S. Nitti" Timișoara; Universitatea Politehnica Timișoara, Prof. Cazacu Claudia-Irina, Colegiul Economic "F.S. Nitti" Timișoara.....</i>	<i>pag. 61</i>

<i>Predarea cu STEAM</i> , Prof. Ionescu Raluca Francisca, Școala Gimnazială Șag.....	pag. 69
<i>Experiențe de învățare</i> , Prof. Mihaela Dana Ivașca, Casa Corpului Didactic Timiș.	pag.74
<i>Steam și povești. Importanța integrării lecturii cu activitățile STEAM pentru o experiență educațională holistică și interdisciplinară</i> , Prof. Mazilu Andrada.....	pag. 82
<i>Importanța păstrării și conservării obiceiurilor tradiționale văzute prin prisma educației elevilor</i> , Ec. Bianca-Liana POPA, Casa Corpului Didactic Timiș.....	pag. 85
<i>Interactivitatea - specificul metodelor de educație nonformală</i> , Prof. Popescu Ana-Natalia, Casa Corpului Didactic Timiș.....	pag. 88
<i>Importanța activităților extracurriculare în păstrarea spiritualității românești și menținerea tradițiilor autentice</i> , Prof. Scridon Monica Dorina, Liceul Teoretic Gătaia.....	pag. 92
<i>Specificul utilizării tehnologiei informației și comunicării în educația nonformală</i> , Prof. Dana Elena Tipei, Școala Gimnazială „Anișoara Odeanu” Lugoj.....	pag. 99
<i>Predarea în era digitalizării</i> , Prof. Tomici Mihaela Corina, Colegiul Național Bănățean Timișoara.....	pag. 104
<i>Educație pentru valori în educația timpurie</i> , Ec. Maria Vasiloni, Ing. Lăcrimioara Cornelia Mircea, Colegiul Național Bănățean Timișoara, jud. Timiș.....	pag. 109
<i>Impactul educației nonformale asupra formării competențelor civice ale elevilor</i> , Prof. Snejana Ioana Vîtu, Școala Gimnazială Ghiroda.....	pag. 113
<i>Creativitate și joc în educație</i> , Prof. Vlăduț Delia Ramona, Liceul Teoretic Gătaia.....	pag. 116